

Archeologienota
Verslag van Resultaten
bureauonderzoek: 2019B174

Knesselare
Aansluiten Westvoordestraat
(Aquafinproject 23.079A)

Ann Van Baelen
Pieter Laloo

Colofon

Project: Knesselare – Aansluiten Westvoordestraat
(Aquafinproject 23.079A)

Uitvoerder:
GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba (GATE)
Ann Van Baelen & Pieter Laloo

© 2019 - GHENT ARCHAEOLOGICAL TEAM bvba
Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of
aangepast worden, opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden
onder enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch,
door fotokopie, zonder toestemming van Ghent
Archaeological Team bvba.

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel	1
Inleiding	2
Verslag van Resultaten	3
1. Bureauonderzoek [BO]	3
1.1 Beschrijvend gedeelte	3
1.1.1 Administratieve gegevens (Figuur 1-Figuur 11)	3
1.1.2 Onderzoekskader	9
1.1.2.1 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen	9
1.1.2.1 Criteria voor de noodzaak van een archeologienota	16
1.1.3 Onderzoeksopdracht	16
1.1.3.1 Archeologische voorkennis	16
1.1.3.2 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied	16
1.1.3.3 Randvoorwaarden	16
1.1.4 Werkwijze en strategie van het onderzoek	17
1.2 Assessmentrapport	18
1.2.1 Landschappelijke situering	18
1.2.2 Historisch cartografische situering	31
1.2.3 Archeologische situering	40
1.2.4 Interpretatie – datering onderzoeksgebied	55
1.2.5 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed	55
1.2.5.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting	55
1.2.5.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt	58
1.2.5.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt	58
Bibliografie	59
BIJLAGE	60
SAMENVATTING	65

INLEIDING

De opdrachtgever plant in de deelgemeente Knesselare (gemeente Aalter, provincie Oost-Vlaanderen) een aantal bodemingrepen in een projectgebied van ongeveer 35,502 m² en dit ter hoogte van enkele straten (m.n. de Aalterseweg, Moerakkerstraat, Akkerstraat, Kleine Kapellestraat, Grote Kapellestraat en Driebekweg), een waterloop (m.n. de Woestijnebeek [waterloop O348]) en akkerpercelen/weiland. De geplande bodemingrepen overschrijden de criteria opgesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid en conform de huidige regelgeving¹ is daarom een archeologisch vooronderzoek vereist dat resulteert in de opmaak van een archeologienota. Ghent Aarchaeological Team (GATE) werd door de opdrachtgever aangesteld voor de uitvoering van dit vooronderzoek en de opmaak van deze archeologienota.

Een archeologienota vormt, na bekrachtiging door de bevoegde instantie, de eindfase van het archeologisch vooronderzoek, tenzij gekozen wordt voor een vooronderzoek in uitgesteld traject. De doelstellingen van een archeologienota zijn een overzicht te bieden van de resultaten van de uitgevoerde onderzoekshandelingen binnen dit traject en een inschatting te geven van de waarde van het aangetroffen archeologisch erfgoed, inclusief een wijze voor de omgang daarmee. Het 'Verslag van Resultaten' dat in onderhavige tekst uit de doeken wordt gedaan, vormt het eerste deel van de archeologienota, beschrijft het uitgevoerde vooronderzoek, en biedt inzicht in de uitvoeringswijze en resultaten van het onderzoek en in het wetenschappelijk potentieel en de betekenis van de archeologische resten in het projectgebied. Het vormt de basis voor de uitwerking van een 'Programma van Maatregelen' dat in een tweede, afzonderlijk deel van de archeologienota verder wordt toegelicht.

Gezien een landschappelijk bodemonderzoek en een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem door de aard van de geplande werken onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk is, gaat het om een archeologienota enkel op basis van een bureauonderzoek met een advies naar eventueel uitgesteld vooronderzoek in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek en een vooronderzoek met ingreep in de bodem, werfbegeleiding of vrijgave. Dit Verslag van Resultaten omvat daarom enkel de resultaten van een bureauonderzoek waarin de gekende of ontsloten informatiebronnen naast elkaar worden geplaatst en met elkaar worden geconfronteerd.

¹ Het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en Het decreet houdende de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie.

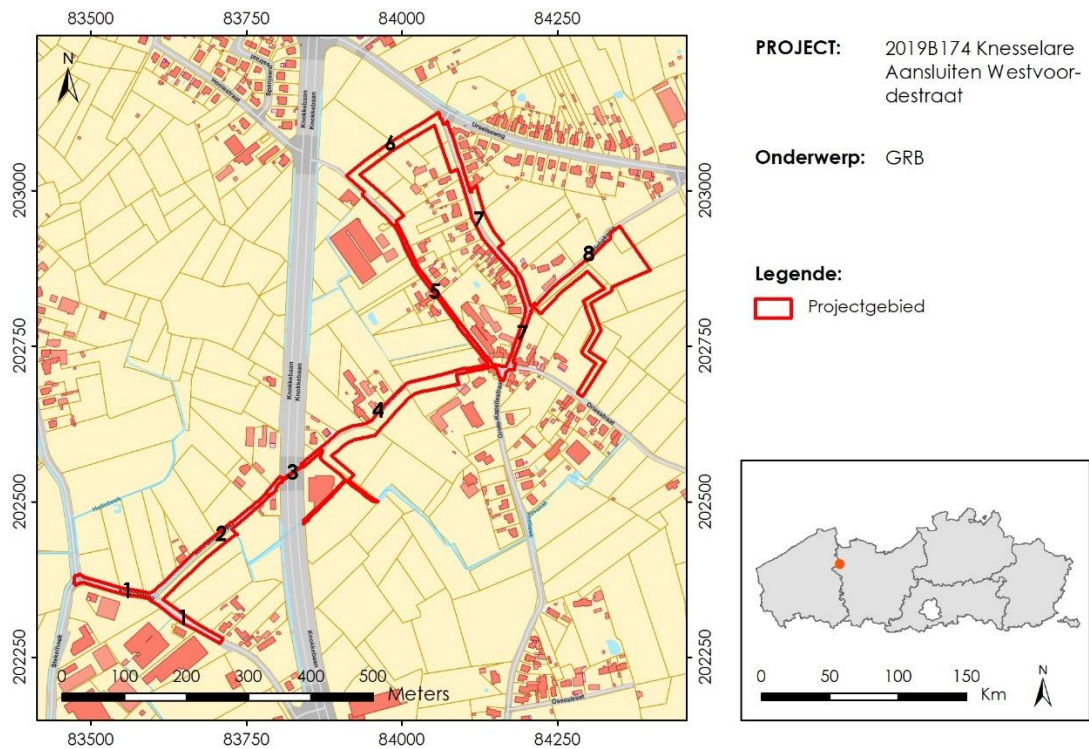
VERSLAG VAN RESULTATEN

1. Bureauonderzoek [BO]

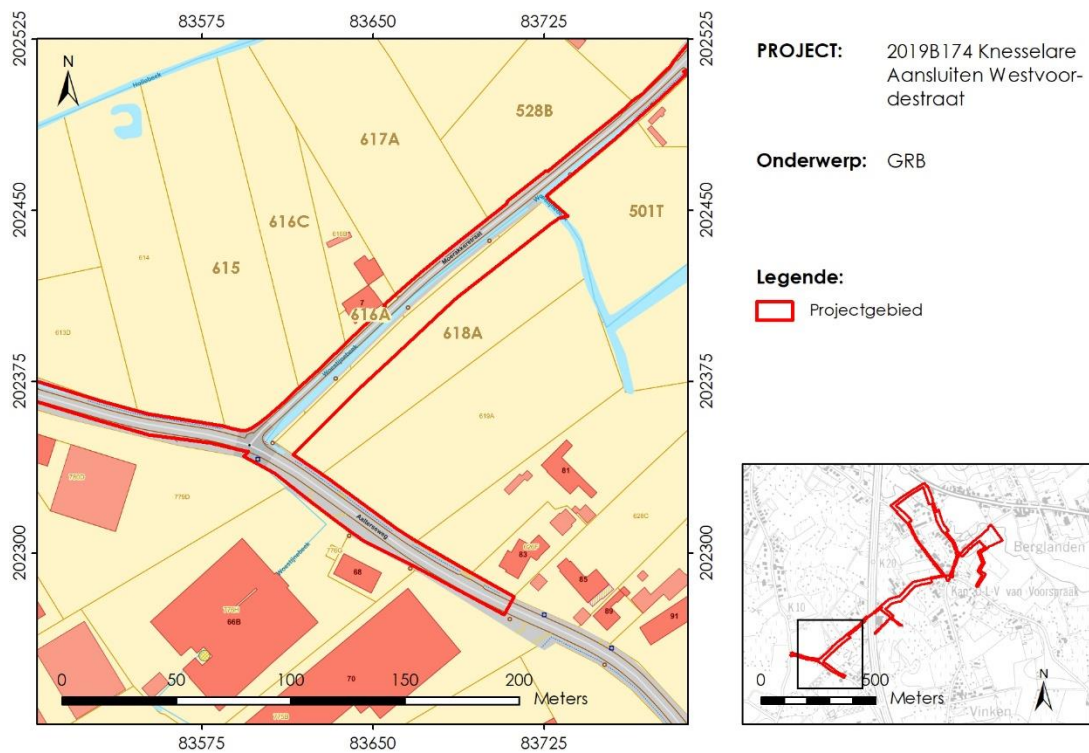
1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens (Figuur 1-Figuur 11)

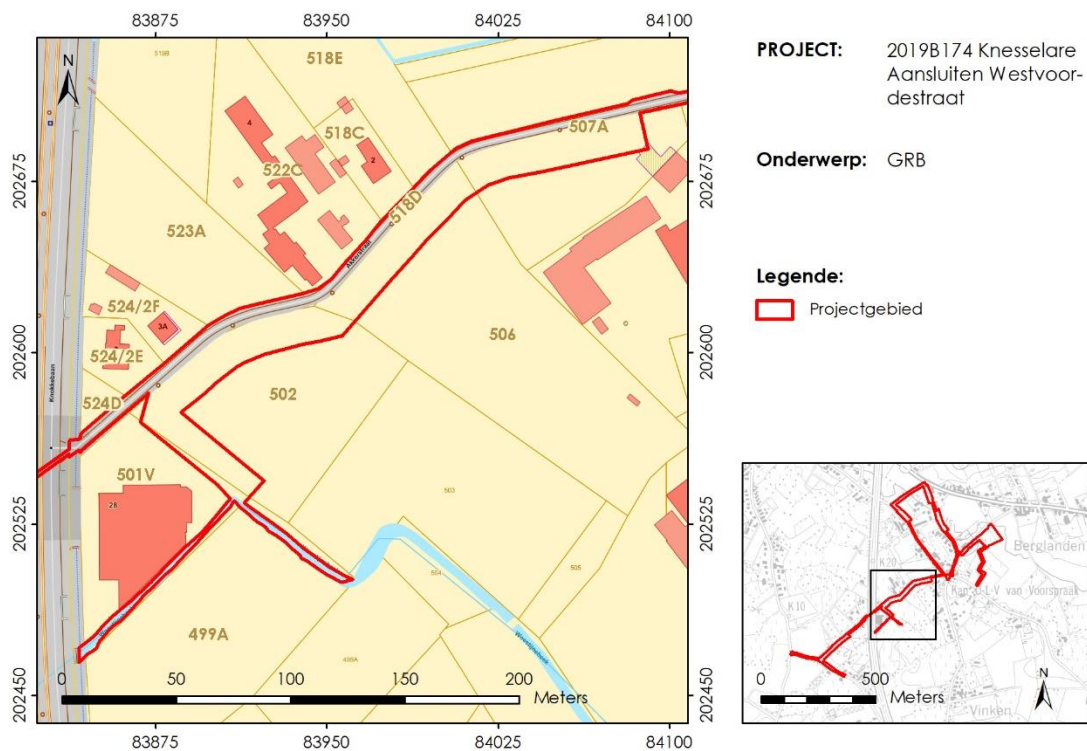
Projectcode	2019B174			
Erkend archeoloog	GATE [OE/ERK/Archeoloog/2015/00073]			
Locatiegegevens	Gemeente		Aalter	
	Deelgemeente		Knesselare	
	Adres		Aalterseweg Akkerstraat Driebekweg Grote Kapellestraat Kleine Kapellestraat Moerakkerstraat	
	Toponiem		n.a.	
Bounding box (Lambert EPSG:31370)	X1	83471.267	X2	84399.520
	Y1	202273,084	Y2	203125.351
Kadastrale gegevens	Gemeente		Aalter	
	Afdeling		Aalter 7, Afd. Knesselare	
	Sectie		C	
	Perceelsnummer(s)		n/a, 405G, 408, 417A, 419, 420, 421, 422, 423A, 435A, 436X, 462A, 464B, 465A, 465D, 466C, 466E, 468E, 470L, 478B, 499A, 501T, 501V, 502, 506, 507A, 518D, 518E, 522C, 523A, 524/2E, 524/2F, 524G, 527F, 528B, 615, 616A, 616C, 617A, 618A.	
Betrokken actoren / specialisten (+ functie)	Ann Van Baelen (archeoloog) Pieter Laloo (erkend archeoloog)			
Externe advisering	Geen			

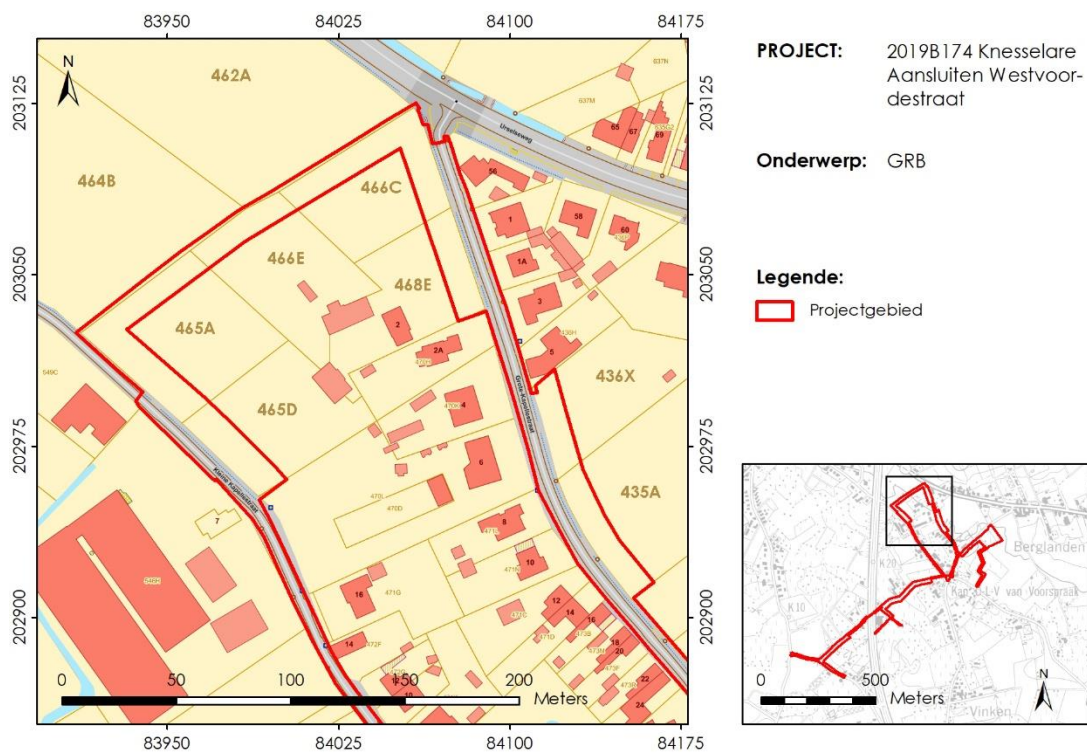
Figuur 1: Ligging van het projectgebied ten opzichte van het GRB (bron: Geopunt). Legende: 1 = Aalterseweg; 2 = Moerakkerstraat; 3 = N44 (Knokseweg); 4 = Akkerstraat; 5 = Kleine Kapellestraat; 6 = Doorsteek tussen Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat/Urselseweg; 7 = Grote Kapellestraat; 8 = Driebekweg.

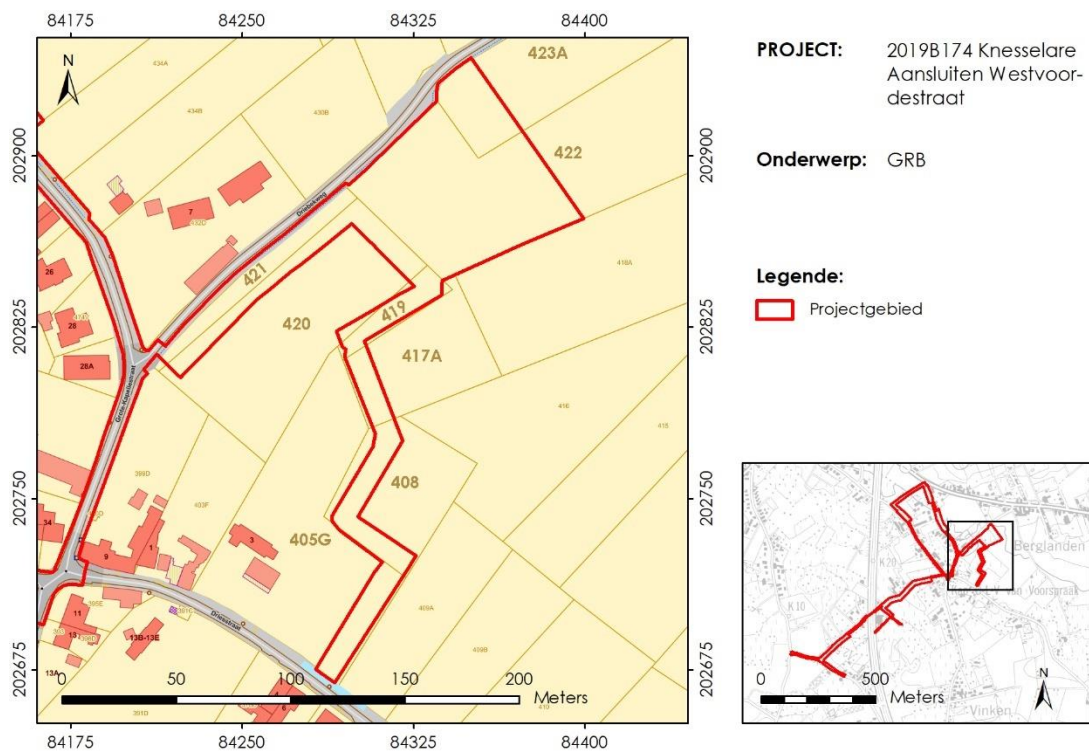
Figuur 2: Detail van het projectgebied ten opzichte van het GRB – Aalterseweg en Moerakkerstraat (bron: Geopunt).

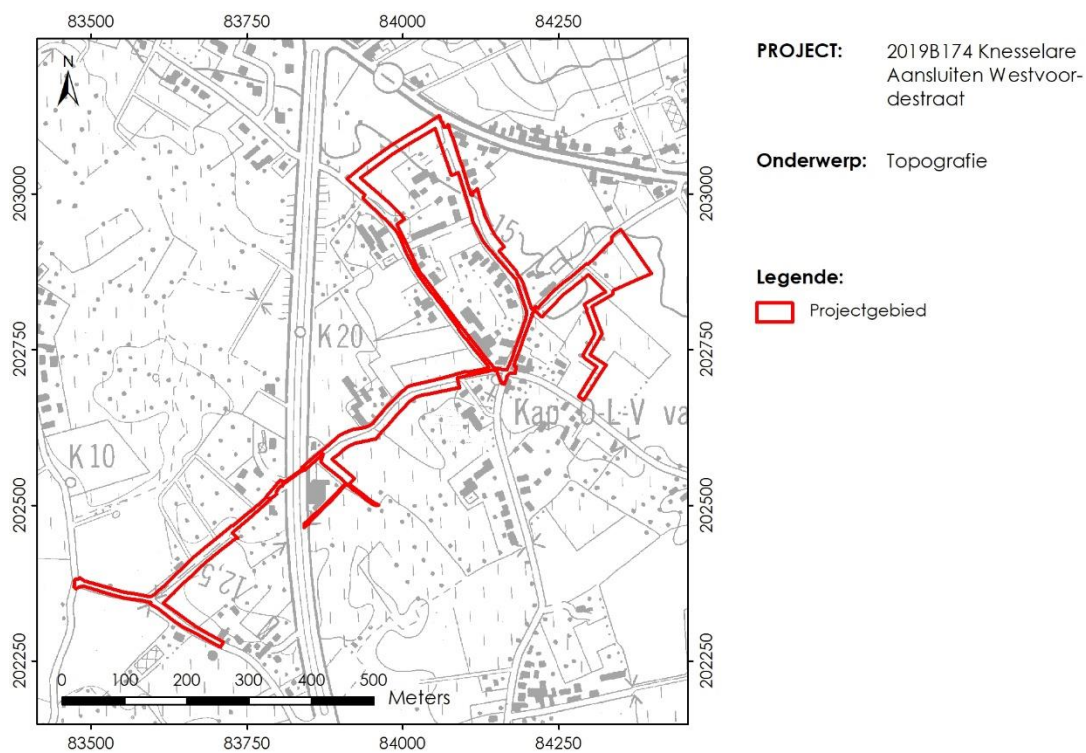
Figuur 3: Detail van het projectgebied ten opzichte van het GRB – Akkerstraat (bron: Geopunt).

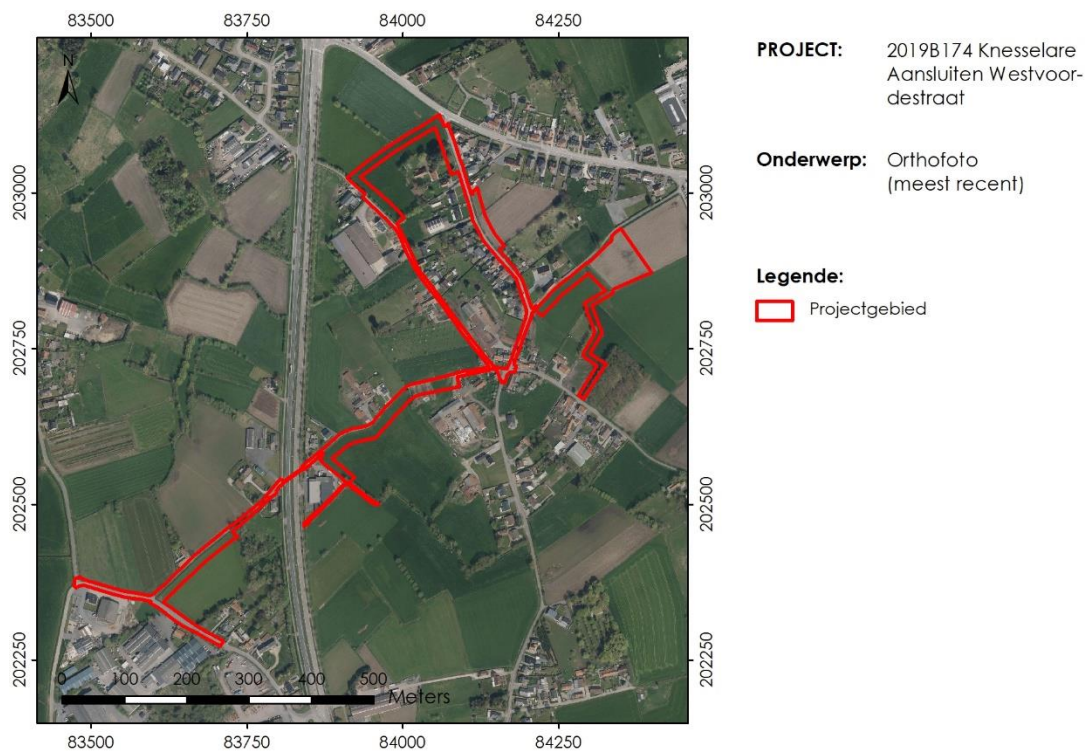
Figuur 4: Detail van het projectgebied ten opzichte van het GRB – Kleine Kapellestraat, doorsteek tussen Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat/Urselseweg, en Grote Kapellestraat (bron: Geopunt).

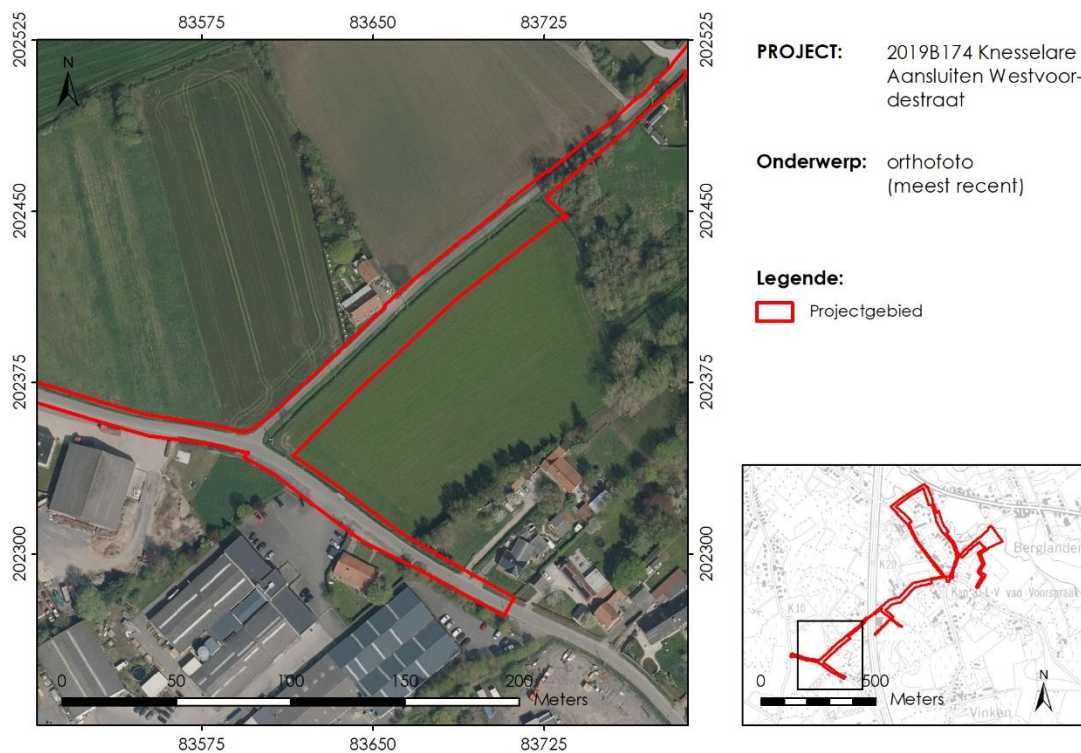
Figuur 5: Detail van het projectgebied ten opzichte van het GRB – Grote Kapellestraat en Driebekweg (bron: Geopunt).

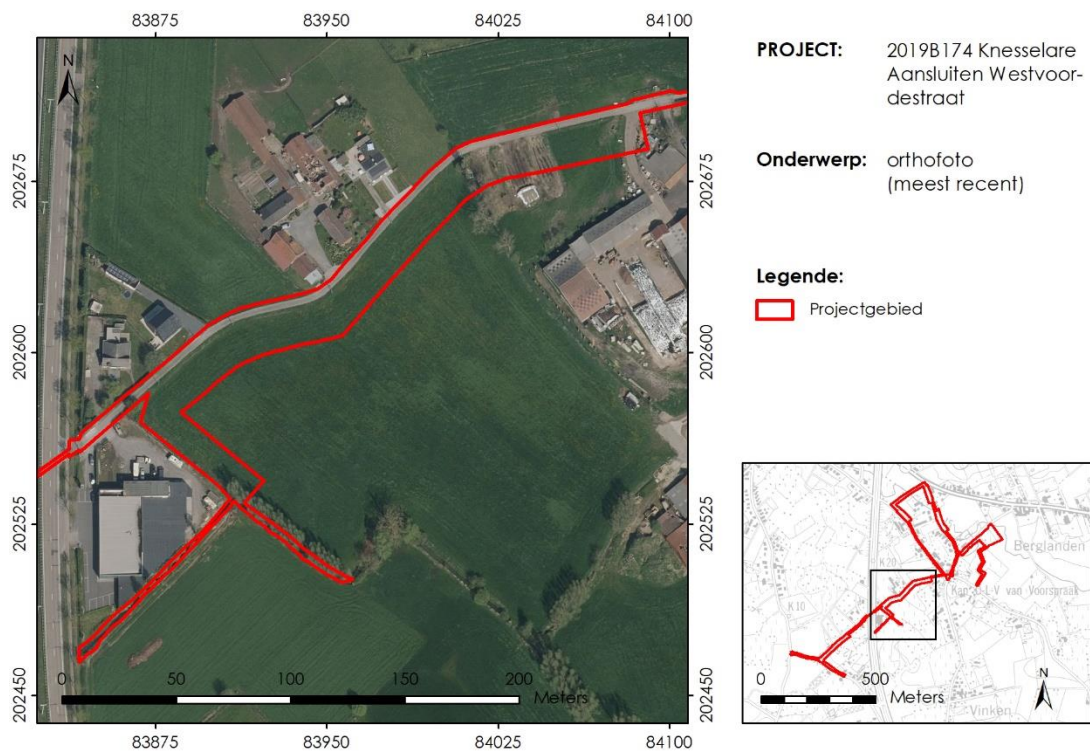
Figuur 6: Het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart (1991-2008; bron: Geopunt / NGI).

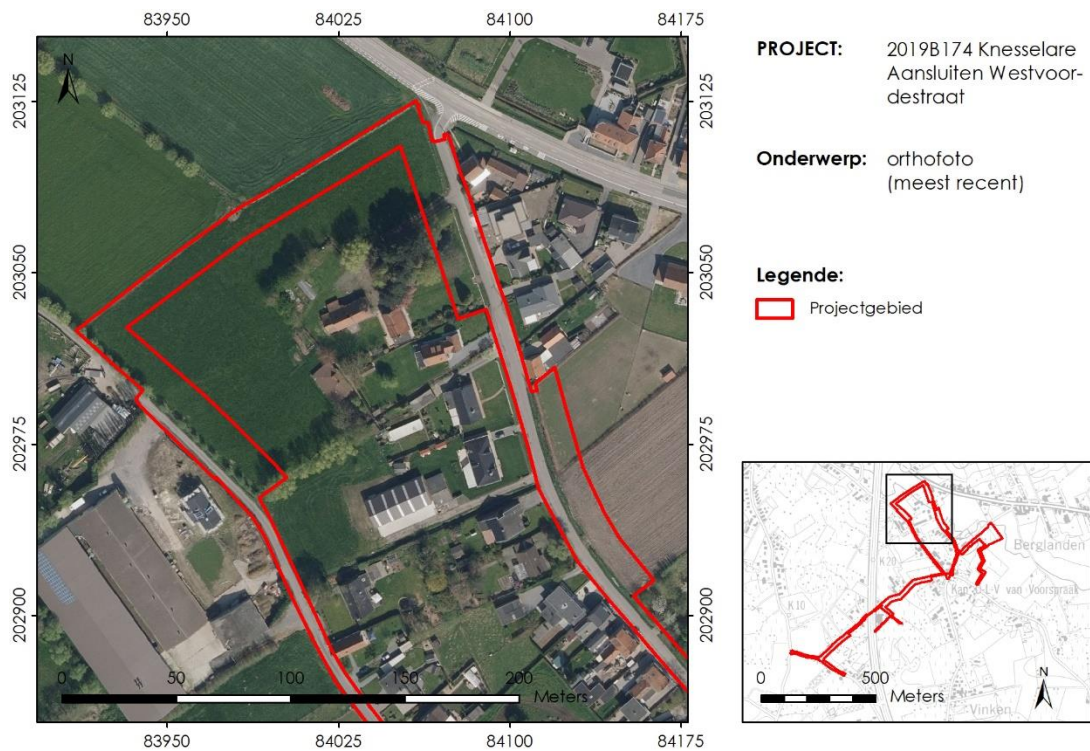
Figuur 7: Het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto-opname (bron: Geopunt).

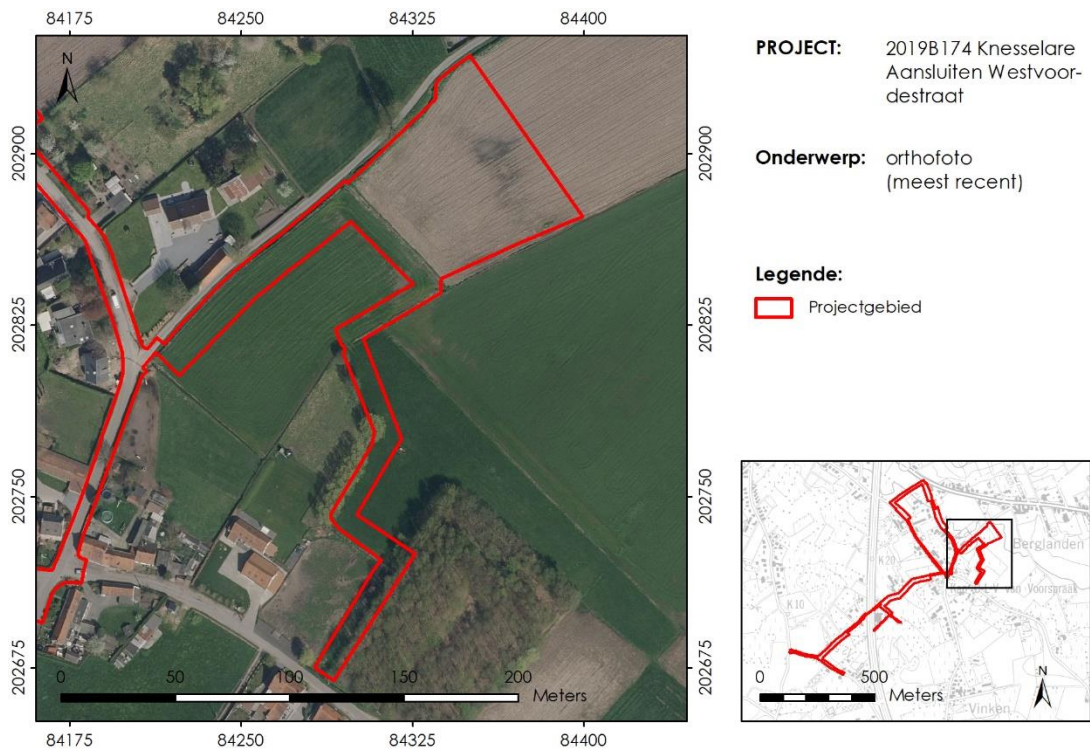
Figuur 8: Detail van het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto-opname – Aalterseweg en Moerakkerstraat (bron: Geopunt).

Figuur 9: Detail van het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto-opname – Akkerstraat (bron: Geopunt).

Figuur 10: Detail van het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto-opname – Kleine Kapellestraat, doorsteek tussen Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat/Urselseweg, en Grote Kapellestraat (bron: Geopunt).

Figuur 11: Detail van het projectgebied ten opzichte van de meest recente orthofoto-opname GRB – Grote Kapellestraat en Driebekweg (bron: Geopunt).

1.1.2 Onderzoekskader

1.1.2.1 Door initiatiefnemer geplande werken en bodemingrepen

Deze werken zijn onderdeel van een groter project dat erop gericht is de riolering van de bestaande clusters van lint- en verspreide bebouwing in de Westvoordestraat, Urselseweg en een deel van de Grote Kapellestraat inclusief zijstraten aan te sluiten op het centraal gebied van Knesselare. De bodemingrepen waarop deze archeologienota betrekking heeft, concentreren zich ter hoogte van de Grote Kapellestraat en de volgende zijstraten: Driebekweg, Kleine Kapellestraat, Akkerstraat, Moerakkerstraat en Aalterseweg (Figuur 12-Figuur 14).

Kort samengevat gaat het om de volgende ingrepen:

- Het **opbreken van de bestaande riolering**. Op locaties waar dit niet mogelijk is, wordt deze bestaande riolering opgevuld met beton.
- De **aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel** in de Grote Kapellestraat (gedeeltelijk), Kleine Kapellestraat, Akkerstraat, Moerakkerstraat, Aalterseweg (gedeeltelijk), goed voor een tracé van ca. 2400 lopende meter:
 - De DWA-riolering wordt volledig gravitair ontsloten op een bestaande collector gelegen in op de hoek Aalterseweg – Stekelhoek.
 - Drie RWA-stelsels worden onderscheiden: (1) Stelsel Grote Kapellestraat – Driebekweg, (2) Stelsel Kleine Kapellestraat, en (3) Stelsel Akkerstraat.
- Bij de aanleg van deze DWA-riolering wordt de N44 gekruist door middel van een doorpersing.

- Verschillende bestaande **langsgrachten** in het projectgebied, evenals waterloop O348 (Woestijnebeek), worden **geherprofileerd of geruimd**. Eveneens worden een aantal **nieuwe buffergrachten** gerealiseerd.
- De aanleg van een **terrein voor grondverbetering** (ca. 5076 m²).
- Langsheen het tracé worden enkele **bomen geroid**.
- De **(her-)aanleg van de wegenis**, inclusief kantstroken en de heraanleg van de buitenomgeving van de kapel Onze-Lieve-Vrouw Voorspraak. Op ca. 197 m² na (vb. nieuwe uitwijkstroken in de Moerakker- en Akkerstraat) vallen de heraan te leggen zones volledig binnen de bestaande wegbreedtes.
- Verschillende **tijdelijke werkzones** zullen worden ingericht.

De geplande ingrepen binnen dit gebied kunnen als volgt in meer detail beschreven worden (van west naar oost; Figuur 12-Figuur 13):

Aalterseweg

Ter hoogte van de Aalterseweg wordt vanaf de hoek met de Moerakkerstraat (inspectieput K2) een DWA-riolering ($\varnothing = 250$ mm) aangelegd onder de rijweg (diepte tussen 3.9 en 4.3 m) die aansluit op de bestaande DWA-inspectieput (W3) op de hoek Aalterseweg – Stekelhoek. Er worden geen werken voorzien m.b.t. de RWA-afvoer. De rijweg tussen de hoek met de Moerakkerstraat en de Stekelhoek wordt heraangelegd in asfalt met langs weerszijden ter plaatse gestorte kantstroken. De totale wegbreedte incl. kantstroken is na de werken dezelfde als de bestaande wegbreedte.

Moerakkerstraat

De Moerakkerstraat wordt voorzien van een gravitair gescheiden stelsel. De DWA-riolering ($\varnothing = 250$ mm) wordt aangelegd onder de rijweg (diepte tussen 3.3 en 3.9 m) en sluit aan op deze in de Aalterseweg (inspectieput K2). De afvoer van het regenwater gebeurt via de bestaande gracht tussen de N44 en de Woestijnebeek (m.n. gracht 40) en via de Woestijnebeek (waterloop O348 / gracht 39) die beide worden geherprofileerd. De bestaande rijweg wordt heraangelegd in asfalt met betonnen kantstroken. De totale wegbreedte incl. kantstroken is na de werken dezelfde als de bestaande wegbreedte.

Parallel met de Woestijnebeek zal een tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (perceel 618A).

Doorpersing N44 (Knokseweg)

De DWA-riolering komende van de Akkerstraat wordt doorgeperst onder de N44 ($\varnothing = 250$ mm) over 49 m en aangesloten op de DWA-riolering in de Moerakkerstraat. Er worden geen wegeniswerken of werken m.b.t. de RWA-afvoer voorzien

Akkerstraat

De Akkerstraat wordt voorzien van een gravitair gescheiden rioleringsstelsel. De DWA-riolering ($\varnothing = 250$ mm) wordt aangelegd onder de rijweg (diepte tussen 3.1 en 3.4 m) en sluit aan op de doorpersing onder de N44.

Er worden vier nieuwe buffergrachten (1 t/m 3) gerealiseerd die onderling verbonden zijn door middel van een RWA-afvoerleiding ($\varnothing = 400$ mm) en zijn aangesloten op de Woestijnebeek (waterloop O348). Deze nieuwe grachten zijn tussen de 38 en 78 m lang, tussen 3.4 en 5.4 m breed en tussen 1.0 en 1.6 m diep. Gracht 1 beschikt aan het uiteinde over een overstort (O3). De grachten worden langs de straatzijde verstevigd met palen en planken. Langs de akkers wordt een flauw talud 8/4 gerealiseerd.

De bestaande rijweg wordt heraangelegd in asfalt, opgesloten door betonnen kantstroken. De totale wegbreedte incl. kantstroken is na de werken dezelfde als de bestaande wegbreedte. Ter hoogte van de kruising Akkerstraat, Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat wordt eveneens de buitenomgeving van de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel heraangelegd in natuursteen met twee gebogen zitbanken. Om dit te kunnen realiseren wordt één boom geroid die op dit plein aanwezig is.

Parallel met de vier nieuwe buffergrachten zal een tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 407A, 506, 502 en 501V).

Kleine Kapellestraat

De Kleine Kapellestraat wordt voorzien van een gravitair gescheiden rioleringsstelsel. De DWA-riolering ($\varnothing = 250$ mm) wordt aangelegd onder de rijweg (diepte tussen 1.1 en 2.9 m) en sluit aan op de DWA-riolering in de Akkerstraat via inspectieput K14.

Ter hoogte van de aansluiting met de Akkerstraat worden de bestaande grachten behouden voor de afvoer van het regenwater. Vanaf huisnummer 8 (inspectieput GR12) wordt een RWA-riolering ($\varnothing = 400$ mm) aangelegd onder de rijweg (diepte 0.9 tot 1.4 m). Deze riolering wordt via inspectieput GR 7 aangesloten op een nieuwe buffergracht (GR1) die zich bevindt aan de kant met even huisnummers. Door middel van een overstort (O3) met knijpopening loost deze buffergracht vertraagd in het grachtenstelsel (GR2-GR3) afwaarts tussen de Kleine Kapellestraat en de N44. De nieuwe buffergracht (GR1) is ongeveer 65 m lang, tot 5.1 m breed en tot 1.1 m diep, en wordt langs de straatzijde verstevigd met palen en planken. Langs de akkers wordt een flauw talud 8/4 voorzien. Om de aanleg van deze buffergracht te kunnen realiseren, dienen op deze locatie 15 bomen geroid te worden.

De bestaande rijweg wordt heraangelegd in asfalt, opgesloten door betonnen kantstroken. De totale wegbreedte incl. kantstroken is na de werken dezelfde als de bestaande wegbreedte. De bestaande bermen worden hersteld in dezelfde materialen als in de bestaande toestand (steenslag, betonstraatstenen).

Parallel grachtenstelsel GR1, GR2 en GR3 zal een tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 465D, 465A, 466E en 466C).

Doorsteek tussen de Kleine Kapellestraat en de Grote Kapellestraat/Urselseweg

Voor de afvoer van het regenwater wordt tussen de Kleine en de Grote Kapellestraat over een afstand van ca. 180 m een grachtenstelsel met twee nieuwe grachten (GR2 en GR3) van respectievelijk ca. 2.3-2.4 m en 1.9 m breed en ca. 1 m diep voorzien. Door middel van een overstort (O3) wordt gracht GR1 in de Kleine Kapellestraat aangesloten op gracht GR2, terwijl in de Grote Kapellestraat gracht 19 eveneens via een overstort (O1) verbonden is met gracht GR3.

Parallel met grachtenstelsel GR1, GR2 en GR3 zal een tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 465D, 465A, 466E en 466C).

Grote Kapellestraat

De Grote Kapellestraat wordt voorzien van een gravitair gescheiden rioleringsstelsel. De DWA-riolering ($\varnothing = 250$ mm) wordt aangelegd onder de rijweg (diepte tussen 1.6 en 2.6 m) en sluit aan op de DWA-riolering in de Akkerstraat via inspectieput K15.

In het noordelijke deel van de Grote Kapellestraat worden de aanwezige langgrachten (grachten 19-13) geherprofileerd, onderling verbonden door middel van RWA-rioleringen ($\varnothing = 400$ tot 600 mm) en aangesloten op de buffergracht (gracht

12) in de Driebekweg ($\varnothing = 600$ mm). Gracht 19 bevat een overstort (O1). De grachten 19-13 worden langs weerszijden verstevigd met palen en planken.

In het zuidelijke deel van de Grote Kapellestraat, i.e. tussen de Akkerstraat en de Driebekweg, wordt een RWA-riolering ($\varnothing = 400$ mm) onder rijweg aangelegd (diepte tussen 1.1 en 1.2 m). Deze wordt eveneens aangesloten op de buffergracht (gracht 12) in de Driebekweg.

De bestaande rijweg wordt heraangelegd in asfalt, opgesloten door betonnen kantstroken, binnen de bestaande breedtes.

Aansluitend op de tijdelijke werkzone ter hoogte van gracht GR3 en parallel met grachten 19-17, zal een tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 466C en 468D). Parallel met grachten 16-14 wordt in de Grote Kapellestraat eveneens een tweede tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 436X en 435A).

Driebekweg

Voor de afvoer van het regenwater wordt een buffergracht (gracht 12) aangelegd met overstortmuur (O2). Het overstortdebiet wordt aangesloten op het bestaande grachtenstelsel (waterloop 15) dat uitgeeft op de Woestijnebeek. Gracht 12 zal een lengte van 103 m en een maximale breedte en diepte van respectievelijk 3.8 en 1.7 m hebben en wordt langs weerszijden verstevigd met palen en planken.

Parallel met gracht 12 en het grachtenstelsel van waterloop 15, zal een doorlopende tijdelijke werkzone van ca. 10 m breed worden ingericht op het achterliggende weiland/akkerland (percelen 421, 420, 419, 417A, 408 en 405G).

Ter hoogte van percelen 422 en 423A zal tot slot een terrein met een oppervlakte van ca. 5093 m² voor de opstelling van een tijdelijke grondverbeteringsinstallatie worden ingericht.

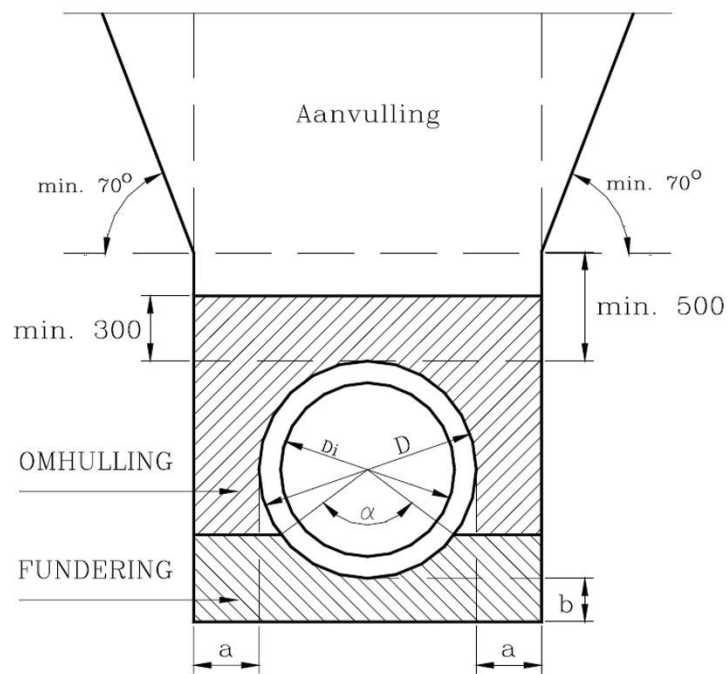
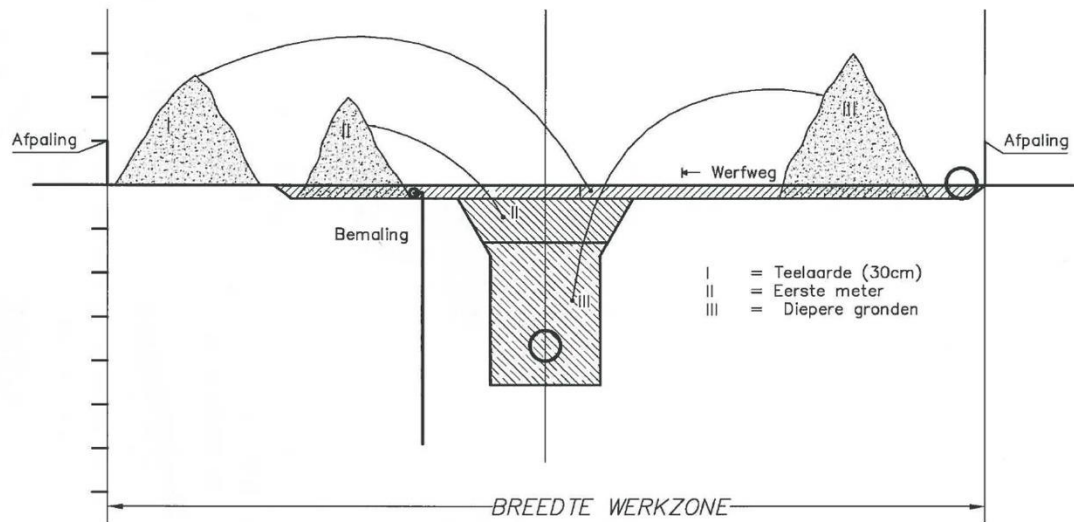
Zowel in de werkzones als op het tijdelijk terrein voor grondverbetering zal de teelaarde (min. 30 cm) worden afgegraven en apart worden gestockeerd (schriftelijke mededeling Tina Pogacnik, 11/03/2019).

Om de leesbaarheid van de grondplannen en doorsneden van de hierboven beschreven werken in het projectgebied te garanderen, worden alle beschikbare originele grondplannen en doorsneden zoals aangeleverd door de initiatiefnemer in grote resolutie opgenomen als afzonderlijke bijlages (Bijlagen 1-67; zie ook Figuur 12-Figuur 13). Deze omvatten zowel plannen met betrekking tot de bestaande als de nieuwe toestand. Details van de ingrepen met betrekking tot de riolering (Bijlagen 3-4 en 11-18), de terreinaanleg (Bijlagen 5-6 en 19-23), de waterlopen (Bijlagen 7-8 en 24-25) en het vernieuwde wegenisontwerp (Bijlagen 9-10 en 26-67) zijn weergegeven in afzonderlijke bijlagen.

Figuur 12: Ontwerpplan riolering (bron: Aquafin).

sleufafmetingen (alle maten in mm)

Figuur 14: Standaardplannen aanleg rioleringen Aquafin (bron: Aquafin).

1.1.2.1 Criteria voor de noodzaak van een archeologienota

Aangezien de geplande bodemingrepen de drempelwaarden² ingesteld door het agentschap Onroerend Erfgoed van de Vlaamse Overheid overschrijden, dient conform het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, aangepast met het decreet houdende de wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 naar aanleiding van de ex-post evaluatie, een archeologisch vooronderzoek te worden uitgevoerd en een archeologienota te worden opgemaakt.

1.1.3 *Onderzoeksopdracht*

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Een klein deel van het projectgebied overlapt met een grotere gekende archeologische vindplaats (CAI-201509; Knesselare – Driebekweg). Het betreft meerbepaald delen van percelen 436X en 435A, gelegen langs de Grote Kapellestraat, waar parallel met grachten 16 t/m 14 een tijdelijke werkzone zal worden ingericht.

Deze vindplaats werd ontdekt door middel van luchtfotografie en is door de Centraal Archeologische Inventaris (CAI) overgenomen uit de luchtfotografiedatabank van de Universiteit Gent (HAVIK-project). Volgens deze gegevens zou de vindplaats dateren uit de Steentijd, maar deze toewijzing werd voorsnog niet bevestigd door middel van archeologisch terreinwerk. Meer gedetailleerde informatie over deze vindplaats is voorlopig niet beschikbaar.

1.1.3.2 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

Het doel van de bureaustudie, die een verplichte eerste fase vormt binnen elk archeologisch vooronderzoek, is te komen tot een inschatting van het archeologisch potentieel van het projectgebied op basis van een cartografisch en literatuuronderzoek, waarbij rekening wordt gehouden met de landschappelijke, archeologische en historische contexten, en met de aard en locatie van de geplande versturende bodemingrepen. Specifieke vraagstellingen zijn:

- Heeft het projectgebied een archeologisch potentieel?
- Is er reeds sprake van verstoring van dit potentieel? Zo ja, in welke mate?
- Vormen de geplande ingrepen een bedreiging voor het archeologisch potentieel?
- Welke aspecten verdienen aandacht bij eventueel archeologisch vervolgonderzoek?

1.1.3.3 Randvoorwaarden

Een deel van de terreinen waar de bodemingrepen zullen plaatsvinden, maken deel uit van de openbare weg. Deze, alsook de andere terreinen binnen het

² https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

projectgebied waar bodemingrepen zullen plaatsvinden, worden geen eigendom van de opdrachtgever: ze worden voor de duur van de werken ter beschikking gesteld en dit na onderhandelingen tussen de opdrachtgever en de eigenaars. Op dit moment zijn de terreinen van het projectgebied dan ook nog niet toegankelijk voor verder onderzoek in de vorm van een landschappelijke bodemonderzoek of vooronderzoek met ingreep in de bodem. In dergelijke situaties wordt steeds een uitgesteld traject voorgeschreven.

Gezien een landschappelijk bodemonderzoek en een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem met andere woorden door de aard van de geplande werken onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk zijn, gaat het om een archeologienota op basis van een bureauonderzoek met een advies naar een uitgesteld landschappelijk bodemonderzoek en uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem.

1.1.4 *Werkwijze en strategie van het onderzoek*

De bureaustudie gebeurt onder leiding van een erkend archeoloog van GATE. In functie van de geplande bodemingrepen en het archeologisch potentieel wordt het onderzochte gebied en haar directe omgeving in een landschappelijk, historisch en archeologisch kader geplaatst. Dit gebeurt op basis van een fysisch-, historisch- en archeologisch-cartografisch onderzoek en een literatuurstudie. Voor de huidige archeologische kennis wordt de CAI als basis gebruikt, waar nodig aangevuld met informatie uit andere literatuurbronnen. De ontwerpplannen met informatie over de geplande bodemingrepen, verkregen van de initiatiefnemer, worden in een GIS-omgeving geprojecteerd ten opzichte van diverse fysisch-geografische, historische en archeologische kaartlagen die raadpleegbaar zijn op volgende websites:

- <http://www.geopunt.be>
- <http://www.dov.vlaanderen.be>
- <https://geo.onroenderfgoed.be>
- <https://cai.onroenderfgoed.be>
- <https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- <http://cartesius.be>

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Landschappelijke situering

Het projectgebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 35,502 m² en bevindt zich ter hoogte van de Aalterseweg, Moerakkerstraat, Akkerstraat, Kleine Kapellestraat, Grote Kapellestraat, de Driebekweg en aangrenzende percelen in de deelgemeente Knesselare (gemeente Aalter, provincie Oost-Vlaanderen). Het ligt in de Vlaamse Zandstreek van Laag-België op de overgang van de steile zuidelijke rand van het heuvellandschap van Oedelem-Zomergem-Adegem (tot +28 m TAW) naar de 500 tot 1500 m brede depressie van het kanaal Gent-Brugge (gemiddelde hoogte +7 tot +13 m TAW) (Figuur 29; De Moor & Van De Velde 1994). Talrijke kleinere valleien versnijden de zuidflank van dit heuvelcomplex.

Het gewestplan (Figuur 15) geeft aan dat het projectgebied grotendeels gelegen is in agrarisch gebied en woongebied met landelijk karakter (Figuur 15). Het deel ter hoogte van de Aalterseweg staat aangeduid als gebied voor ambachtelijke bedrijven / kleine en middelgrote ondernemingen.

Zowel het Grootschalig Referentiebestand (GRB; Figuur 1-Figuur 5) als de meest recente orthofoto-opname (Figuur 7-Figuur 11) geven aan dat een groot deel van het projectgebied samenvalt met reeds bestaande verharde wegen. De tijdelijke werkzones, evenals het terrein voor de opstelling van de tijdelijke grondverbeteringswerken bevinden zich daarentegen op akker- of weiland.

Volgens het bodemgebruiksbestand (opname 2001; Figuur 16) staan de terreinen van het projectgebied aangeduid als akkerland (in wit), weiland (in geel), bebouwde zone (in rood) en industrie- en handelsinfrastructuur (paars). De bodembedekkingskaart (BBK; opname 2012; Figuur 17) geeft een vergelijkbaar beeld: ook hier omvat het projectgebied delen die geklasseerd zijn als akker (éénjarige gewassen; in lichtgeel), als zone met gras en struiken (< 3 m; in lichtgroen en kaki) en met bomen (> 3 m; in donkergroen). De overige delen van het projectgebied bestaan uit autowegen (in donkergrijs).

Volgens de Vlaamse Hydrografische Atlas behoort dit gebied tot het bekken van de Brugse Polders en meer specifiek tot het hydrografisch net op de zuidflank van het heuvellandschap van Oedelem-Zomergem-Adegem (Figuur 18). Binnen het projectgebied bevindt zich de Woestijnebeek (O348), een onbevaarbare waterloop van tweede categorie, die afvloeit naar het Kanaal Gent-Brugge in het zuiden. In de onmiddellijke omgeving van het projectgebied bevinden zich eveneens de Hollebeek (O349), de Berdelenbuisbeek (O362) en de Hooglangebeek (O371), die alle drie eveneens afvloeien naar het Kanaal Gent-Brugge.

Volgens de atlas met traditionele landschapseenheden is het projectgebied gelegen in het Houtland in de Zandstreek buiten de Vlaamse Vallei (Antrop et al. 2002).

Volgens de Tertiair-geologische kaart met schaal 1/50,000 (Figuur 19) behoren de afzettingen in de ondergrond tot het Lid van Oedelem (code: AaOe) dat onderdeel is van de Formatie van Aalter < Zenne Groep (Jacobs et al. 1993) en bestaat uit grijsgroene glauconietzanden van mariene oorsprong. Deze Tertiaire afzettingen bevinden zich volgens de isophypsenkaart in het grootste deel van het projectgebied zo'n 5-10 m diep in de ondergrond. Enkel in het oostelijke deel van het gebied komen deze tot minder dan 5 m onder het huidige maaiveld voor.

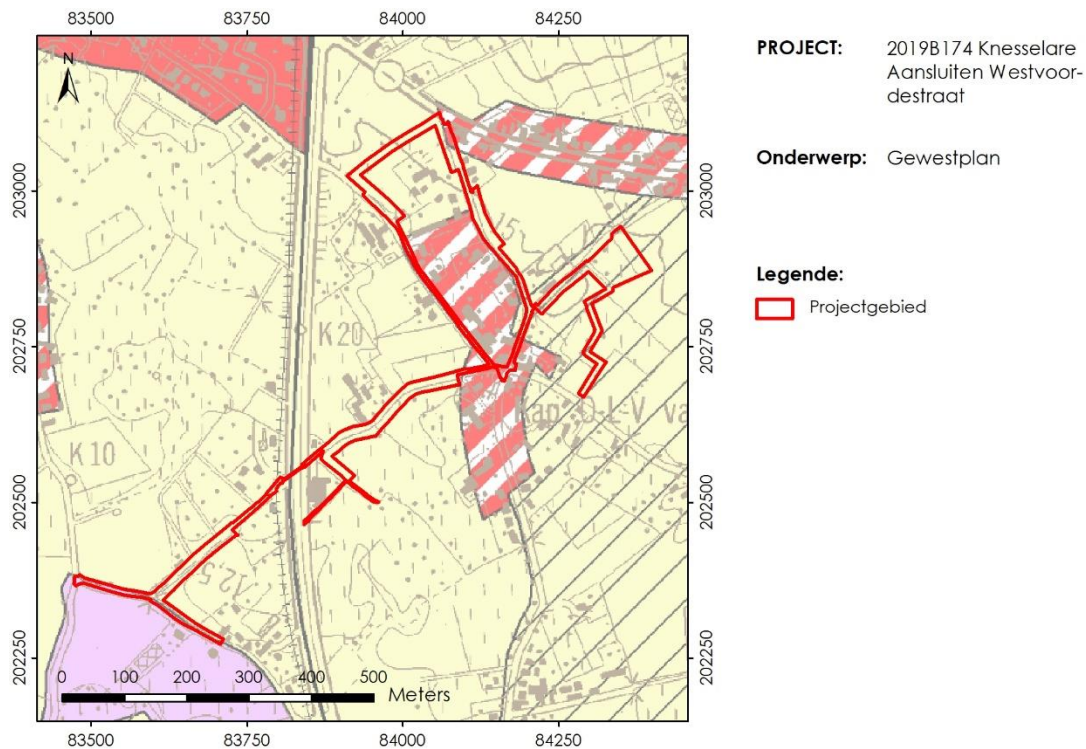
Op de Quartair-geologische kaart met schaal 1/200,000 (Figuur 20) staat het projectgebied geklasseerd als profieltype 3 en 3a (Bogemans 2005). Dit wijst op de aanwezigheid van hellingsafzettingen en/of zandige tot zandlemige eolische afzettingen (code: ELPw en/of HQ) die behoren tot de Formatie van Gent (Gullentops *et al.* 2001) en dateren uit de Weichsel of het vroeg-Holoceen. Dieper in de ondergrond zijn fijne, zandige tot grofkorrelige vlechtende rivierafzettingen aanwezig die eveneens dateren uit de Weichsel (code: FLPw) en gerekend worden tot de Formatie van Eeklo < Schelde Groep (Gullentops *et al.* 2001). In het zuidwestlijke deel van het projectgebied, geklasseerd als profieltype 3a, bevinden zich bovenaan deze sequentie bovendien ook fluviatiele sedimenten met een zandige textuur die werden afgezet tijdens het Holoceen en mogelijk tijdens het Tardiglaciaal. De Quartair-geologische kaart met schaal 1/50,000 (Figuur 21) geeft een gelijkaardig beeld, met profieltypes F en KF die voorkomen in het projectgebied (De Moor & Van De Velde 1994). Profieltype F duidt op de aanwezigheid van een zandige Weichseliaan fluvioperiglaciale faciës bovenop de Tertiaire afzettingen. Lokaal bevinden zich bovenop deze fluvioperiglaciale afzettingen eveneens klastische (zandige) Holocene afzettingen (profieltype KF). De isopachenkaart die de dikte van de Quartaire afzettingen aangeeft, wijst uit dat de dikte van deze afzettingen in de hoger gelegen delen van het projectgebied minder dan 5 m bedraagt. Elders in het gebied zijn deze afzettingen tussen 5 en 10 m dik.

In de omgeving van het projectgebied werden in het verleden reeds een aantal droge boringen en spoelboringen tussen 2.5 en 60 (?) m diep uitgevoerd door de Belgische Geologische Dienst, de Universiteit Gent en een aantal privéfirma's (Figuur 22; Bijlagen 68-74). Van sommige boringen is de informatiewaarde eerder beperkt, maar boringen kb13d39w-B272 en -B283 bieden wel een gedetailleerde en betrouwbare beschrijving waaruit blijkt dat op respectievelijk de percelen ingesloten tussen de Grote Kapellestraat en de Driebekstraat en op 135 m ten noorden van het projectgebied de diepte van het Tertiair -2.0 en -7.2 m onder het maaiveld bedraagt.

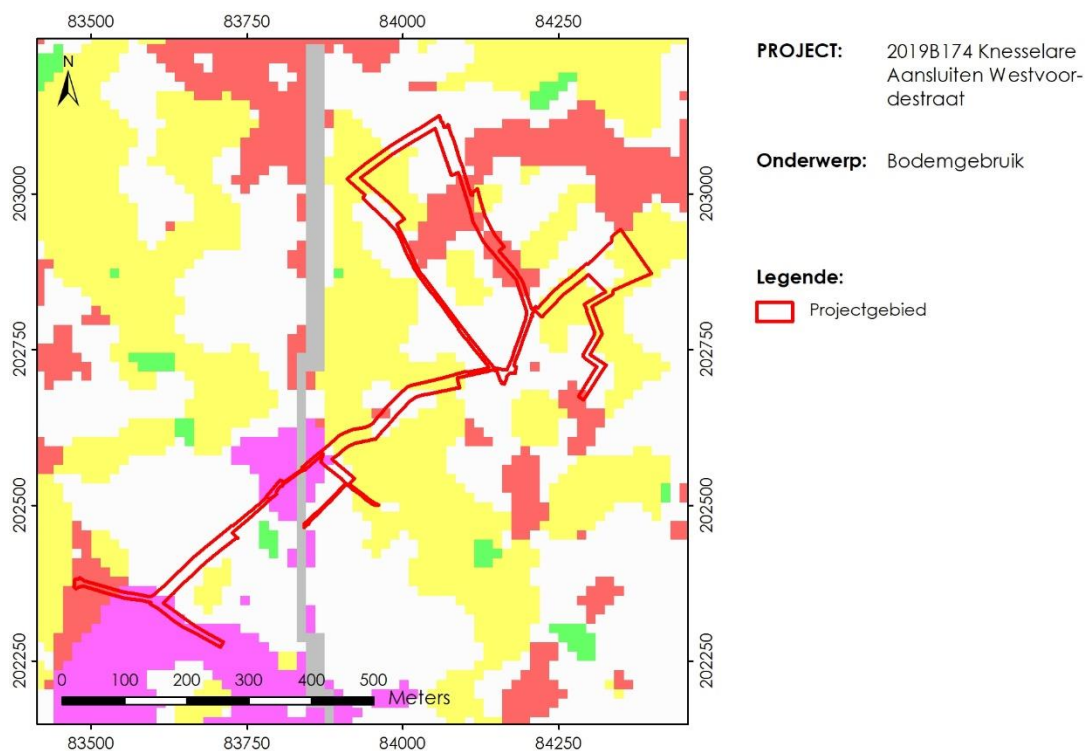
Op de bodemassociatiekaart staan het projectgebied en zijn omgeving gekarteerd 'Complex van de associaties 15 + 17' (Figuur 23), wat verwijst naar de aanwezigheid van (15) natte zand- en lemig-zandgronden met humus en/of ijzer B-horizont, en (17) natte zand- tot licht zandleemgronden met kleur B- of textuur B- horizont.

Het projectgebied doorsnijdt verschillende bodemtypes van de Bodemkaart (schaal 1/20,000; Figuur 24-Figuur 26). Naast drie niet-gekarteerde zones (OB) gaat het zowel om lemige zandbodems (S..) als zandbodems (Z..). Onder de lemige zandbodems bevinden zich zowel matig droge (Sc..) als matig natte (Sd..) bodems, met een profielontwikkeling gekenmerkt door een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont (Sdc en Scc), met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont (Sdh), met dikke antropogene humus A horizont (Sdm) en zonder of met onbepaalde profielontwikkeling (SdP). Onder de zandbodems gaat het om matig droge bodems met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont (Zch). In bepaalde delen van het projectgebied bevindt zich voorts het zandig substraat op geringe of matige diepte (w...) of is er sprake van een variant van de profielontwikkeling, met name een sterk gevlekte, verbrokkelde of discontinue textuur B horizont (...h)). In de zones langsheen de Woestijnebeek (O348) en waterloop 15 gaat het steeds om matig natte bodems.

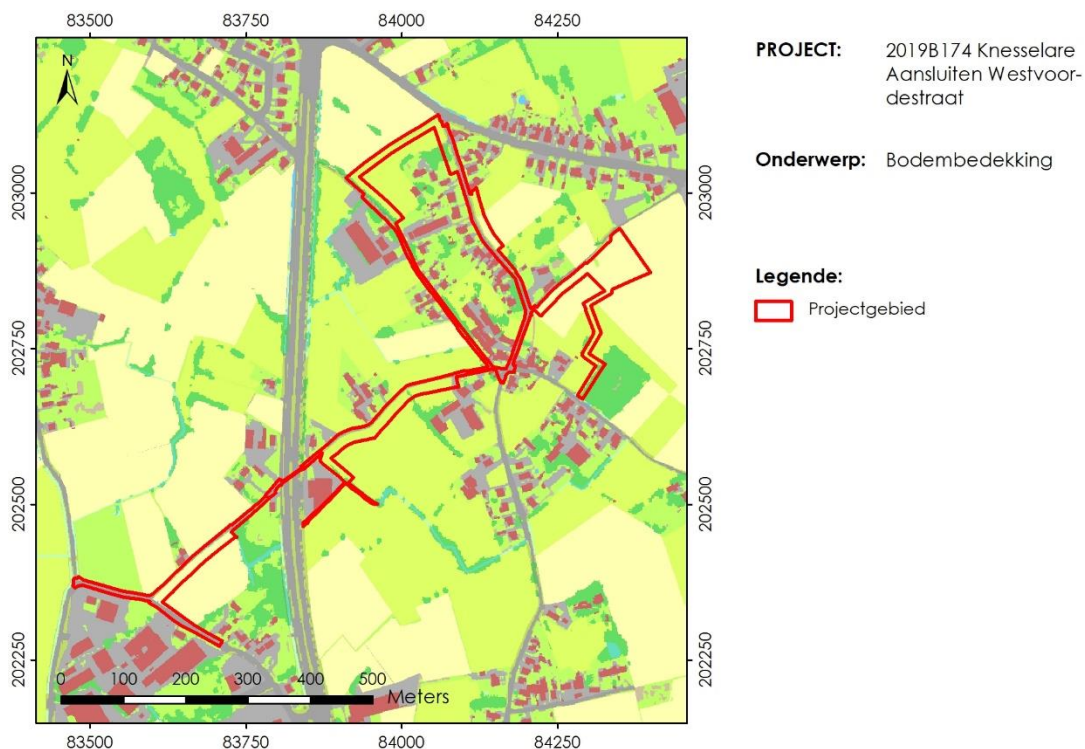
Volgens de erosiegevoeligheidskaart van de Vlaamse gemeenten zijn de terreinen van het projectgebied zeer weinig erosiegevoelig.

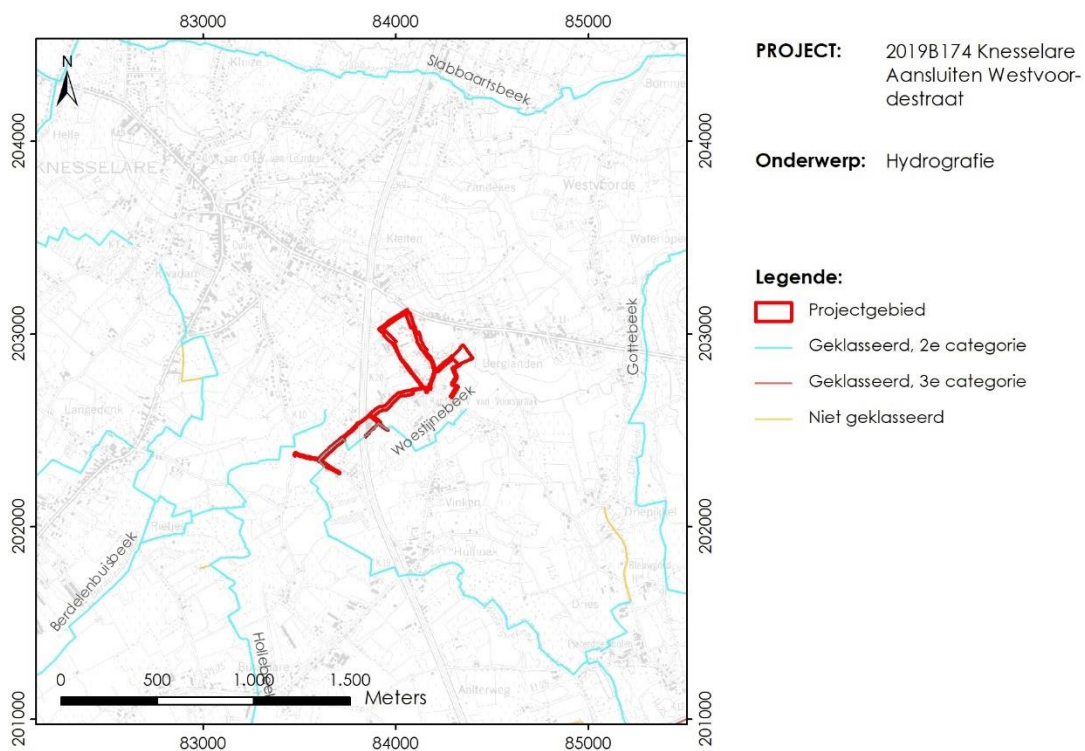
Figuur 15: Uittreksel van het gewestplan voor de zone van het projectgebied (bron: Geopunt / Departement Omgeving). Legende: Geel = agrarisch gebied; Rood = woongebied; Rood/wit gearceerd = woongebied met een landelijk karakter; Paars = gebied voor ambachtelijke bedrijven / kleine en middelgrote ondernemingen.

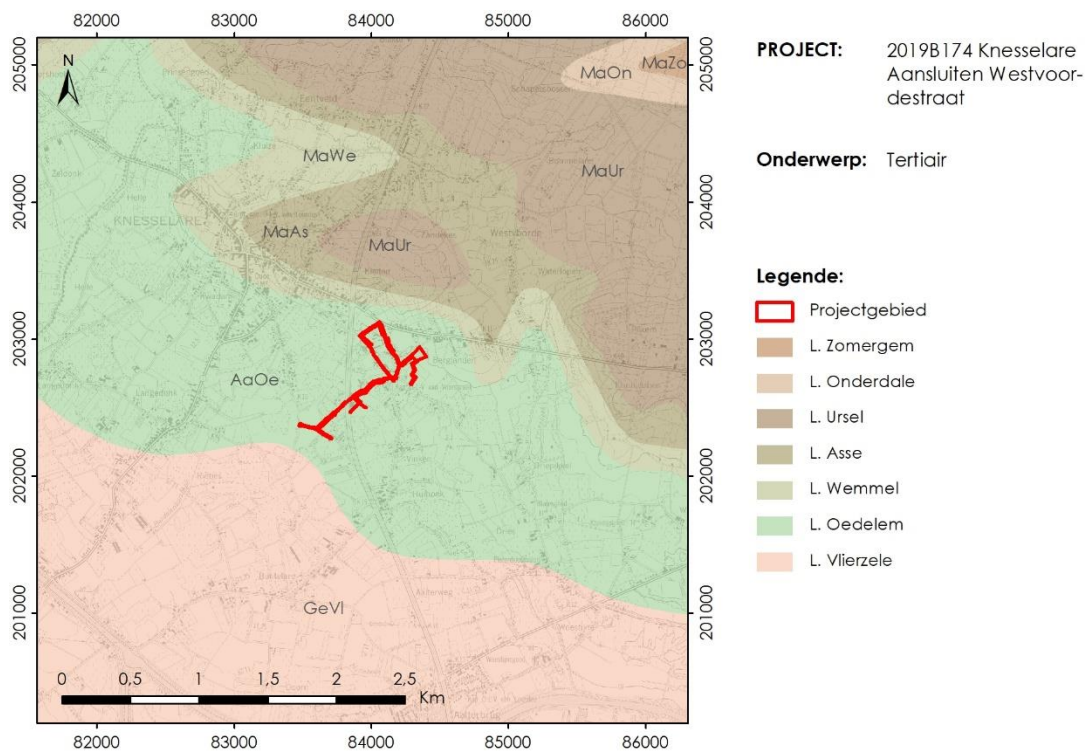
Figuur 16: Bodemgebruiksbestand voor het projectgebied (bron: Geopunt / AGIV). Legende: Wit = akkerland; Geel = weiland; Rood = bebouwing; Groen = loofbos; Paars = industrie- en handelsinfrastructuur.

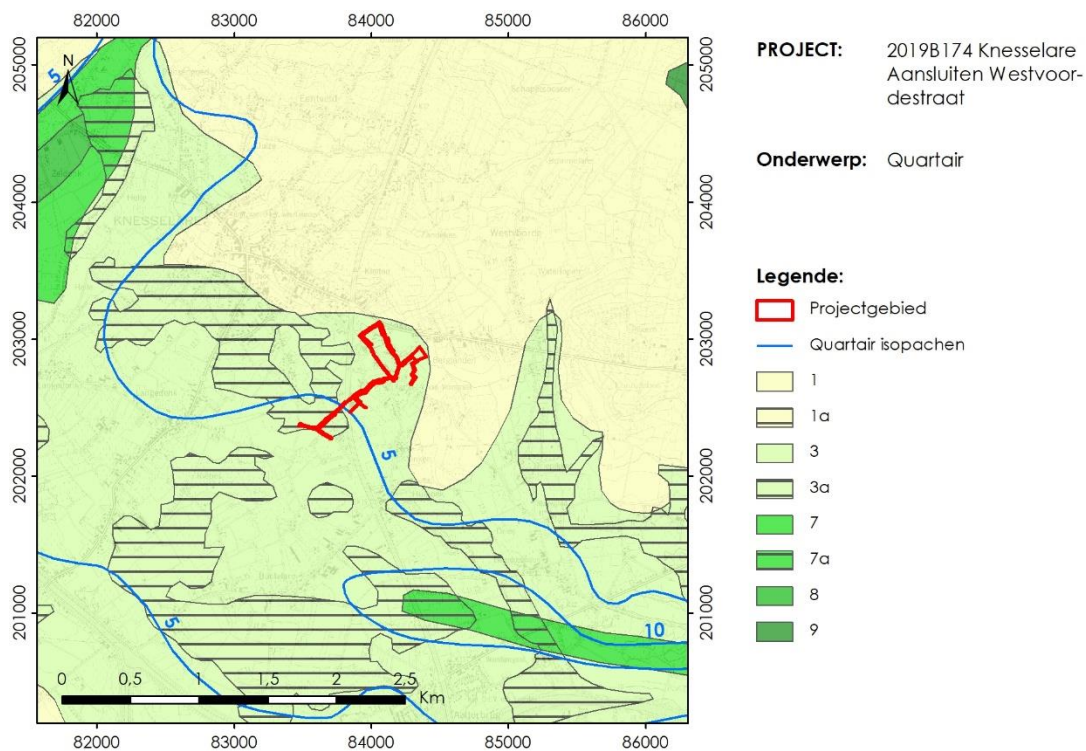
Figuur 17: Bodembedekking in het projectgebied (bron: Geopunt / agentschap Informatie Vlaanderen). Legende: Geel = akker; (Licht)groen = gras en struiken (< 3 m); Donkergroen = bomen (> 3 m); Lichtbruin = overig onafgedekt; Donkergrijs = overig afgedekt; Roodbruin = Gebouwen.

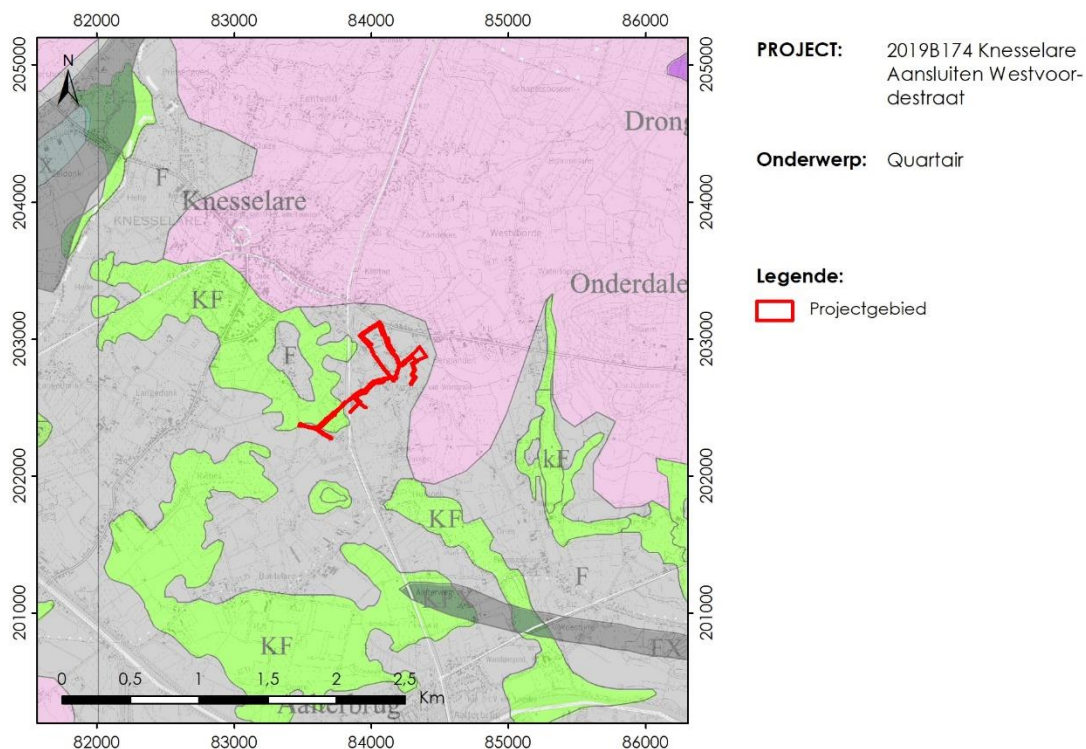
Figuur 18: Hydrografie van het projectgebied (bron: Geopunt / VMM).

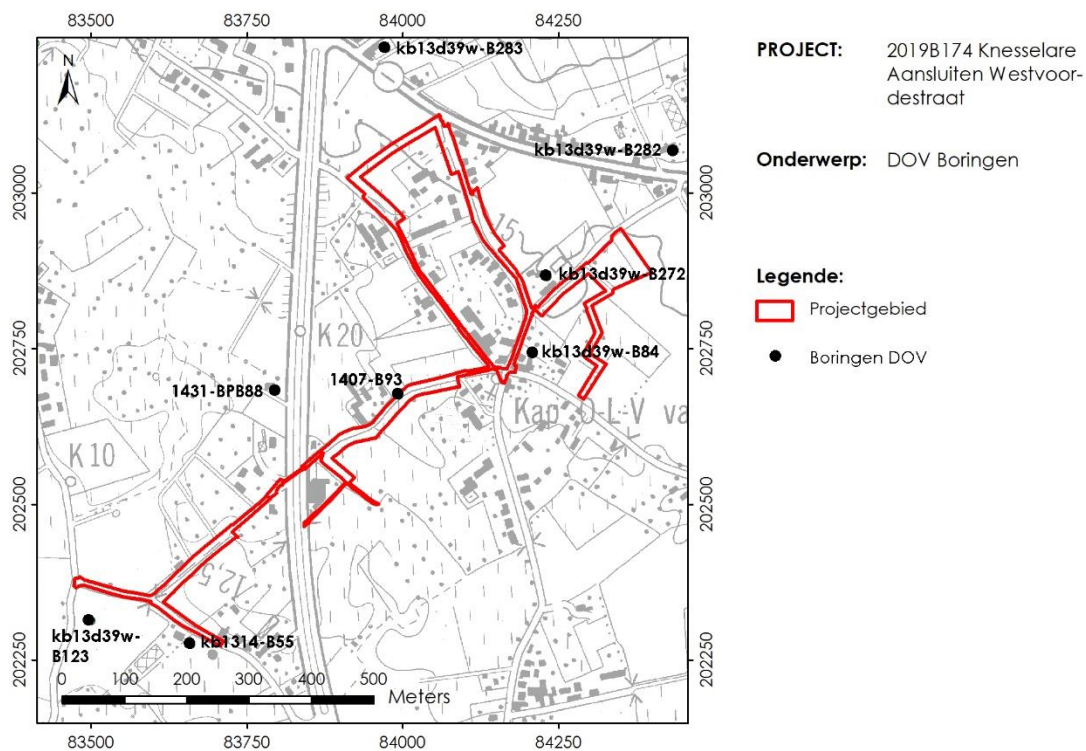
Figuur 19: Het projectgebied ten opzichte van de Tertiair-geologische kaart, schaal 1:200,000 (bron: Geopunt / DOV).

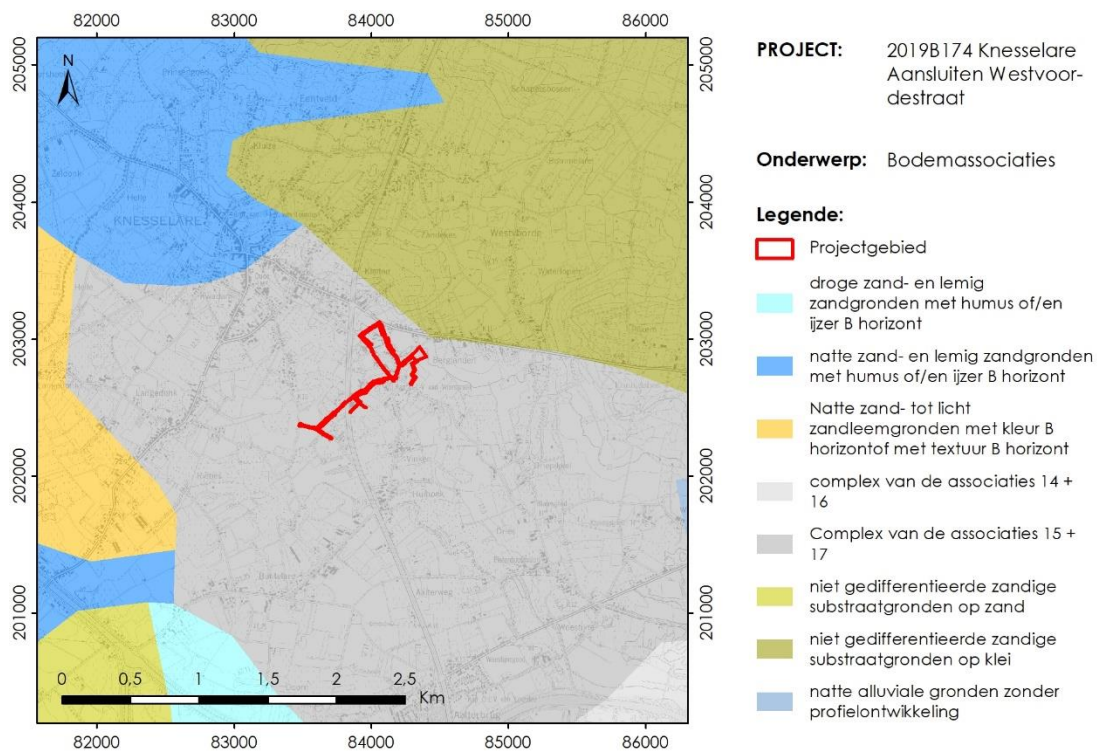
Figuur 20: Het projectgebied ten opzichte van de Quartair-geologische kaart, schaal 1:200,000, met isopachen (bron: Geopunt / DOV).

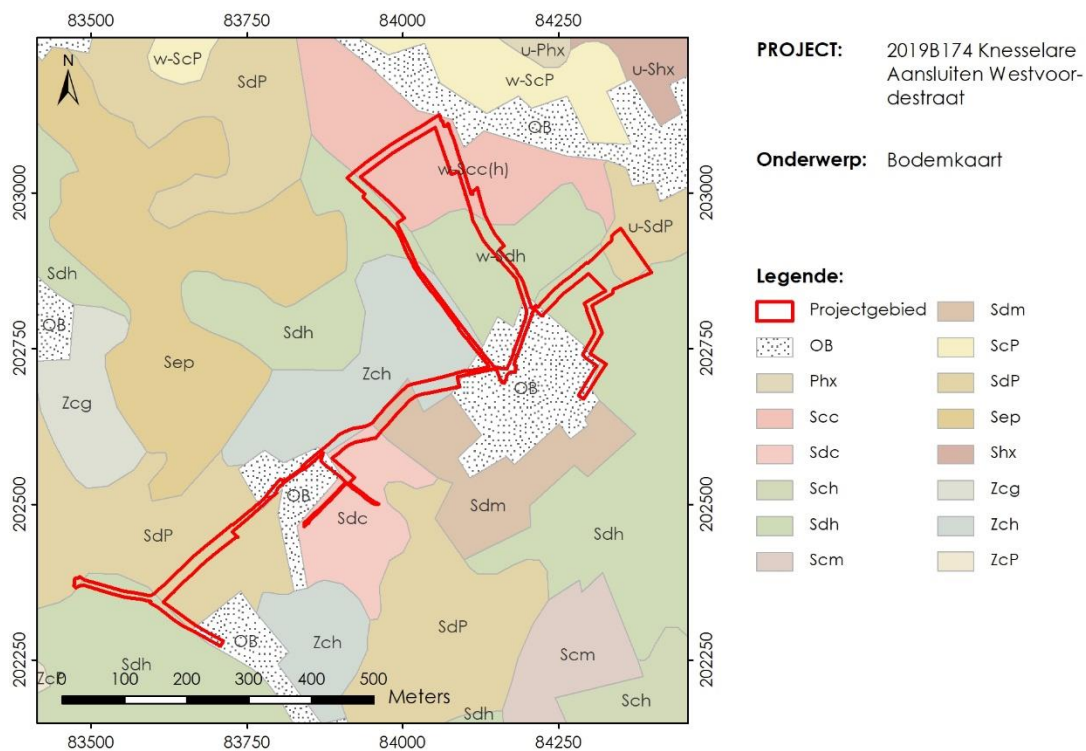
Figuur 21: Het projectgebied ten opzichte van de Quartair-geologische kaart, schaal 1:50,000 (bron: Geopunt / DOV).

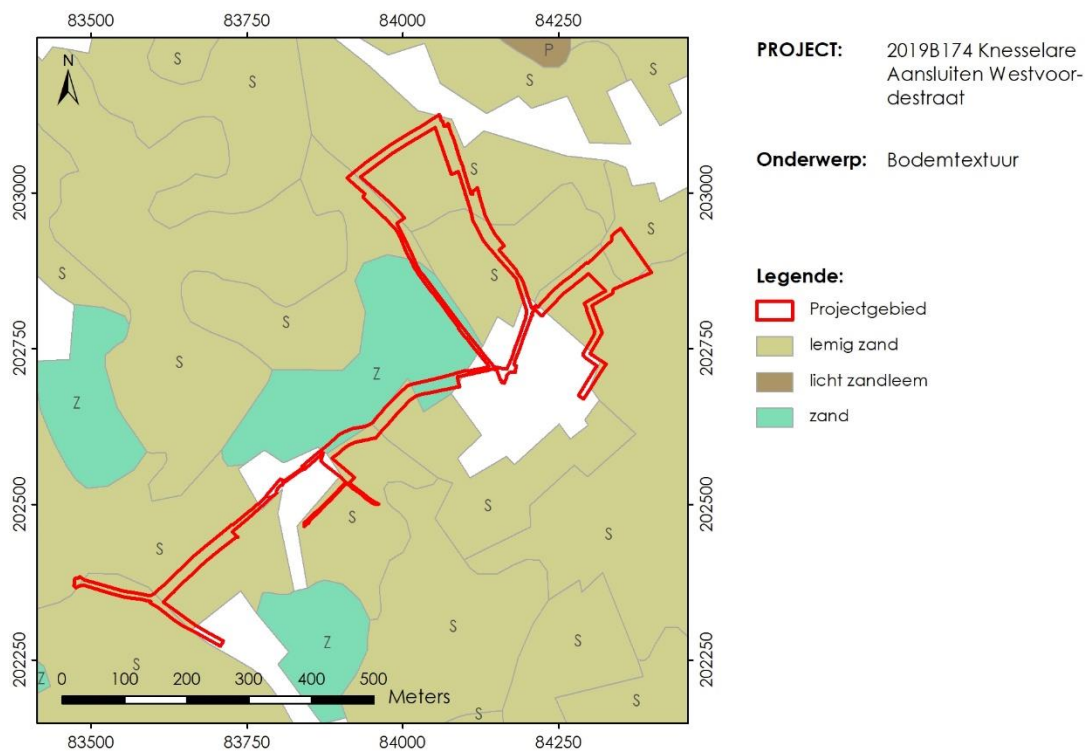
Figuur 22: Positie van de DOV boringen ten opzichte van het projectgebied (bron: DOV).

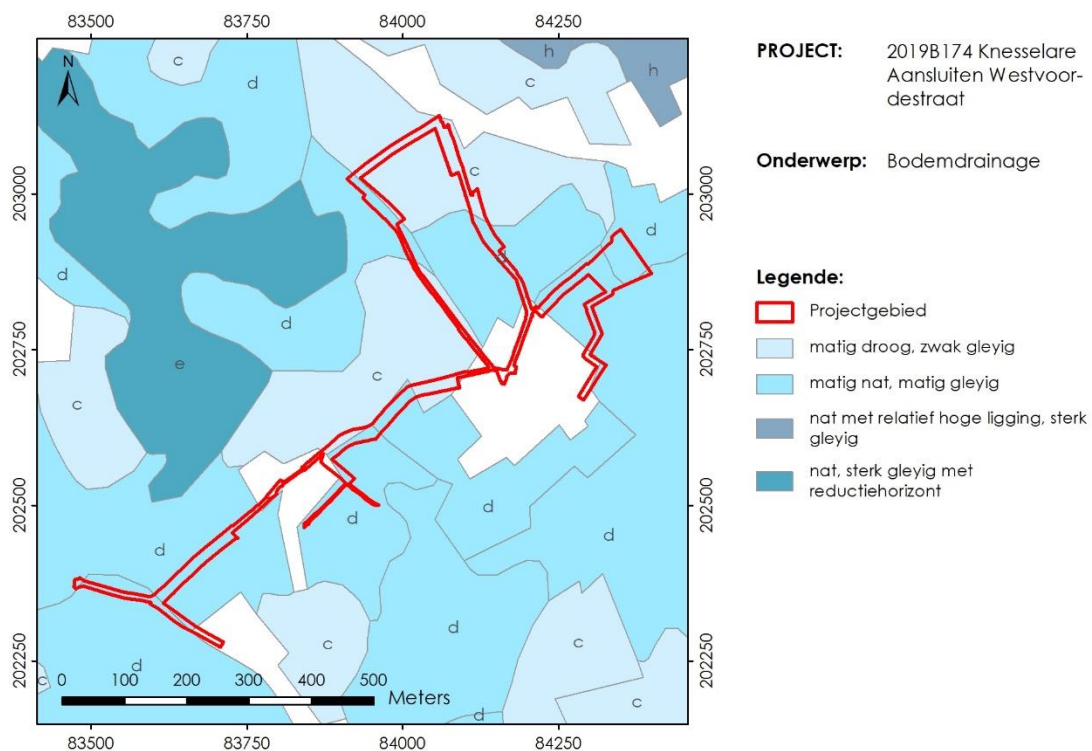
Figuur 23: Het projectgebied ten opzichte van de Bodemassociatiekaart (bron: Geopunt / DOV).

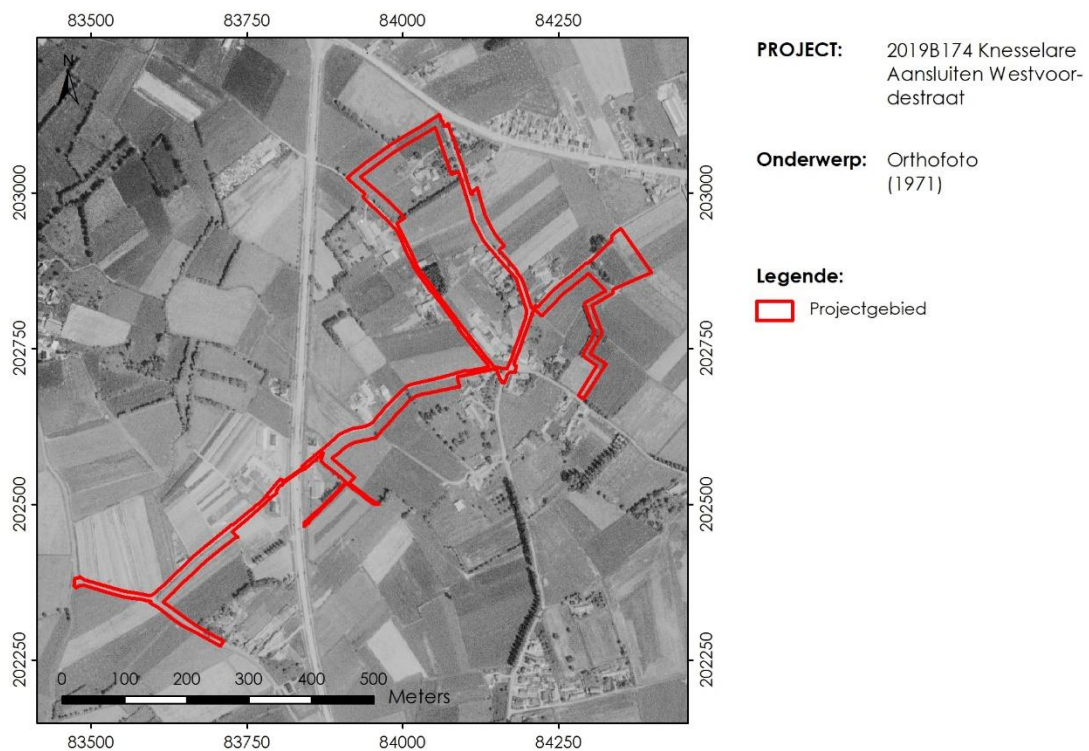
Figuur 24: Het projectgebied ten opzichte van de Bodemkaart (bron: Geopunt / DOV).

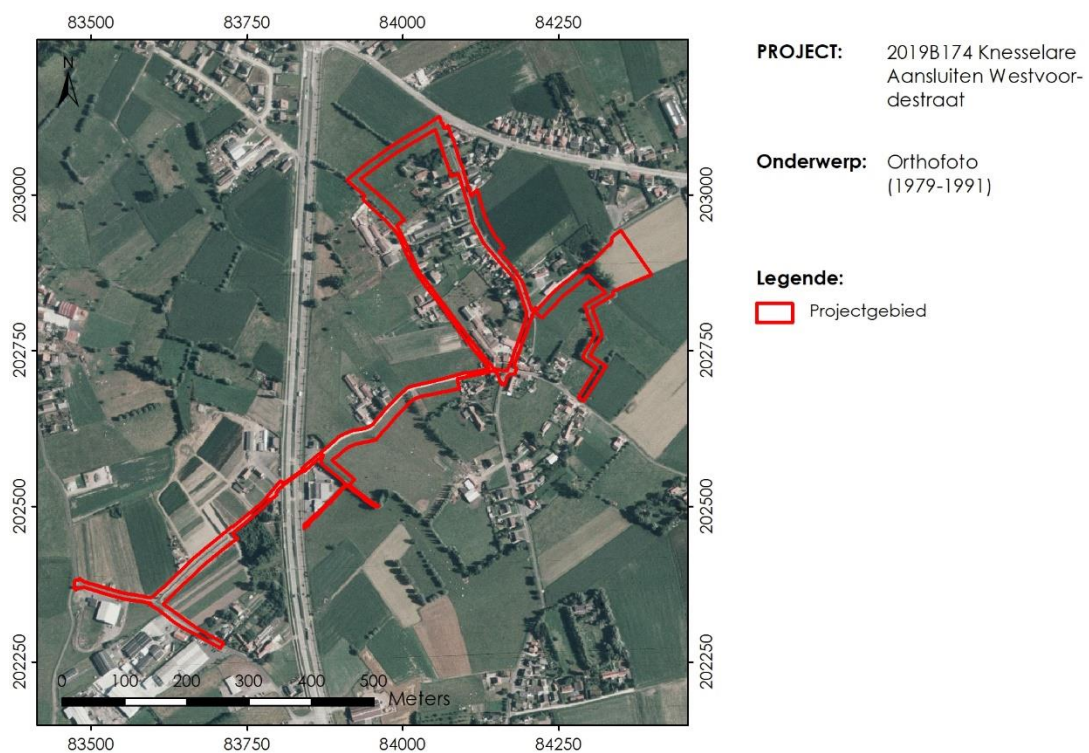
Figuur 25: Het projectgebied ten opzichte van de bodemtextuur (bron: Geopunt / DOV).

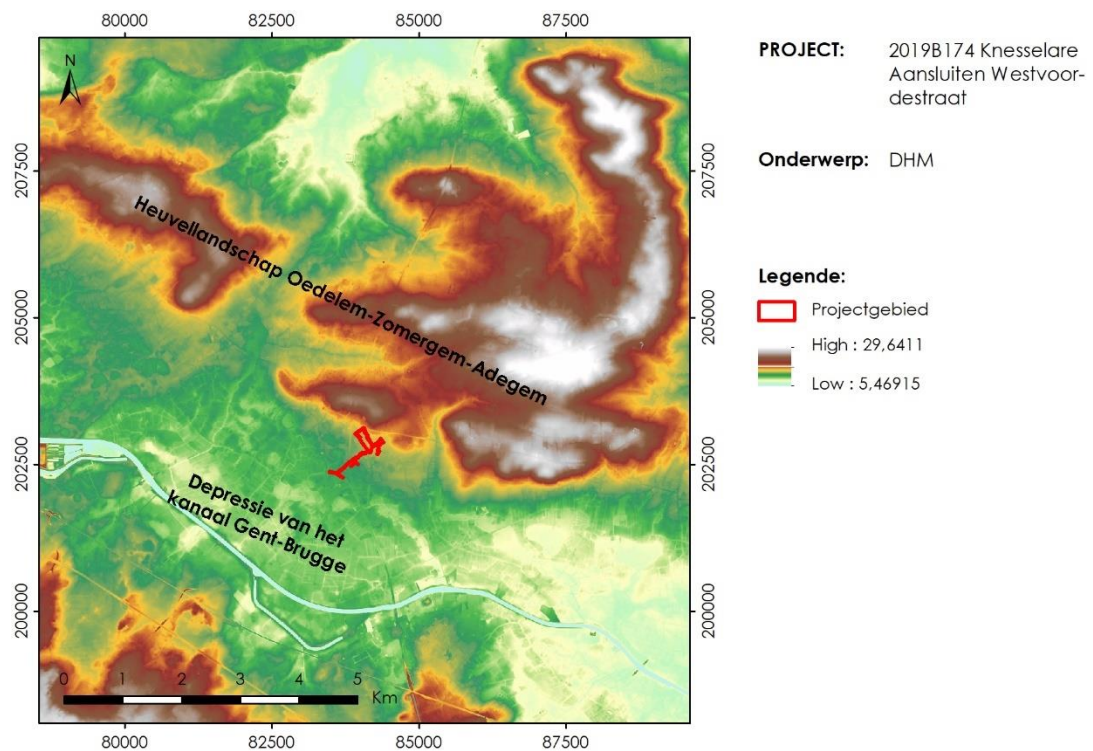
Figuur 26: Het projectgebied ten opzichte van de bodemdrainage (bron: Geopunt / DOV).

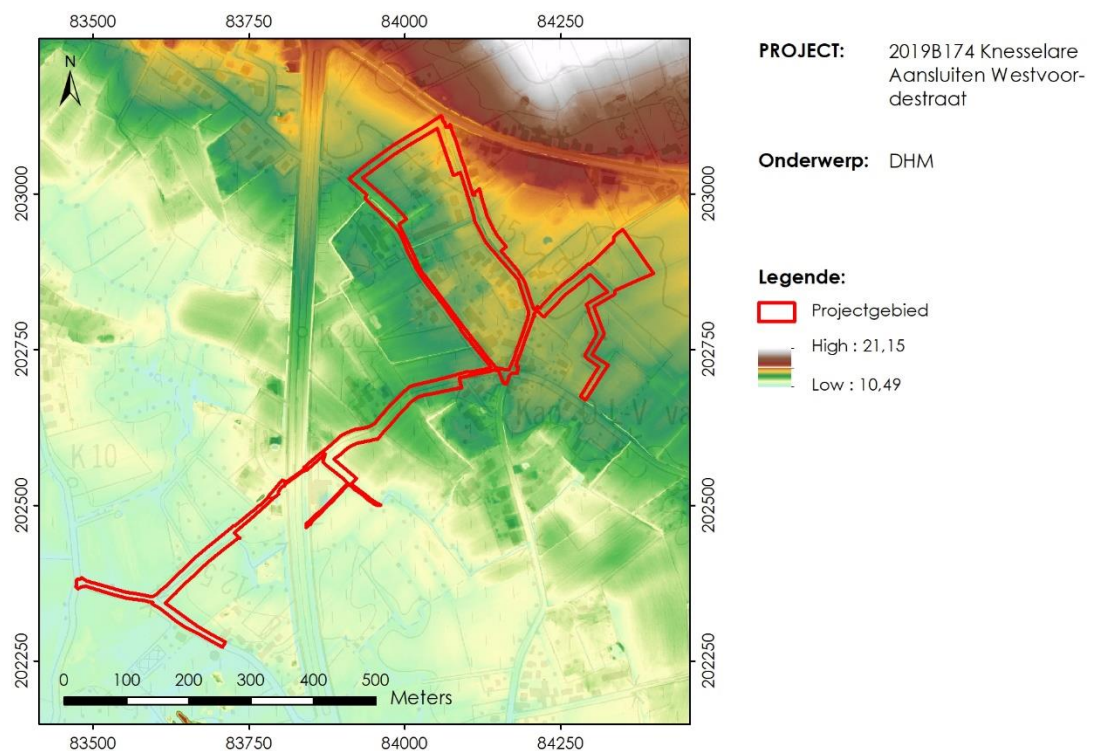
Figuur 27: Het projectgebied ten opzichte van de orthofoto-opname uit 1971 (bron: Geopunt / DOV).

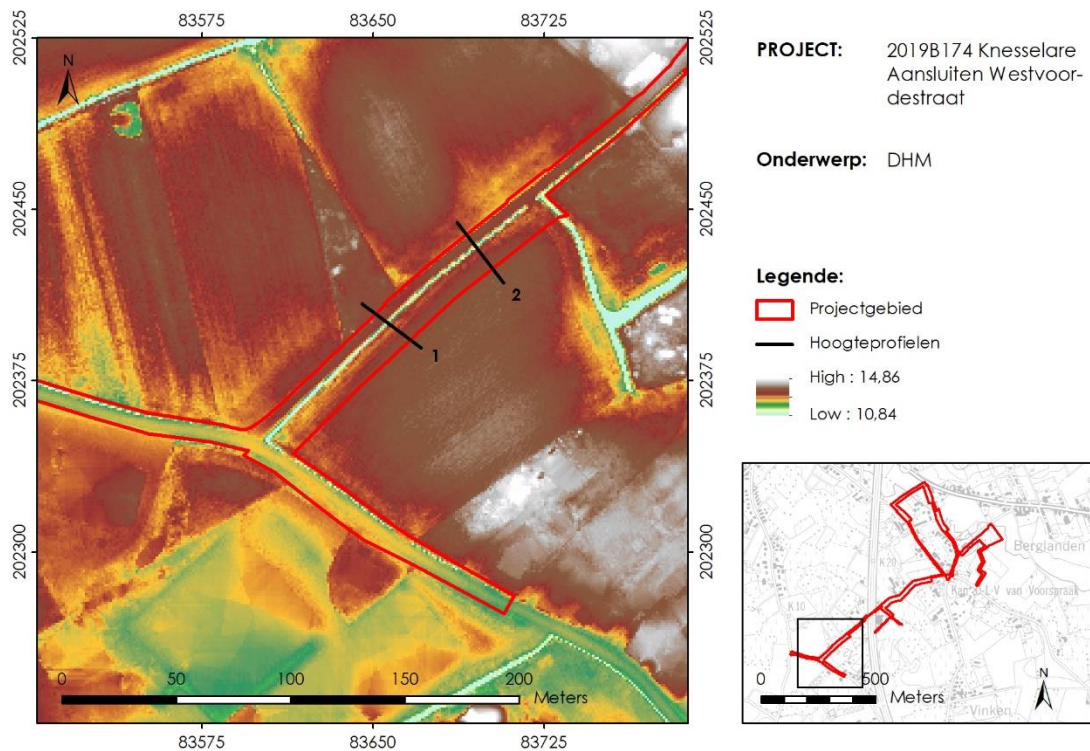
Figuur 28: Het projectgebied ten opzichte van de orthofoto-opname uit 1979-1991 (bron: Geopunt / DOV).

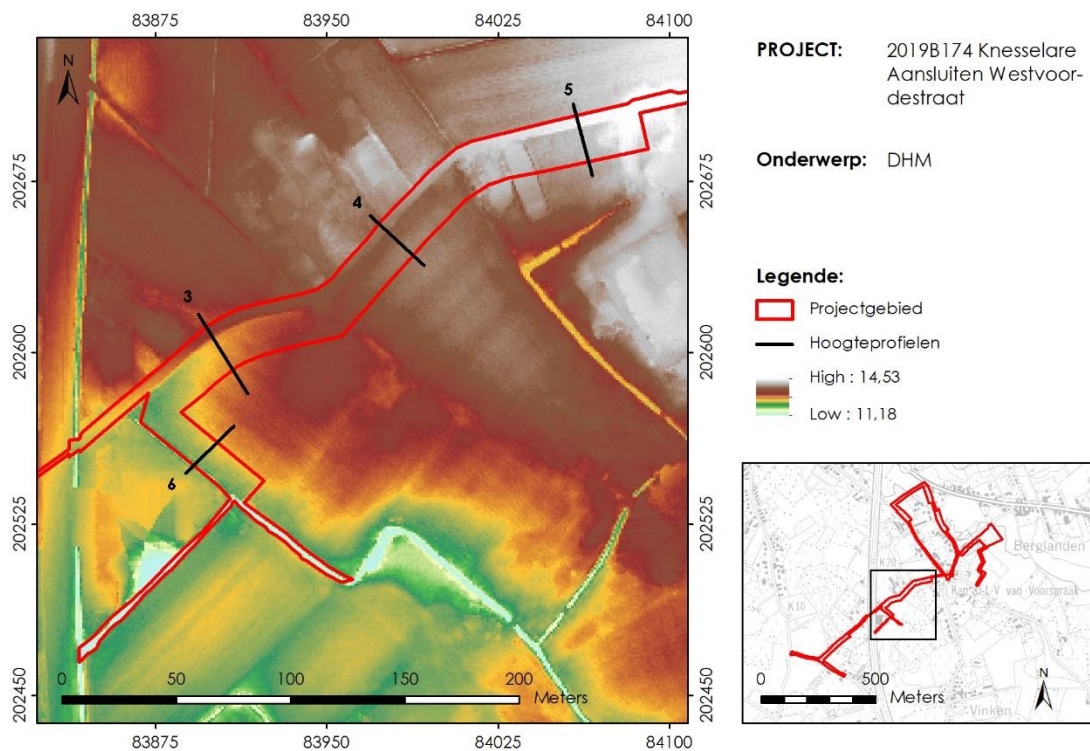
Figuur 29: Het projectgebied ten opzichte van het DHM, macroschaal (bron: Geopunt / AGIV).

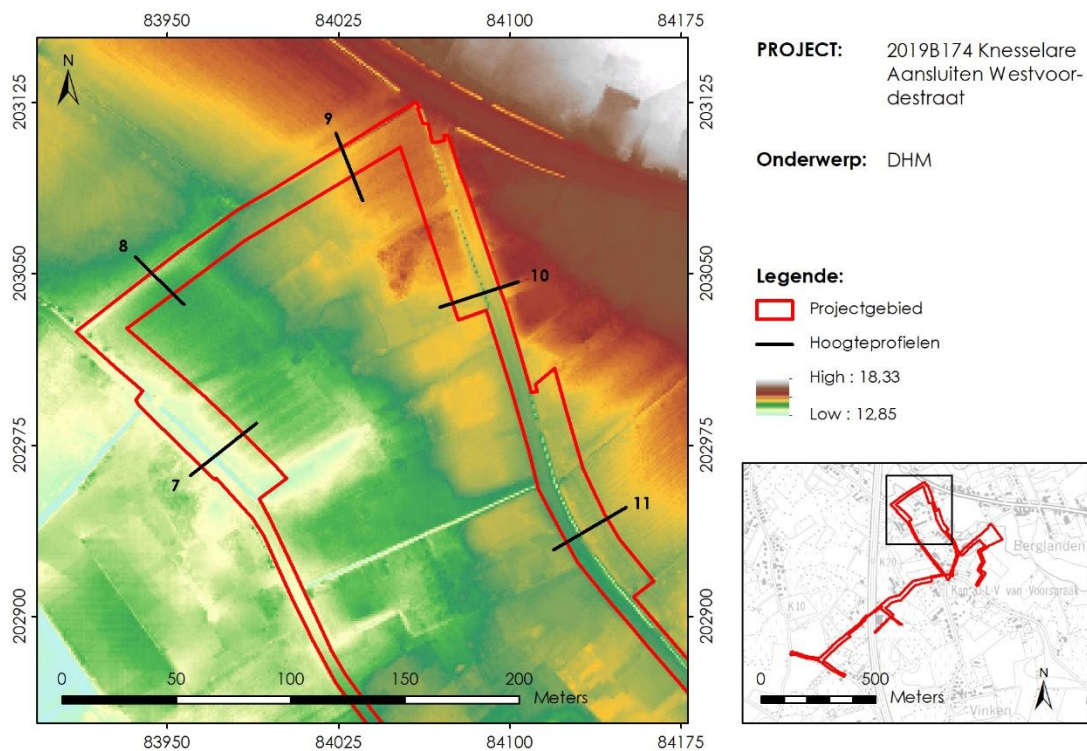
Figuur 30: Het projectgebied ten opzichte van het DHM, mesoschaal (bron: Geopunt / AGIV).

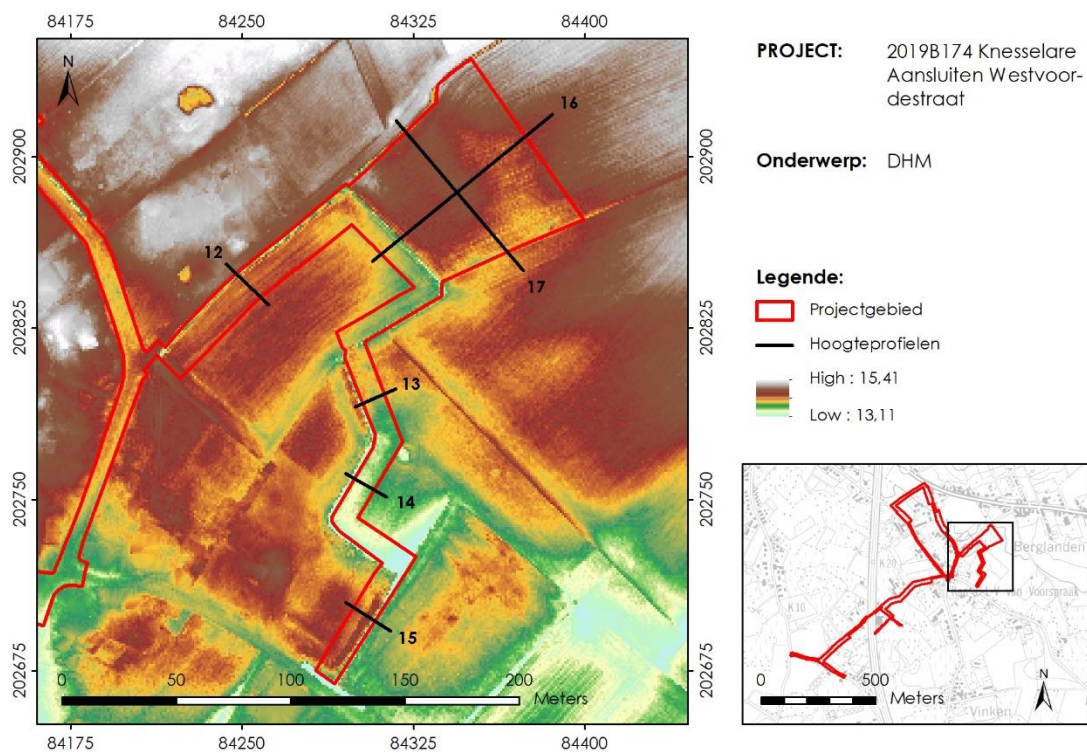
Figuur 31: Detail van het projectgebied ten opzichte van het DHM, met aanduiding van de positie van de hoogteprofielen – Aalterseweg en Moerakkerstraat (bron: Geopunt / AGIV).

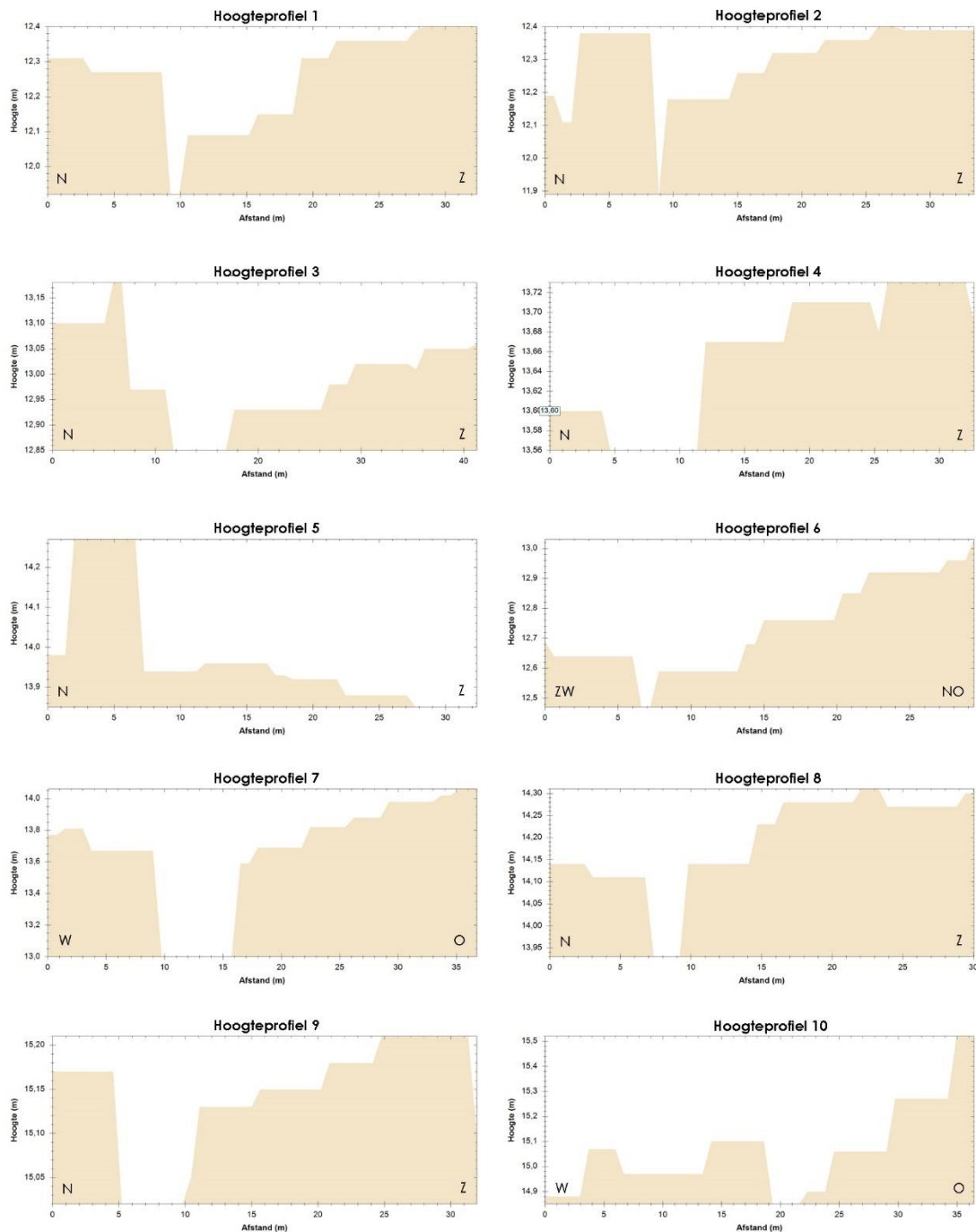
Figuur 32: Detail van het projectgebied ten opzichte van het DHM, met aanduiding van de positie van de hoogteprofielen – Akkerstraat (bron: Geopunt / AGIV).

Figuur 33: Detail van het projectgebied ten opzichte van het DHM, met aanduiding van de positie van de hoogteprofielen – Kleine Kapellestraat, doorsteek tussen Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat/Urselseweg, en Grote Kapellestraat (bron: Geopunt / AGIV).

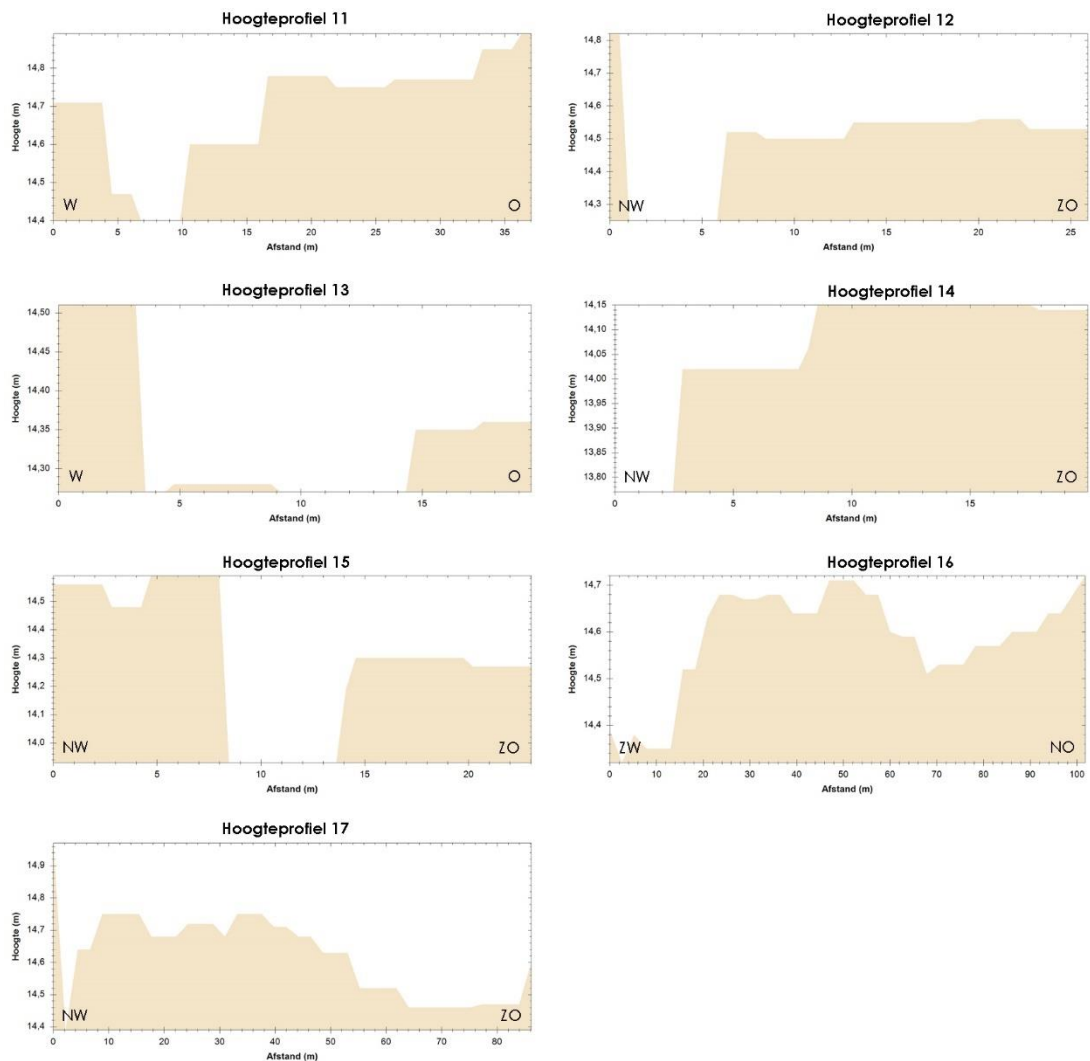

Figuur 34: Detail van het projectgebied ten opzichte van het DHM, met aanduiding van de positie van de hoogteprofielen GRB – Grote Kapellestraat en Driebekweg (bron: Geopunt / AGIV).

Figuur 35: Hoogteprofielen door het projectgebied (bron: Geopunt). Voor de positie van de profielen, zie Figuur 30.

De orthofoto-opnames die een beeld geven van het projectgebied vanaf de jaren 1970 tot nu, geven aan dat er zich doorheen deze periode zeer weinig wijzigingen hebben voorgedaan (Figuur 27-Figuur 28). De huidige wegtracés waren reeds vanaf tenminste het begin van de jaren 1970 in gebruik als verharde autoweg, terwijl de tijdelijke werkzones en het terrein voor de opstelling van de tijdelijke grondverbeteringsinstallatie (percelen 422 en 423A) steeds gebruik zijn geweest als akker- of weiland. Op de meest recente orthofoto-opname, maar ook op verschillende oudere opnames, is ter hoogte van percelen 422 en 423A een duidelijke verkleuring aanwezig (Figuur 11). Mogelijk gaat het hier om een *cropmark*.

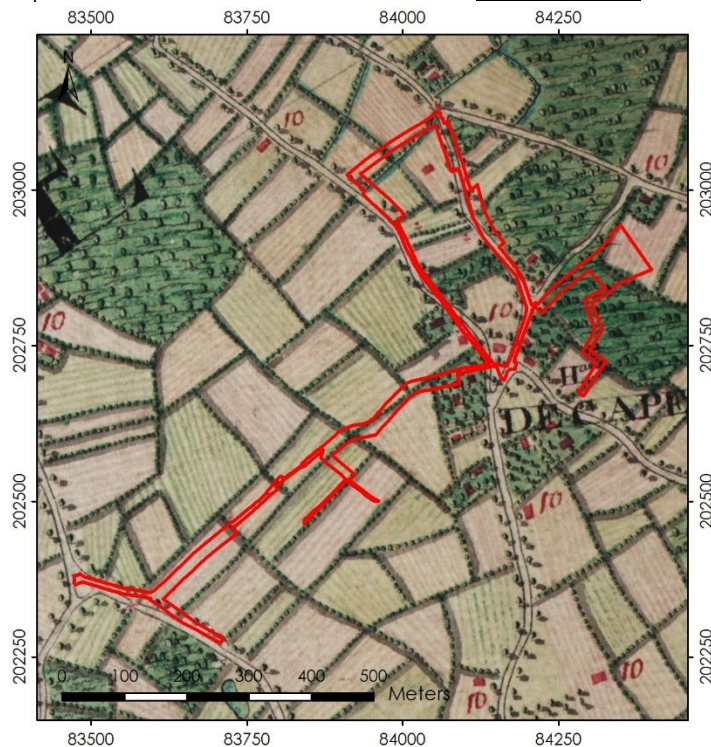

Figuur 36: Hoogteprofielen door het projectgebied (bron: Geopunt). Voor de positie van de profielen, zie Figuur 30.

Op de topografische kaart met schaal 1:10,000 (klassieke reeks, 1991-2008; Figuur 6) en het Digitale Hoogtemodel (DHM; resolutie 1 m) van de ruimere omgeving (Figuur 29) is de ligging van het projectgebied op de overgang van de zuidelijke rand van het heuvellandschap van Oedelem-Zomergem-Adegem naar de depressie van het kanaal Gent-Brugge duidelijk zichtbaar. Het Digitale Hoogtemodel (DHM; resolutie 1 m) van het projectgebied zelf (Figuur 30-Figuur 36) en de bijbehorende dwarsdoorsneden tonen dat de hoogte van de terreinen binnen het projectgebied varieert van + 11.0 m TAW in het zuidwesten tot + 15.8 m TAW in het noord(oost)en, wat neerkomt op een hoogteverschil van 4.8 m.

1.2.2 Historisch cartografische situering

Diverse historische kaarten (Figuur 37-Figuur 51) geven informatie over het projectgebied tijdens de 18e en 19e eeuw.

PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Onderwerp: Ferraris-kaart

Legende:

Projectgebied

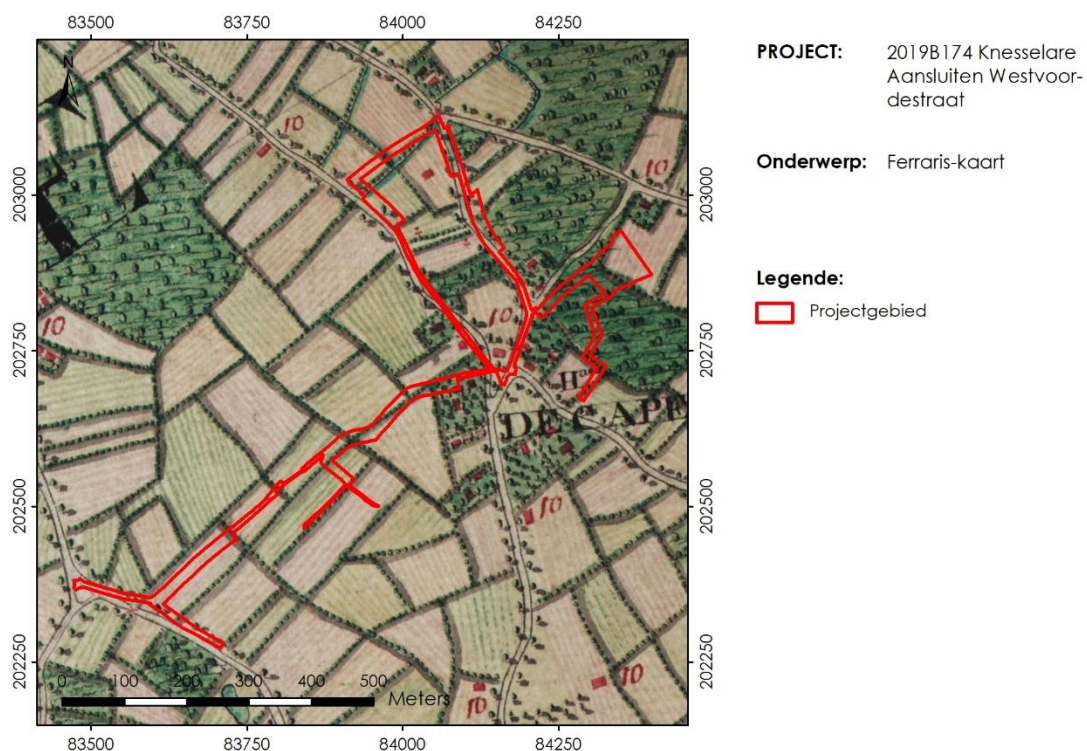
) wordt het gebied vooral gekenmerkt door de aanwezigheid van akkers omzoomd door hagen, beboste percelen en door een patroon van verspreide bewoning. De bewoningskern van 'Knesselaere' bevindt zich ten noordoosten van het projectgebied, en net ten zuiden van het projectgebied bevindt zich het toponiem 'De Capelle'.

Het traject van de huidige Aalterseweg, Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat valt samen met reeds bestaande onverharde wegen, terwijl zich ter hoogte van de huidige Moerakker- en Akkerstraat en ter hoogte van de tijdelijke werkzones die hier en naast de Woestijnebeek zullen worden aangelegd, akkers bevinden die omzoomd zijn door hagen. Dit is eveneens het geval voor de tijdelijke werkzones die gepland zijn naast grachten GR1 t/m GR3 tussen de Kleine en Grote Kapellestraat. De Ferraris-kaart geeft eveneens aan dat zich op de terreinen tussen de Kleine en de Grote Kapellestraat een aantal stenen kruisen bevinden (Figuur 40). Ter hoogte van het oostelijke uiteinde van de werkzone aan de Akkerstraat (Figuur 39, Figuur 42) en waar de Akkerstraat aansluit op de Kleine Kapellestraat, bevonden zich mogelijk een aantal (delen van) gebouwen in het projectgebied.

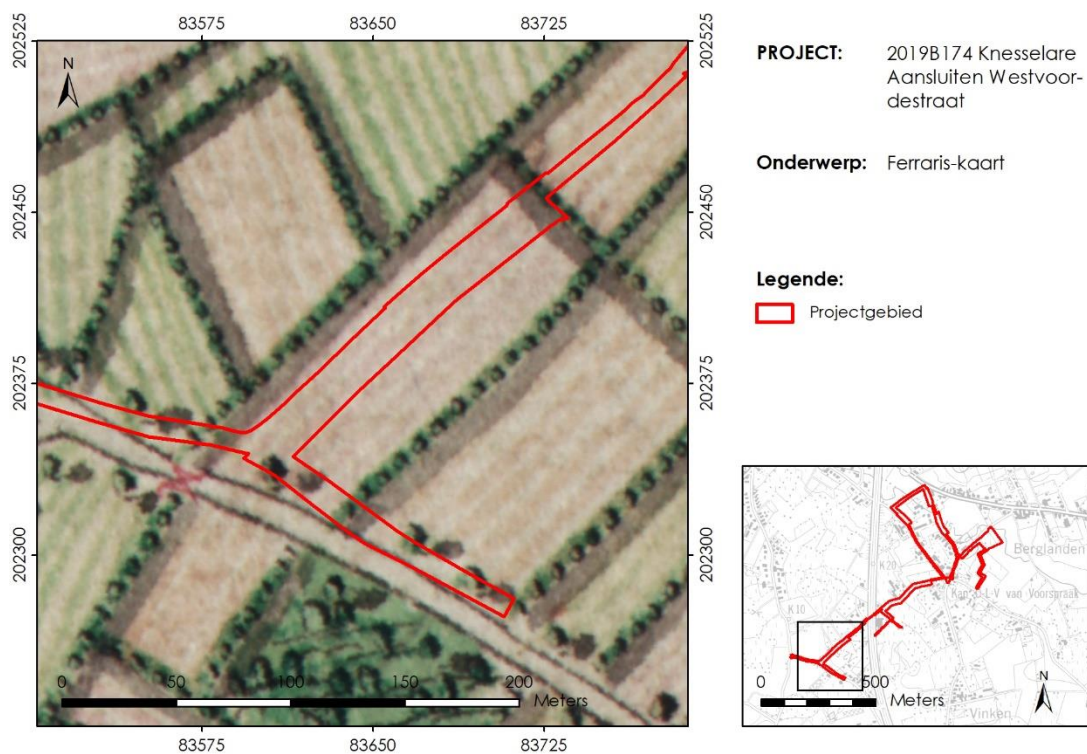
Daar waar de tijdelijke werkzones naast de Grote Kapellestraat, de Driebekweg, naast het grachtenstelsel van waterloop 15 zijn voorzien en waar het terrein voor de opstelling van de tijdelijke grondverbeteringsinstallatie (percelen 422 en 423A) zich bevindt, staan op de Ferrariskaart akkers omgeven door hagen, alsook beboste percelen aangeduid (Figuur 41).

De percelering en positie van de wegen aangegeven op de 19e-eeuwse Popp-kaart (Figuur 43-Figuur 44) en de Atlas der Buurtwegen (Figuur 45-Figuur 49) komt zeer goed overeen met de huidige indeling. In tegenstelling tot de Ferrariskaart, bevindt zich op

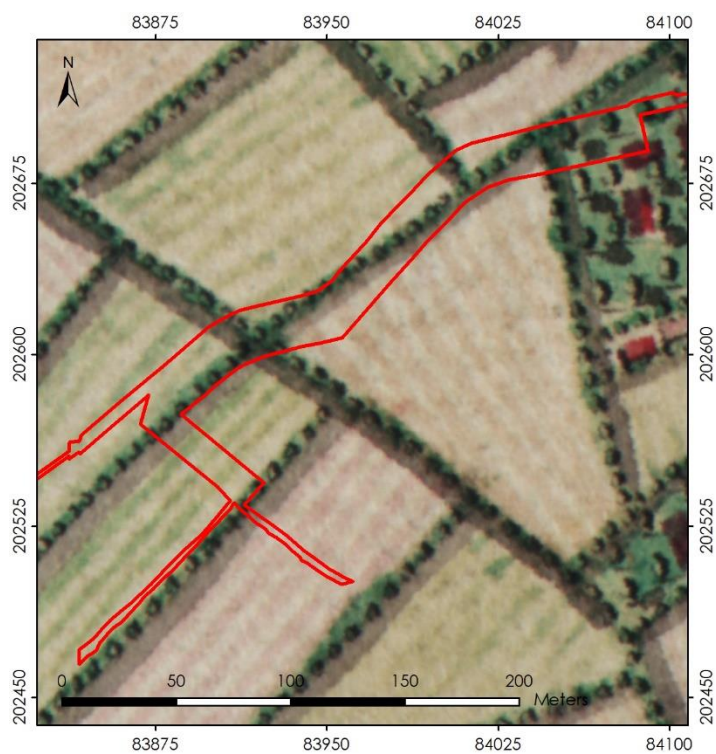
deze kaarten wel een pad (aangeduid als *Sentier n° 34* op de Atlas der Buurtwegen) waarvan het tracé goed overeenkomt met de huidige de Akker- en Moerakkerstraat.

Figuur 37: Het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) (bron: Geopunt / A-IV).

Figuur 38: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) – Aaltersewag en Moerakkerstraat (bron: Geopunt / A-IV).

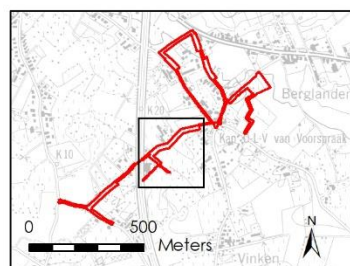

PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

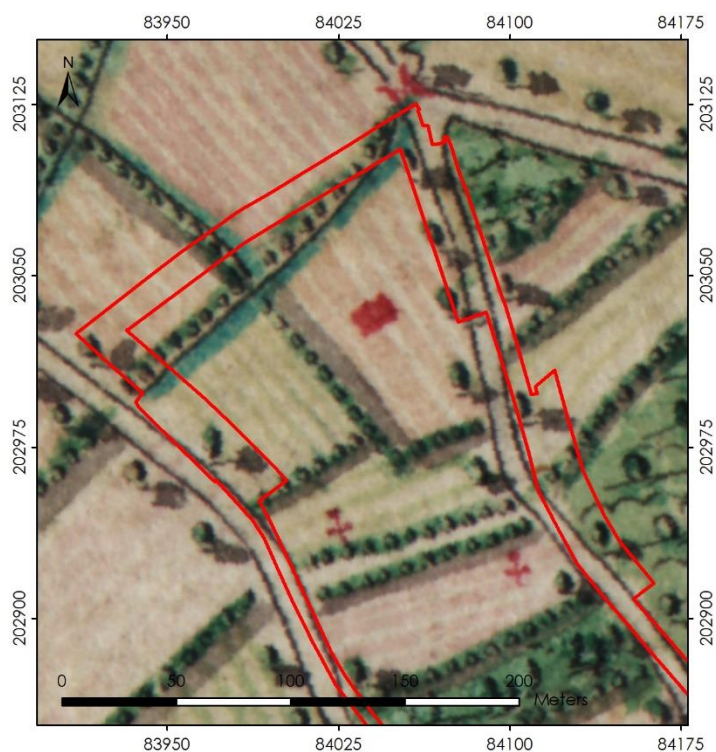
Onderwerp: Ferraris-kaart

Legende:

Projectgebied

Figuur 39: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) – Akkerstraat (bron: Geopunt / A-IV).

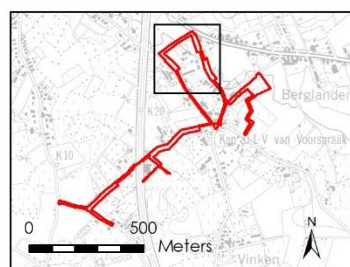

PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

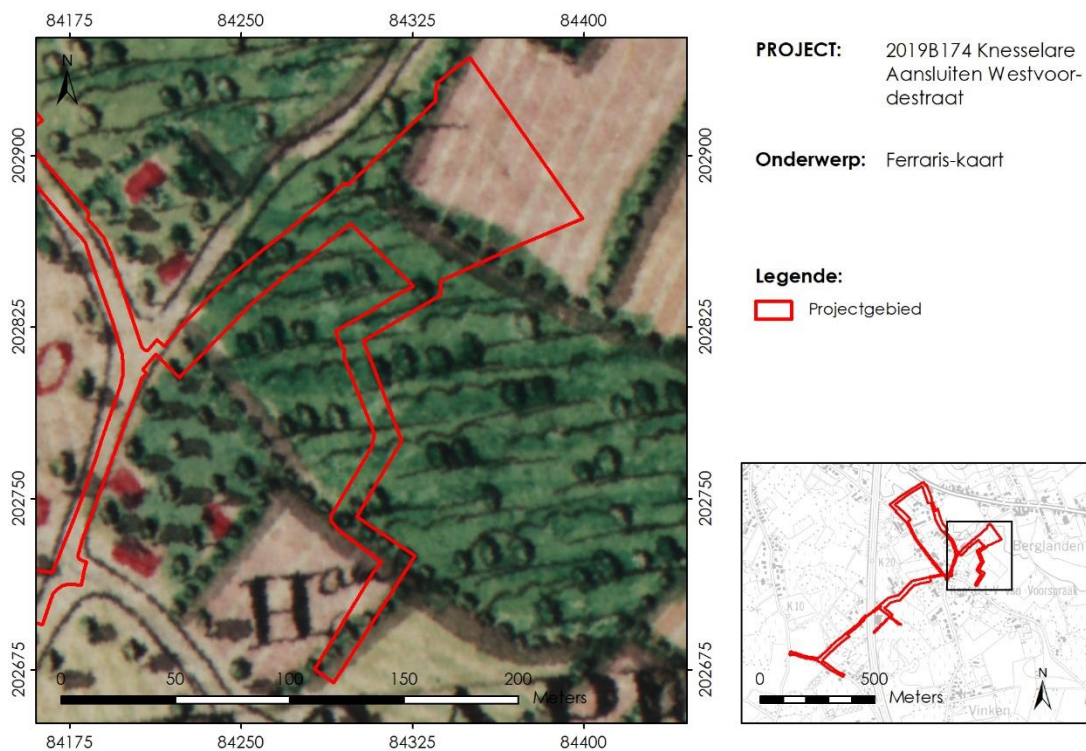
Onderwerp: Ferraris-kaart

Legende:

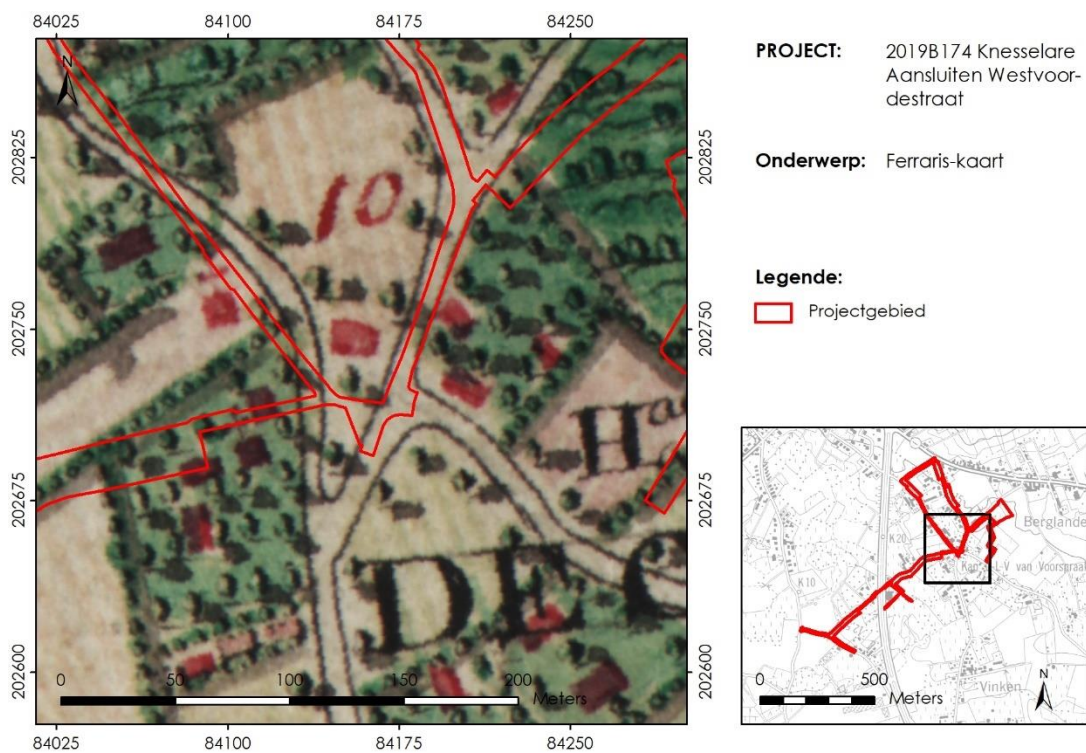
Projectgebied

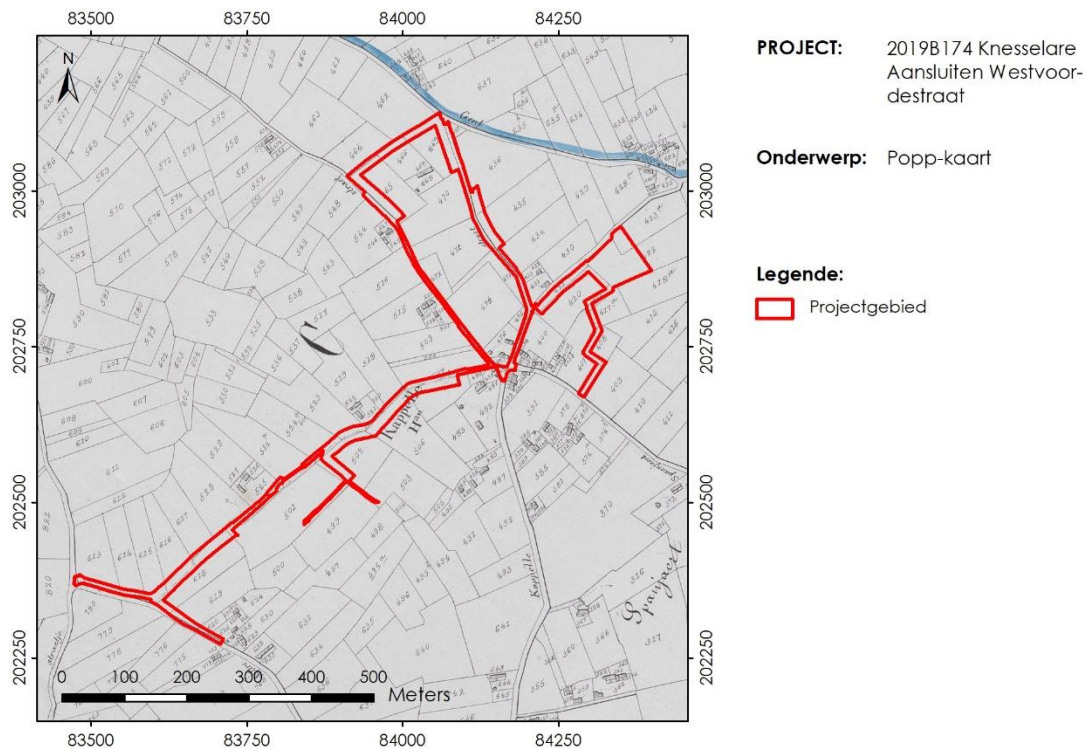
Figuur 40: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) – Kleine Kapellestraat, doorsteek tussen Kleine Kapellestraat en Grote Kapellestraat/Urselseweg, en Grote Kapellestraat (bron: Geopunt / A-IV).

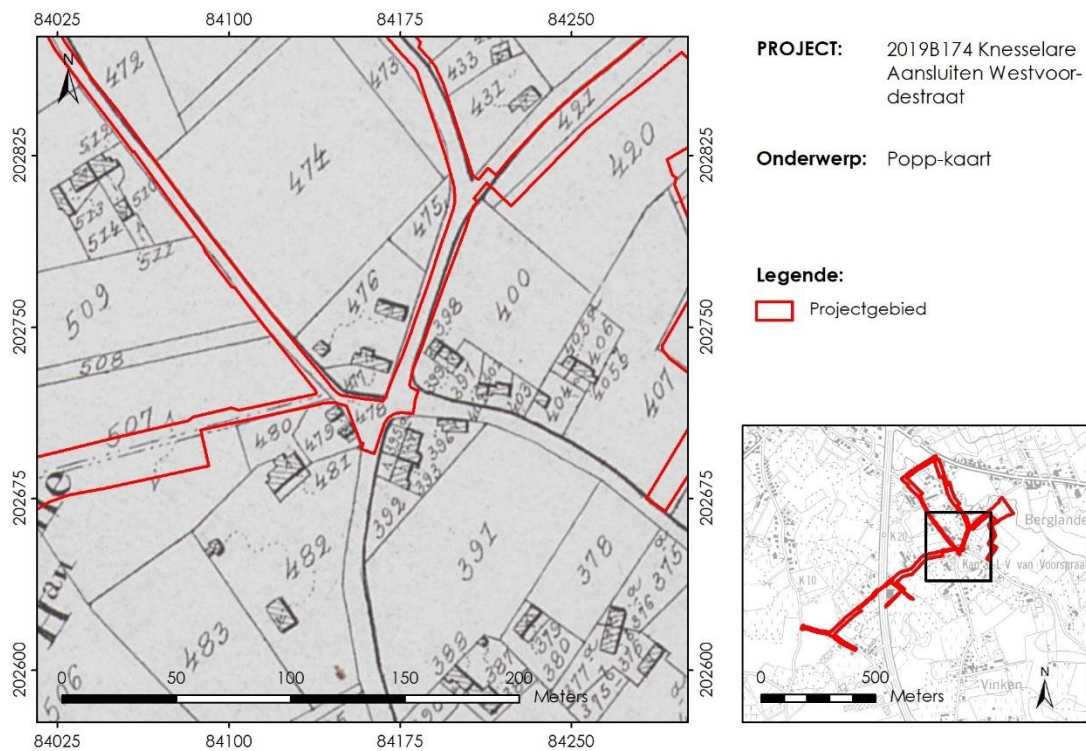
Figuur 41: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) – Grote Kapellestraat en Driebekweg (bron: Geopunt / A-IV).

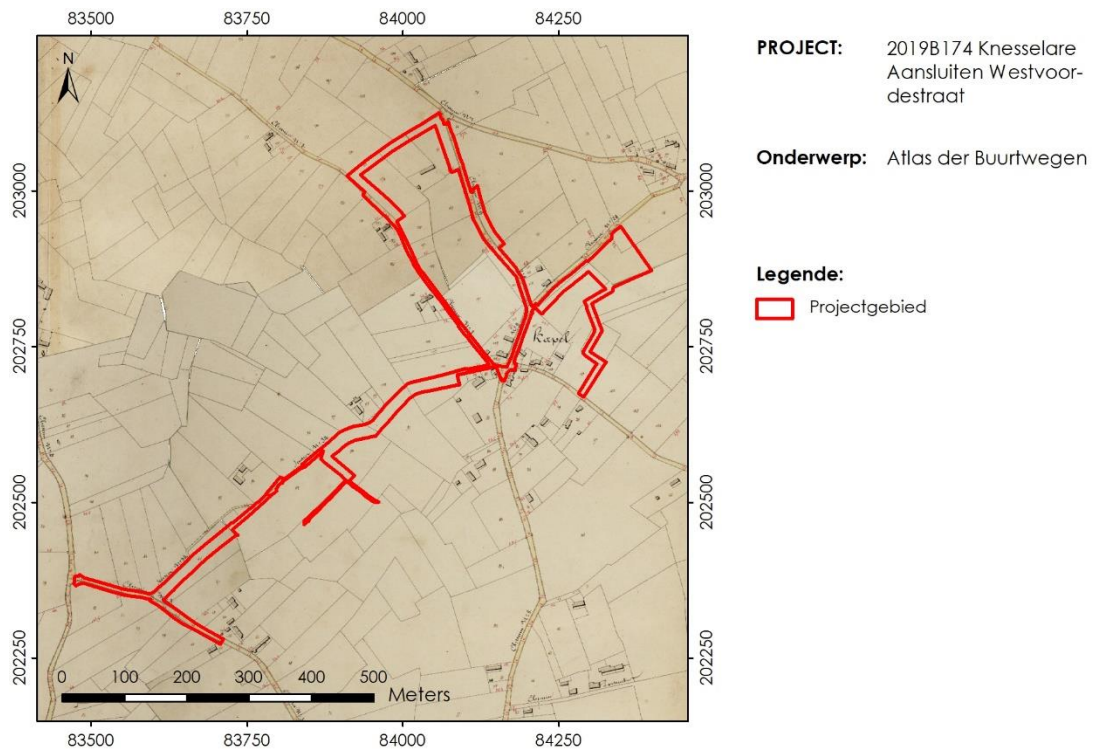
Figuur 42: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Ferraris-kaart (1777) – Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel (bron: Geopunt / A-IV).

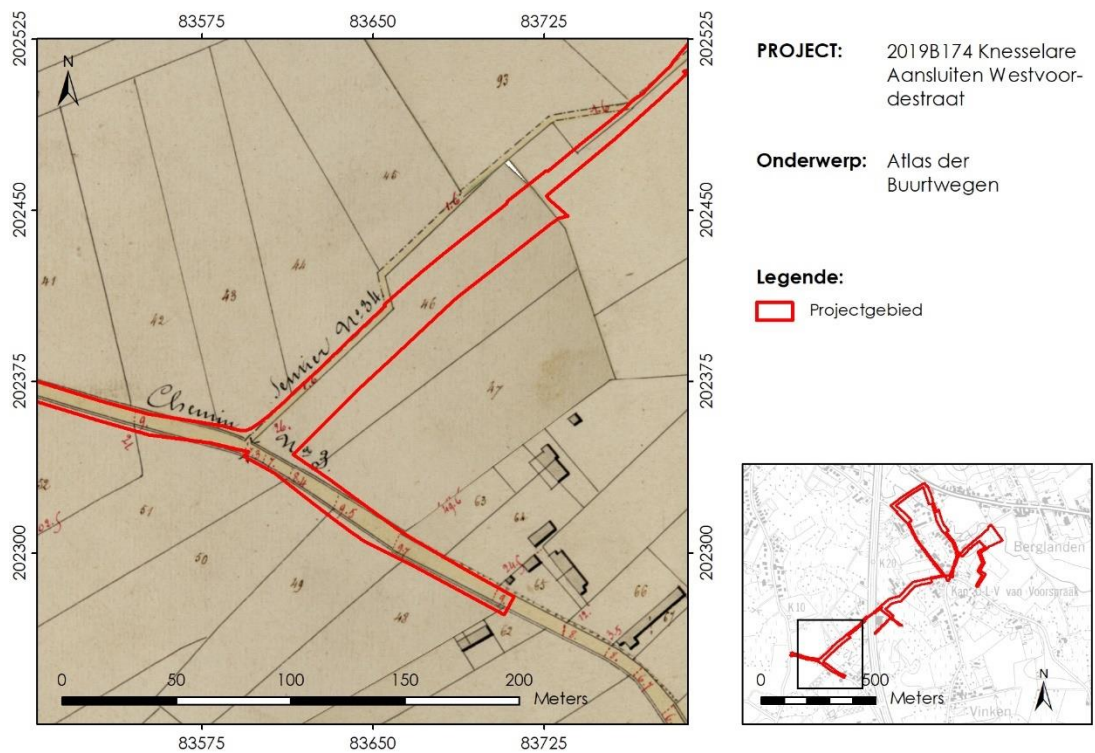
Figuur 43: Het projectgebied ten opzichte van de Popp-kaart (1842-1879) (bron: Geopunt / A-IV).

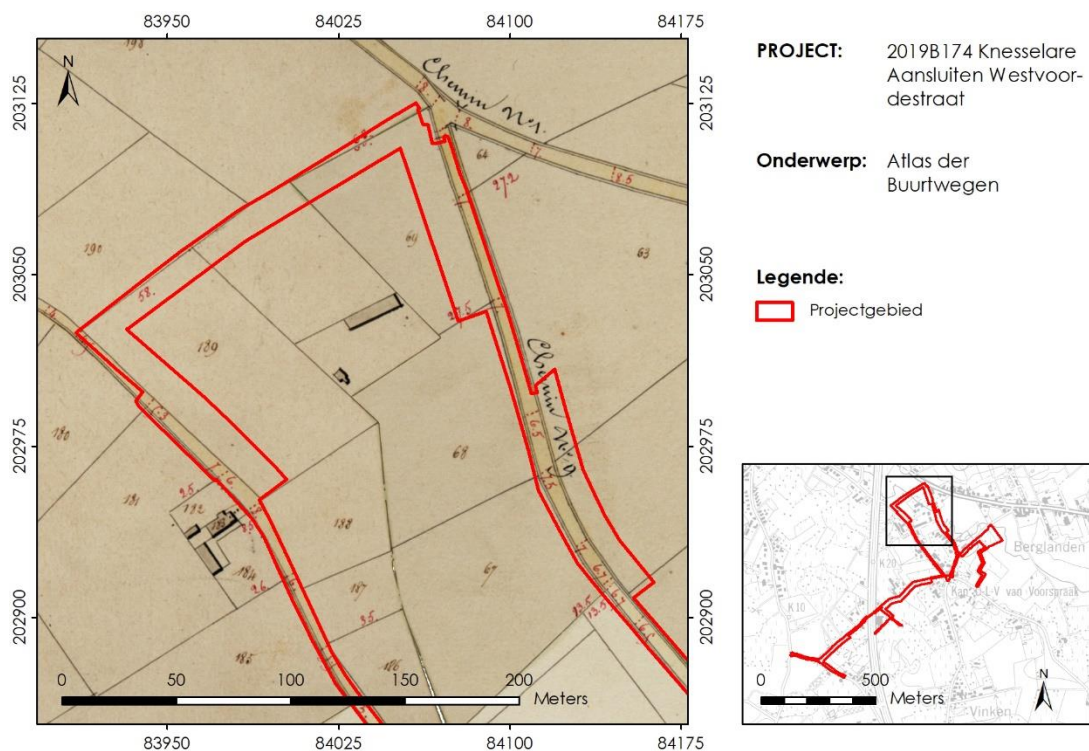
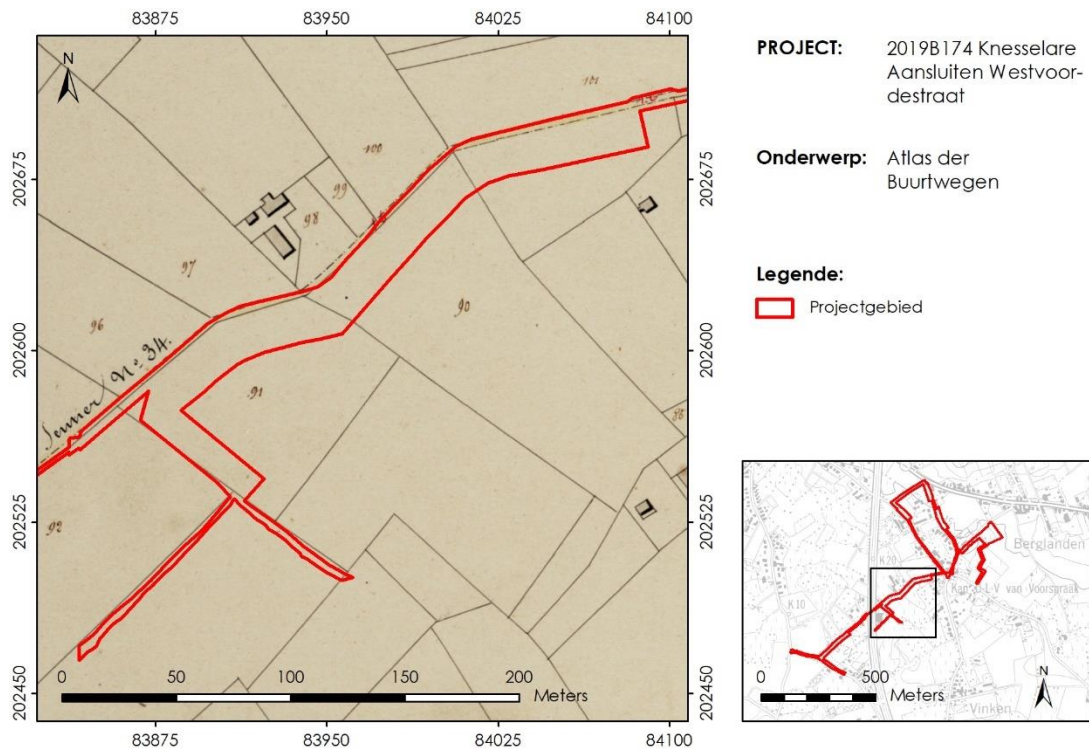
Figuur 44: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Popp-kaart (1842-1879) – Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel (bron: Geopunt / A-IV).

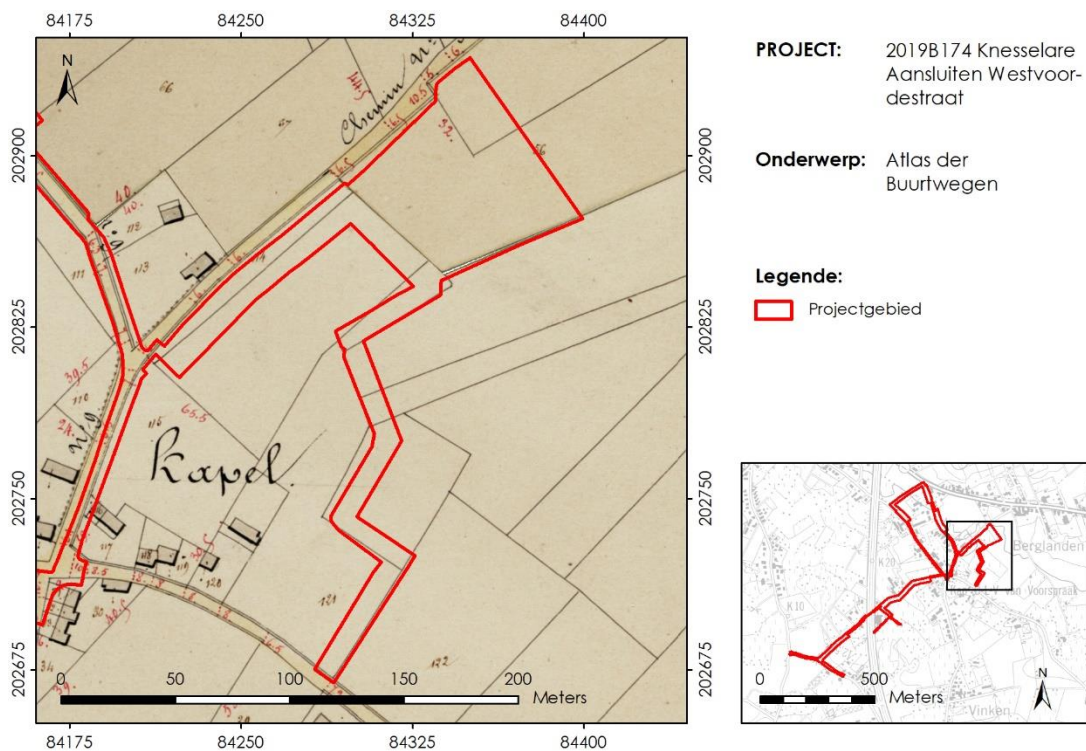

Figuur 45: Het projectgebied ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (c. 1840) (bron: Geopunt / A-IV).

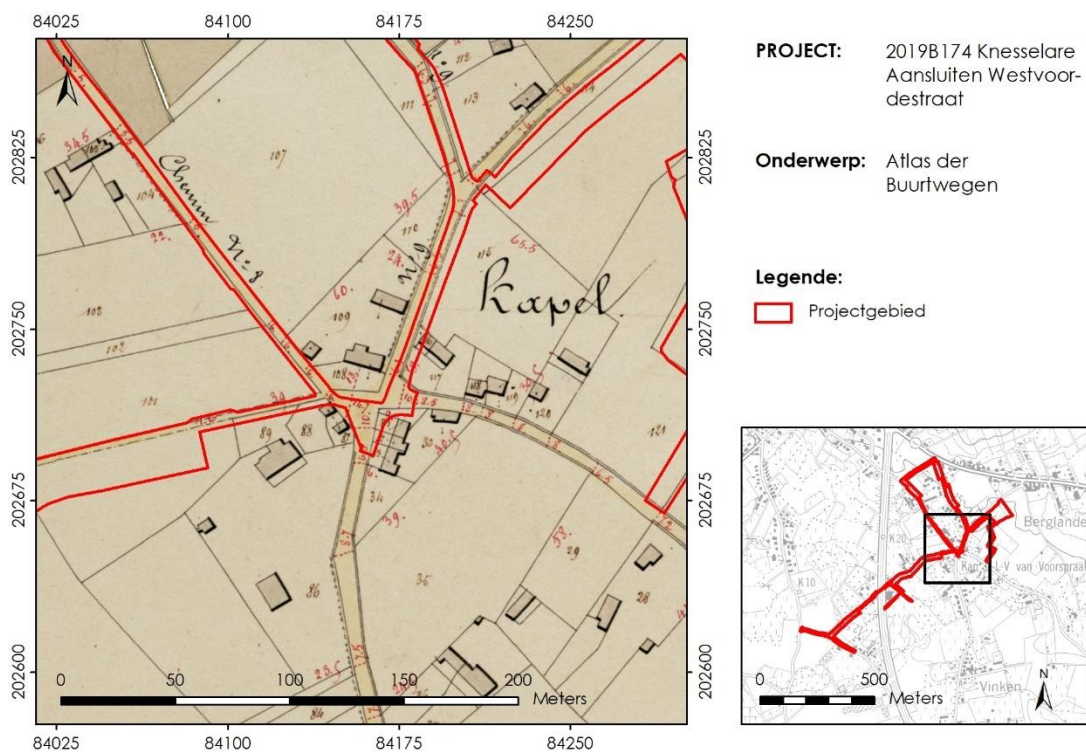

Figuur 46: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (c. 1840) – Aaltersewgen Moerakkerstraat (bron: Geopunt / A-IV).

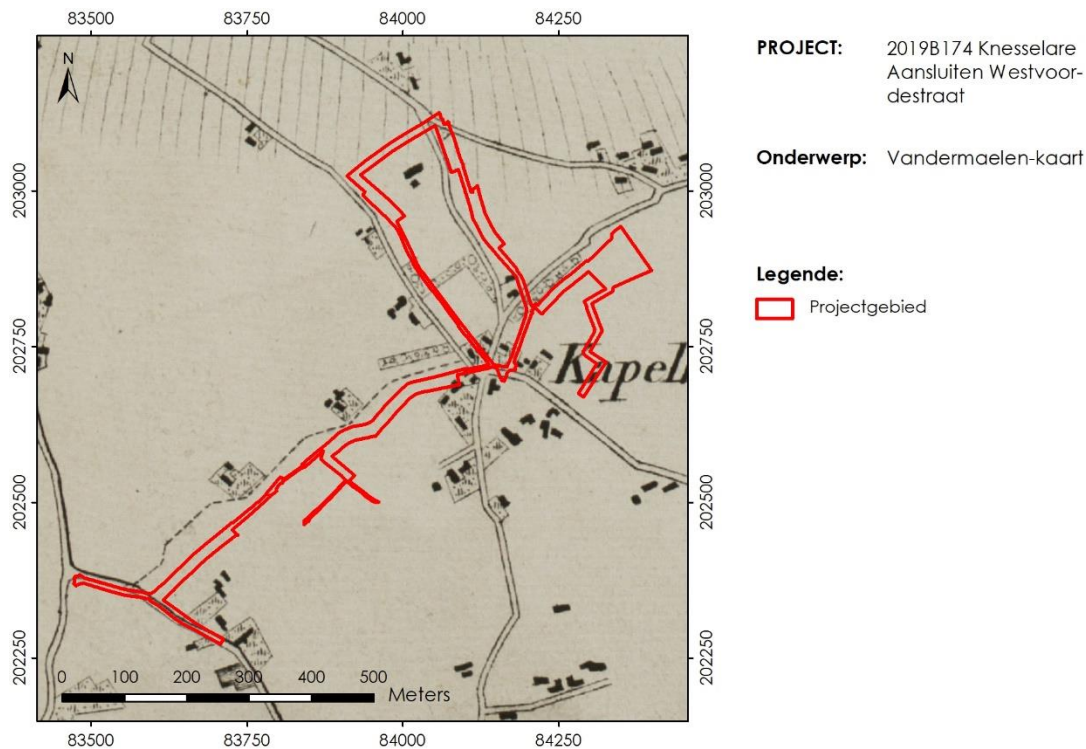

Figuur 49: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (c. 1840)– Grote Kapellestraat en Driebekweg (bron: Geopunt / A-IV).

Figuur 50: Detail van het projectgebied ten opzichte van de Atlas der Buurtwegen (c. 1840) – Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel (bron: Geopunt / A-IV).

Figuur 51: Het projectgebied ten opzichte van de Vandermaelen-kaart (1846-1854) (bron: Geopunt / A-IV).

1.2.3 Archeologische situering

Het projectgebied ligt in de archeoregio 'Zandstreek' (zie Figuur 52: inzet). Volgens het geoportaal van Onroerend Erfgoed liggen in het projectgebied geen gebieden waar geen archeologie meer verwacht kan worden. In het projectgebied zijn evenmin vastgestelde archeologische zones of beschermde archeologische sites aanwezig. Wel overlapt een klein deel van het gebied ter hoogte van de Grote Kapellestraat met een grotere gekende archeologische vindplaats (CAI-201509; *infra*) en bevinden zich verschillende gekende archeologische vindplaatsen in de directe omgeving (Figuur 52).

Het gebied waar de Akkerstraat, de Kleine Kapellestraat en de Grote Kapellestraat samenkomen, is sinds 1984 **beschermd als het dorpsgezicht 'Kapel Onze-Lieve-Vrouw Voorspraak en omgeving'**³ (Figuur 53: 1). Een stads- of dorpsgezicht wordt gedefinieerd als 'een geheel van onroerende goederen met omgevende elementen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, dat een of meerdere erfgoedwaarden bezit'⁴. Het dorpsgezicht 'Kapel Onze-Lieve-Vrouw Voorspraak en omgeving' omvat daarbij de volgende elementen:

- Op de hoek Akkerstraat – Grote Kapellestraat bevindt zich onmiddellijk naast het projectgebied op perceel 478B de **Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel** (Figuur 50: 4-5). Deze kapel uit het tweede kwart van de 18e eeuw, met restauraties uit de jaren '20 en '70, is sinds 1984 beschermd als monument en sinds 2009 is het volledige perceel opgenomen als vastgesteld bouwkundig erfgoed.

³ <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/9239>

⁴ <https://www.onroerenderfgoed.be/definities>

- Het **Capelle-huyseken** (Figuur 53: 3) van de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel bevindt zich op perceel 478C op de hoek Akkerstraat – Grote Kapellestraat, naast de kapel. Het volledige perceel waarop dit gerenoveerde 18e-eeuwse bewakershuisje zich bevindt, is sinds 2009 opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed (niet beschermd)⁵.
- Op perceel 481F bevindt zich een **hoeve met losse bestanddelen** (Figuur 53: 2) die teruggaat tot de 18e eeuw. Sinds 2009 is het volledige perceel waarop deze hoeve met omhaagd begraasd erf en boomgaard zich bevindt eveneens opgenomen op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed (niet beschermd)⁶.
- Op het plein voor de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel staat een **jonge opgaande linde als kapelboom** (Figuur 53: 6) die is opgenomen op de wetenschappelijke inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde (niet niet vastgesteld, niet beschermd)⁷. De oude kapellinde werd in 2004 vervangen door deze jonge linde.

Het tracé van het projectgebied loopt doorheen dit stads- of dorpsgezicht, maar loopt langsheen de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel, het Capelle-huyseken en de hoeve. Enkel het deel van perceel 478B grenzend aan de straatkant direct vóór de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel en de zone ter hoogte van de jonge linde bevinden zich in het projectgebied.

Meer naar het noordoosten, langsheen de Driebekweg, bevindt zich een tweede boom die is opgenomen in de wetenschappelijke inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde (Figuur 53: 7; niet vastgesteld, niet beschermd). Het gaat om een **hoog opgesleunde zomereik als hoekboom** bij een weilandperceel⁸. Deze bevindt zich onmiddellijk naast het projectgebied.

In de **CAI** zijn voor de gemeente Aalter in totaal 1140 records opgenomen, waarvan 125 in de deelgemeente Knesselare (Tabel 1). In een straal van 1.5 km rondom het projectgebied bevinden zich 87 gekende archeologische vindplaatsen, verspreid over de deelgemeenten Aalter (N = 5), Knesselare (N = 80) en Ussel (N = 2). Een overzicht van de datering van deze vindplaatsen en van het onderzoek dat op deze locaties werd uitgevoerd, is weergegeven in Figuur 54-Figuur 63. Uit dit overzicht blijkt dat het gaat om vindplaatsen uit alle perioden van de geschiedenis, behalve de Nieuwe Tijd. Ook het aantal gekende vindplaatsen met resten uit de Nieuwste Tijd is erg beperkt (N = 2).

Op 30 vindplaatsen werden resten uit slechts één archeologische periode aangetroffen, waarbij vindplaatsen uit de Metaaltijden de best vertegenwoordigde categorie vormen (N = 14; Figuur 55). Hieronder bevinden zich onder andere

⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/33364> (Akkerstraat 1)

⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/33337> (Grote Kapellestraat 36)

⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300546> (Grote Kapellestraat, z. n.). Volgens de inventarisatie houtige beplantingen van 2015 betreft het een boom met een (zwaarste) omtrek stam of stomp van 40 cm en een omtrek gemeten op hoogte van 150 cm.

⁸ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300547> (Driebekweg, z. n.). Volgens de inventarisatie houtige beplantingen van 2015 betreft het een zomereik met een totale hoogte van 30 m, een stam van circa 10 meter hoog en een mooi ontwikkelde, evenwichtige, kruin met een diameter van ca. 18 m.

verschillende circulaire structuren, naar alle waarschijnlijkheid restanten van grafheuvels. Op 53 andere vindplaatsen werden resten aangetroffen die niet aan een bepaalde periode konden worden toegeschreven. Op de vier resterende vindplaatsen werden tot slot resten uit twee of drie verschillende archeologische periodes aangetroffen.

Gemeente	Deelgemeente	Totaal
Aalter	Aalter	468
	Bellem	134
	Lotenhulle	158
	Knesselare	125
	Poeke	19
	Ursel	228
	Onbepaald	8
Eindtotaal		1140

Tabel 1: Overzicht van de CAI-records in Aalter en per deelgemeente.

De overgrote meerderheid van de vindplaatsen kwam aan het licht via luchtfotografie (N = 71). Op twee locaties werden mechanische prospecties (proefsleuven) uitgevoerd, telkens gevolgd door opgravingen. Op zes andere locaties werden archeologische resten aangetroffen tijdens een controle der werken, wat op twee van deze locaties eveneens leidde tot opgravingen. Tensamen met twee andere vindplaatsen waar volgens de CAI geen andere onderzoeksmethodes werden toegepast, brengt dit het totaal aantal opgegraven vindplaatsen op zes.

Van de grote groep vindplaatsen die door middel van luchtfotografie aan het licht kwamen (Figuur 62), zijn 67 records door de CAI overgenomen uit de luchtfotografiedatabank van de Universiteit Gent (HAVIK-project). Het gaat daarbij om vindplaatsen die toegeschreven worden aan verschillende periodes van de menselijke geschiedenis, gaande van de Steentijd t/m de Middeleeuwen en de Nieuwste Tijd, en die ondermeer wegtracés, grachten, enclosures of grafheuvels bevatten. Het gaat daarbij om de volgende records die zich deels in (CAI-201509) of in de onmiddellijke omgeving (CAI-201506 t/m -201508) van het projectgebied bevinden:

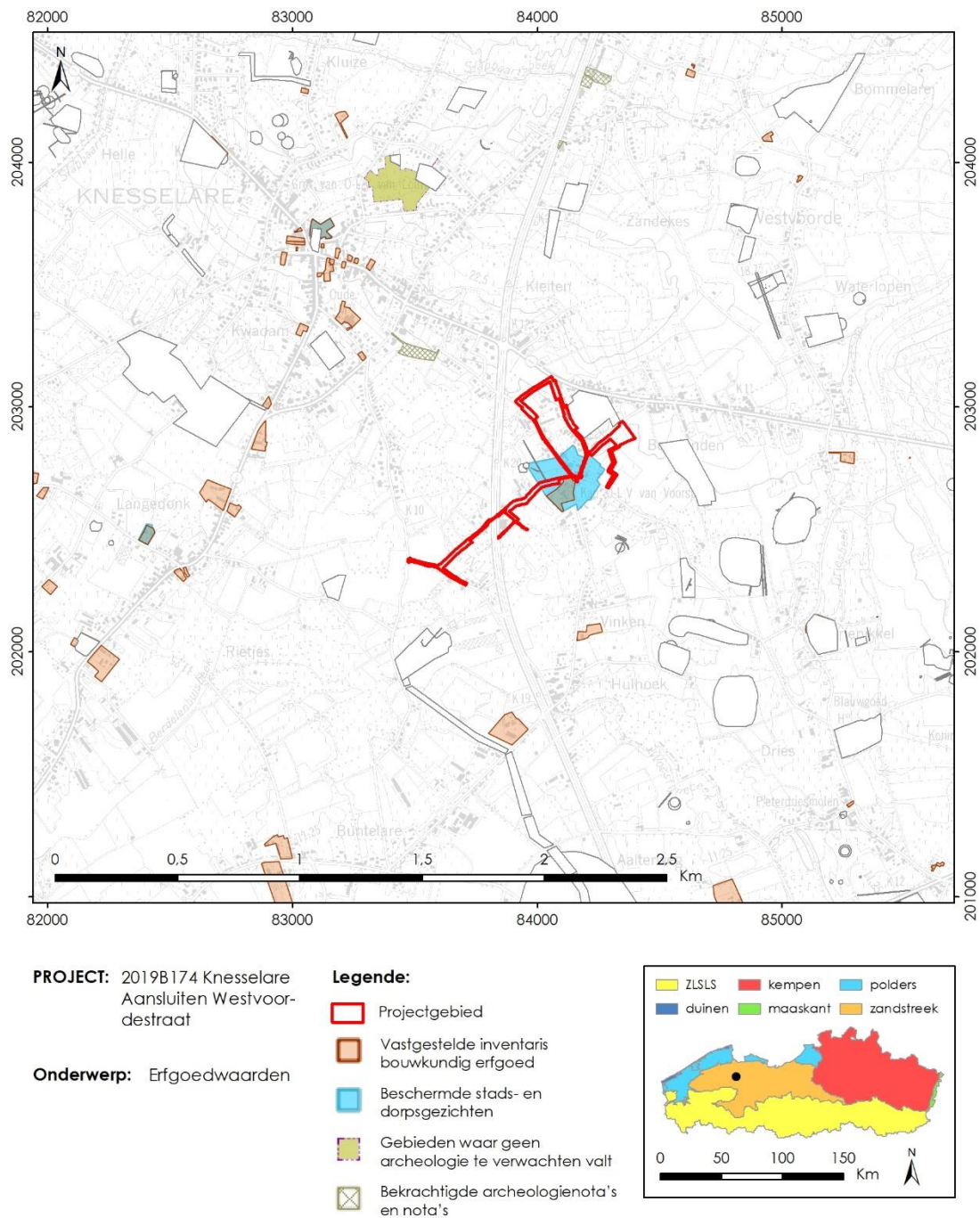
- **Knesselare – Driebekweg (CAI-201509):** een vindplaats uit de Steentijd.
- **Knesselare – OLV van Voorspraak:** een grafheuvel uit de Metaaltijden (CAI-201507) en een perceelsindeling (gracht; CAI-201506) en een andere onbepaalde structuur (CAI-201508) waarvoor in beide gevallen de periode onbepaald is.

Meer gedetailleerde informatie ontbreekt in de CAI echter voor deze vier records, alsook voor de overige records die werden overgenomen uit de luchtfotografiedatabank van de Universiteit Gent.

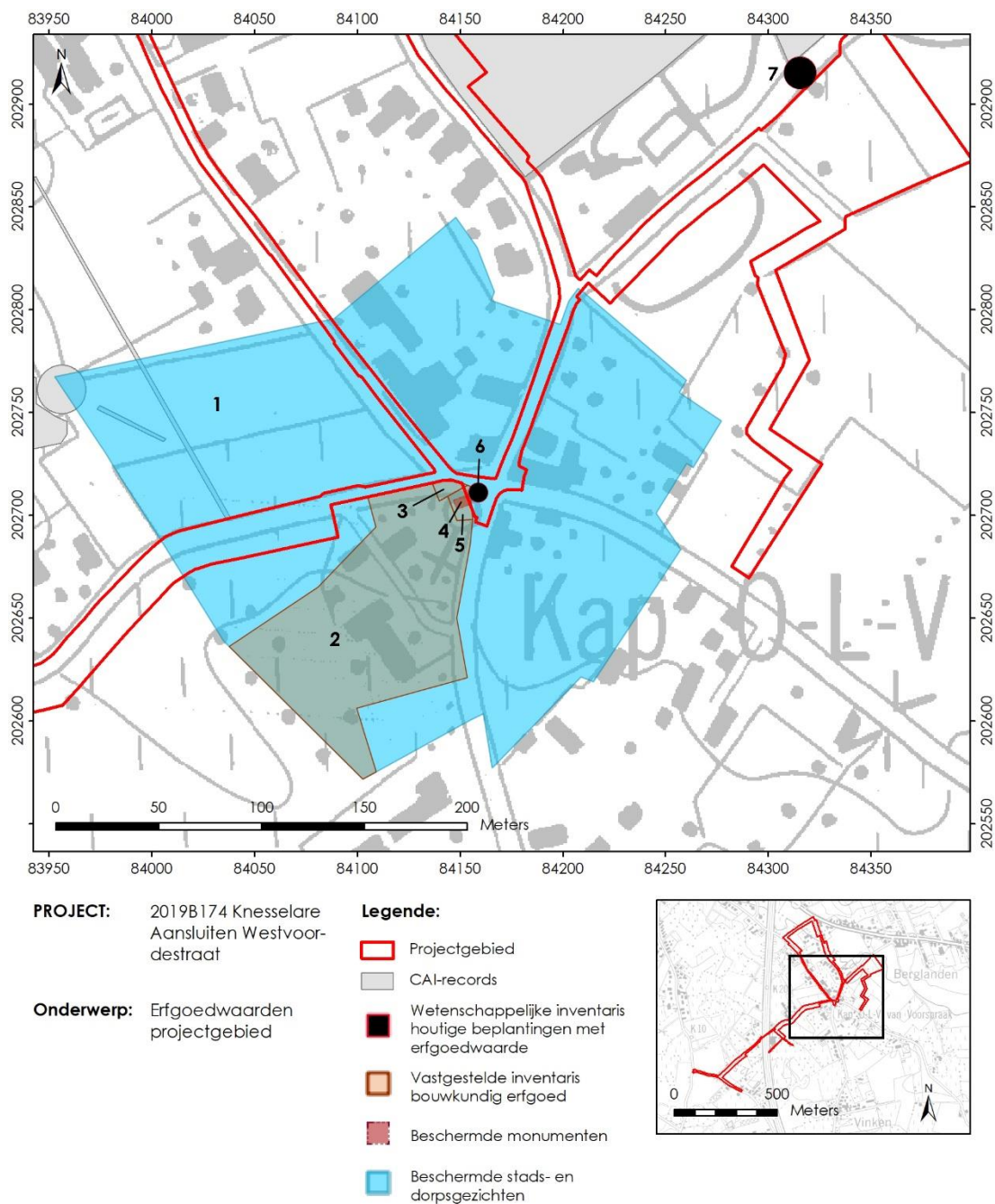
Voorts werden in 2005 en 2006 de werken in het kader van het **Aquafin tracé Aalter Brug – Knesselare fase 1A en fase 2** archeologisch opgevolgd door de toenmalige Kale-Leie Archeologische Dienst (Hoorne et al. 2006, Hoorne 2009). Bij de opvolging van deze 2 km en 1 km lange en 10 en 8 m brede tracés op respectievelijk ca. 430 m ten zuidwesten en ca. 840 m ten noordwesten van het projectgebied werden

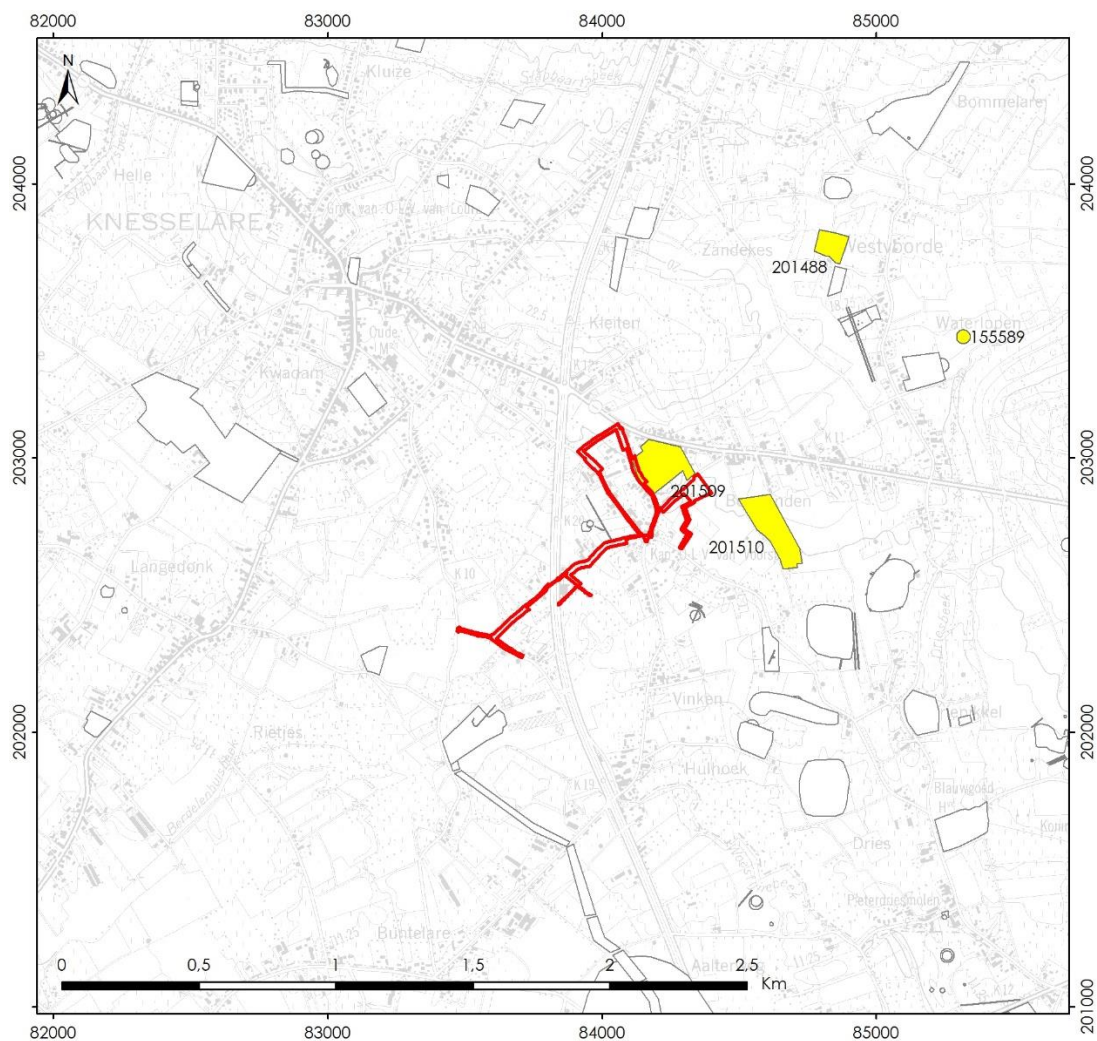
verschillende zones met archeologische resten en sporen aangetroffen (CAI-2219 t/m -2221, CAI-2223 t/m -2226, CAI-150157 t/m -150158, en CAI-150175 t/m -150177), die deels binnen een straal van 1.5 km rondom het projectgebied vallen. Op het tracé ten zuidoosten van het projectgebied dat tijdens fase 1A onderzocht werd, gaat het daarbij om een circulair spoor (mogelijk een funerair monument uit de Metaaltijden/Romeinse Tijd), resten van een nederzetting met hoofdgebouw uit de Metaaltijden, Middeleeuwse grachten en nederzettingenresten, evenals nederzettingenstructuren, twee brandrestengraven, een boomstamwaterput en aardewerk uit de Romeinse periode. In het bijzonder de aanwezigheid van een Romeinse boomstamwaterput (CAI-2220) waarbij uitgeholde boomstammen werden gebruikt als beschoeiing met onderaan een geperforeerde houten bodemplaat is zeer interessant aangezien dit type waterput in Vlaanderen zeer zeldzaam is in deze periode (Hoorne et al. 2006).

Op het tracé ten noordwesten van het projectgebied, opgevolgd tijdens fase 2 van de werken, kwamen naast losse vondsten uit de Steentijd, Metaaltijden en Middeleeuwen, ook nederzettingssporen uit de Metaaltijden (meerbepaald een La Tène-erf met verschillende gebouwplattegronden, een dubbel omgrachte zone en aardewerk) en de Romeinse Tijd (waterput en spieker) aan het licht (Hoorne 2009).

Figuur 52: Locatie van het projectgebied ten opzichte van de archeoregio's (inzet), gekende archeologische vindplaatsen, beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde monumenten, de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed, de wetenschappelijke inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde, de gebieden waar geen archeologie te verwachten valt en de gebieden met bekrachtigde (archeologie)nota's in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied (bron: CAI; Geopunt).

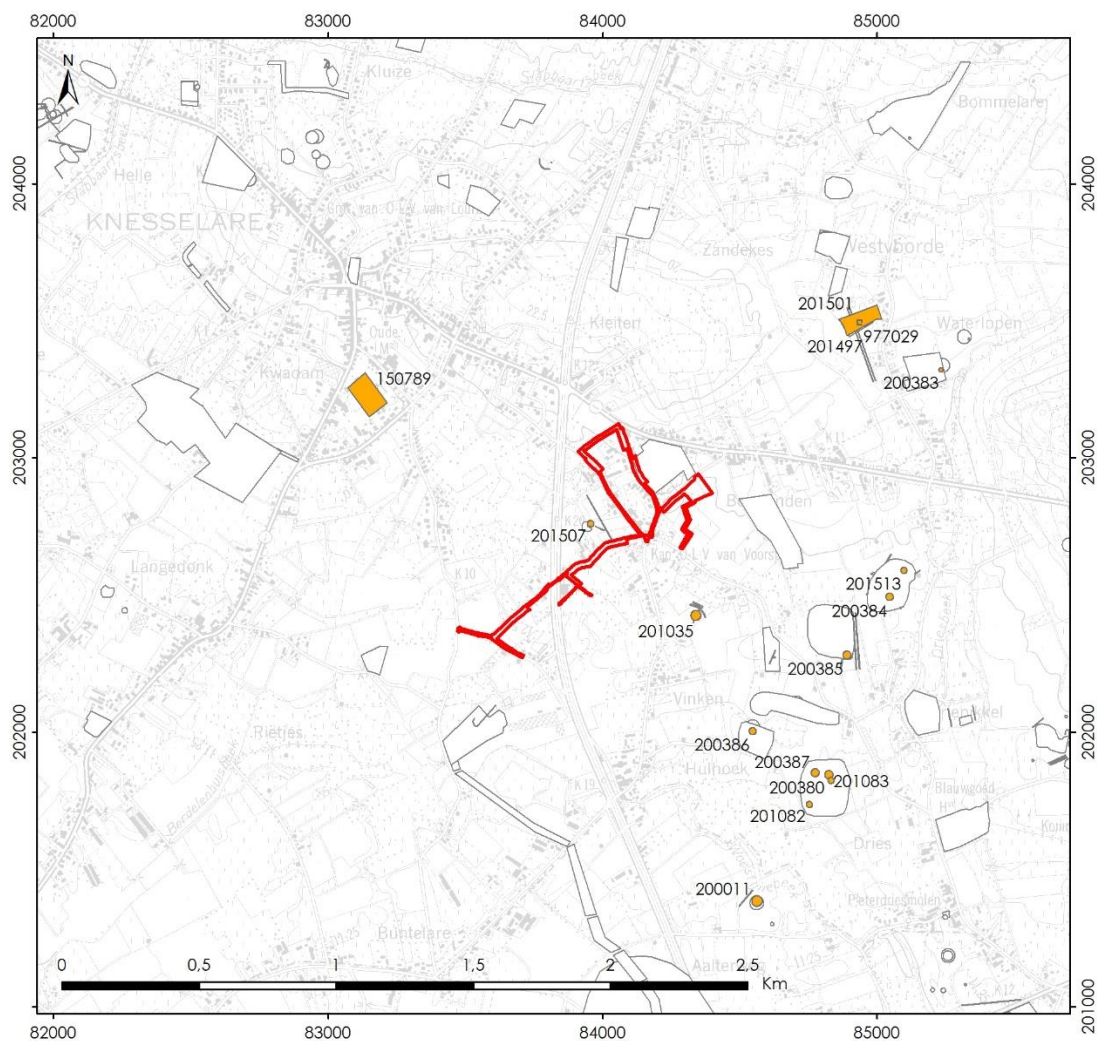
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoordestraat

Legende:

- Projectgebied
- Steentijd

Onderwerp: CAI

Figuur 54: Overzicht van vindplaatsen met resten uit de Steentijd in een straal van 1,5 km rondom het projectgebied (bron: CAI / A-OE).

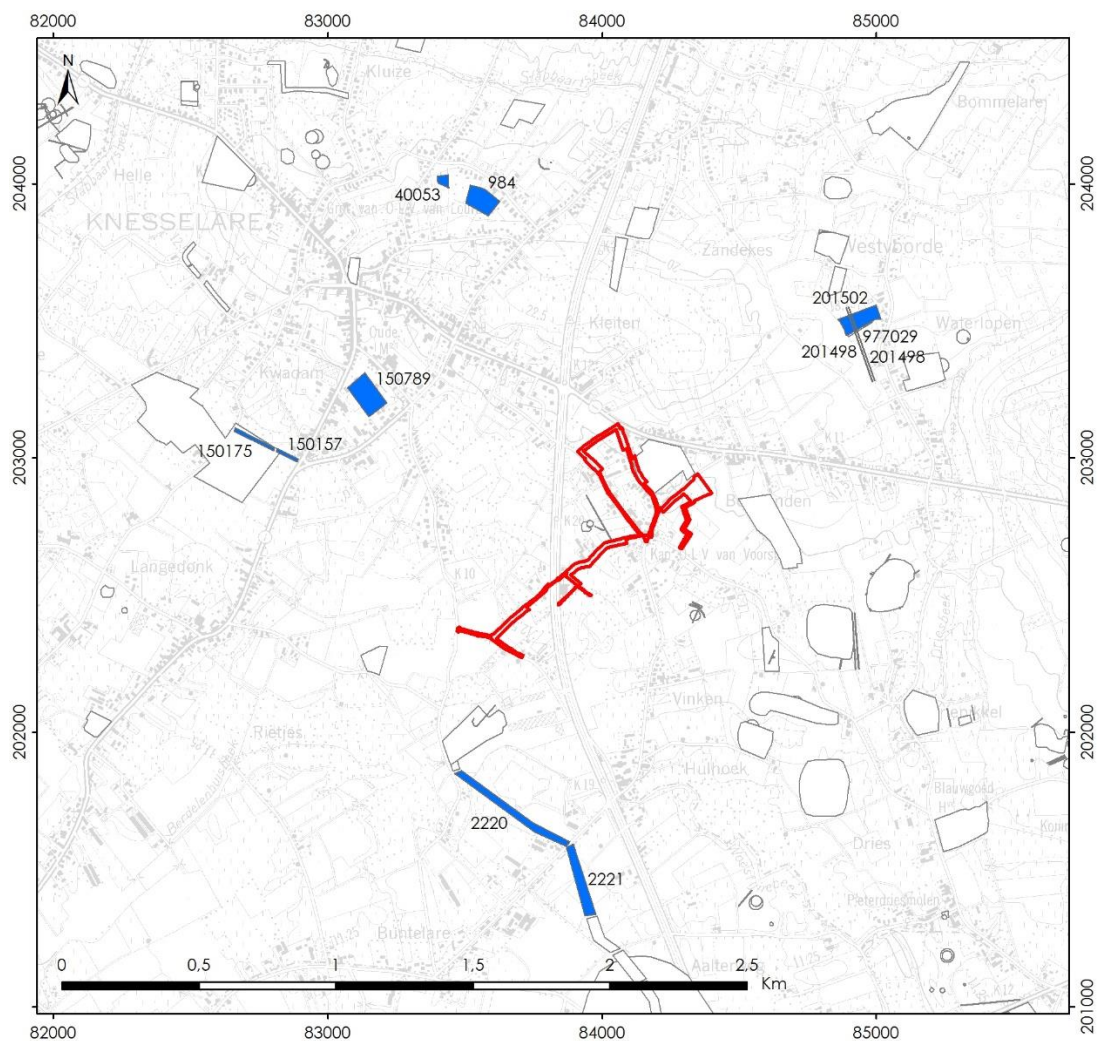
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Legende:

- Projectgebied
- Metaaltijden

Onderwerp: CAI

Figuur 55: Overzicht van vindplaatsen met resten uit de Metaaltijden in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied (bron: CAI / A-OE).

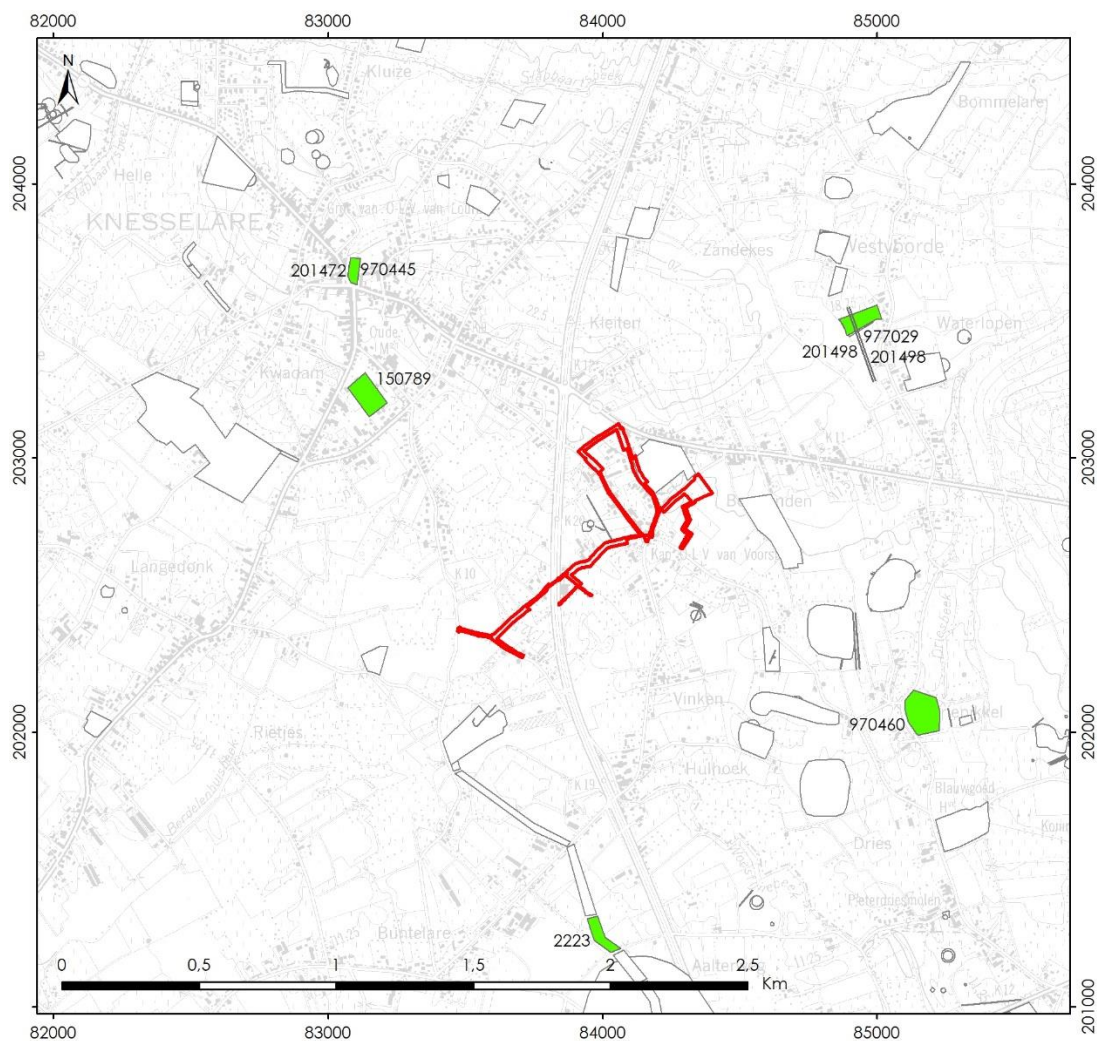
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Legende:

- Projectgebied
- Romeinse Tijd

Onderwerp: CAI

Figuur 56: Overzicht van vindplaatsen met resten uit de Romeinse Tijd in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied (bron: CAI / A-OE).

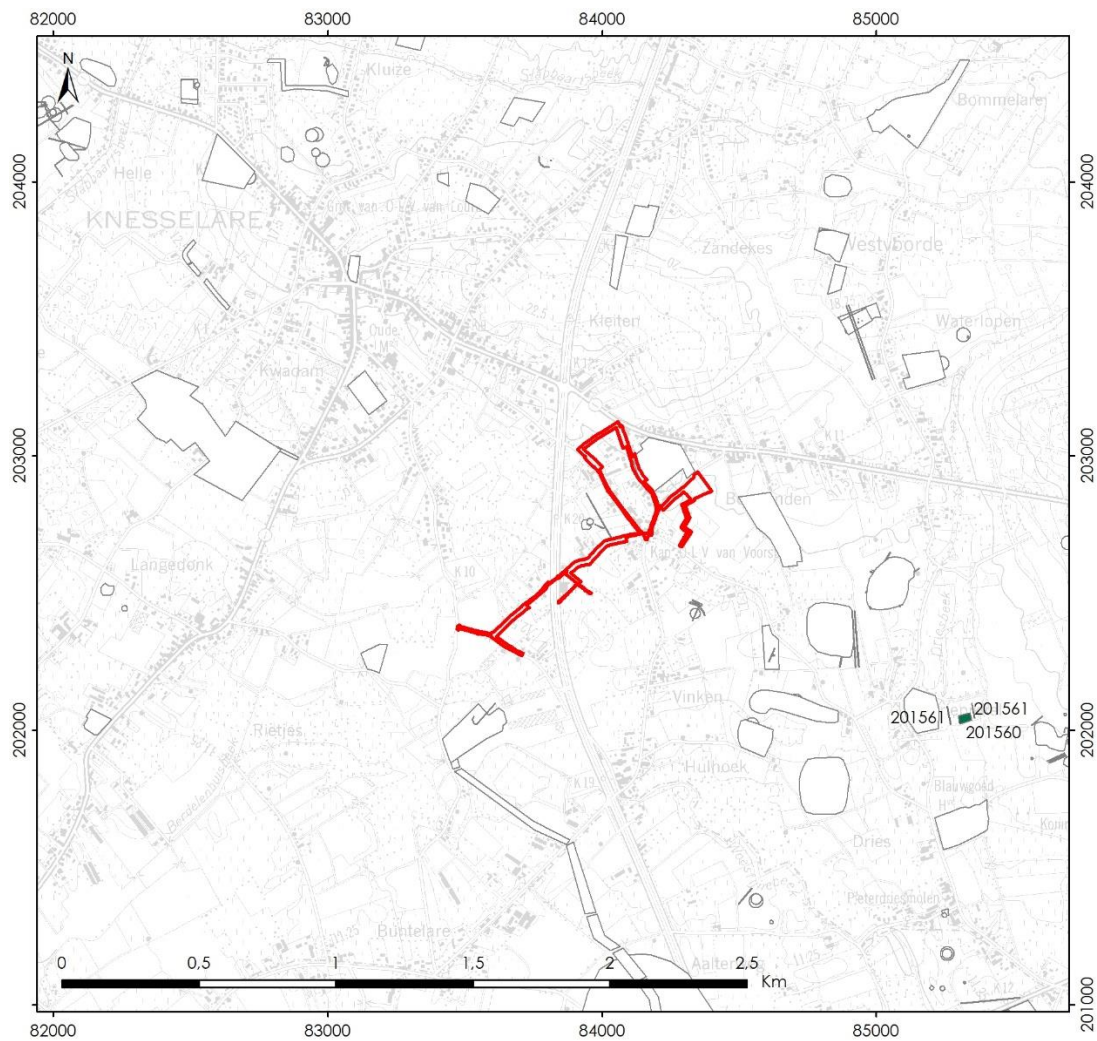
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Legende:

- Projectgebied
- Middeleeuwen

Onderwerp: CAI

Figuur 57: Overzicht van vindplaatsen met resten uit de Middeleeuwen in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied (bron: CAI / A-OE).

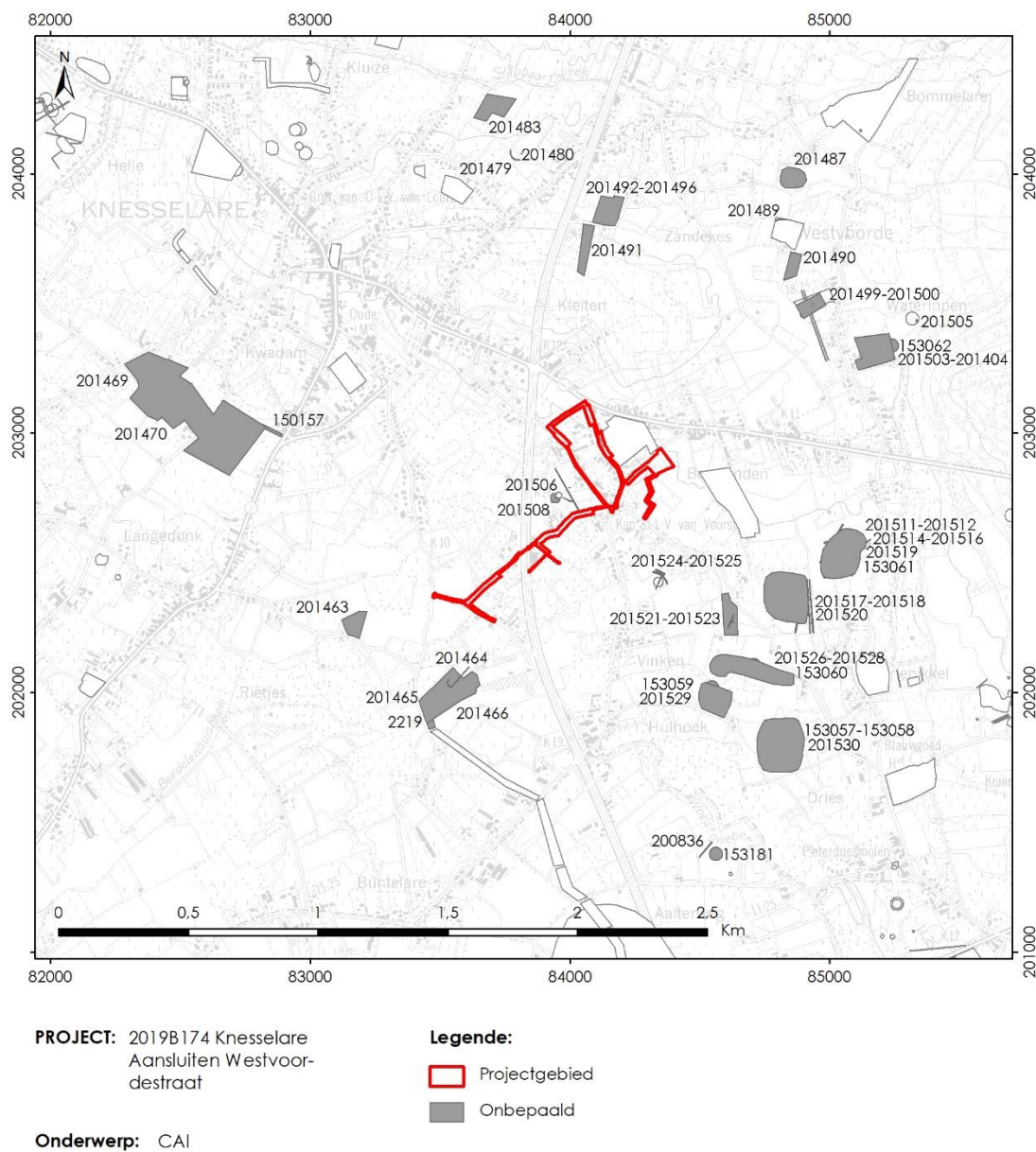
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Legende:

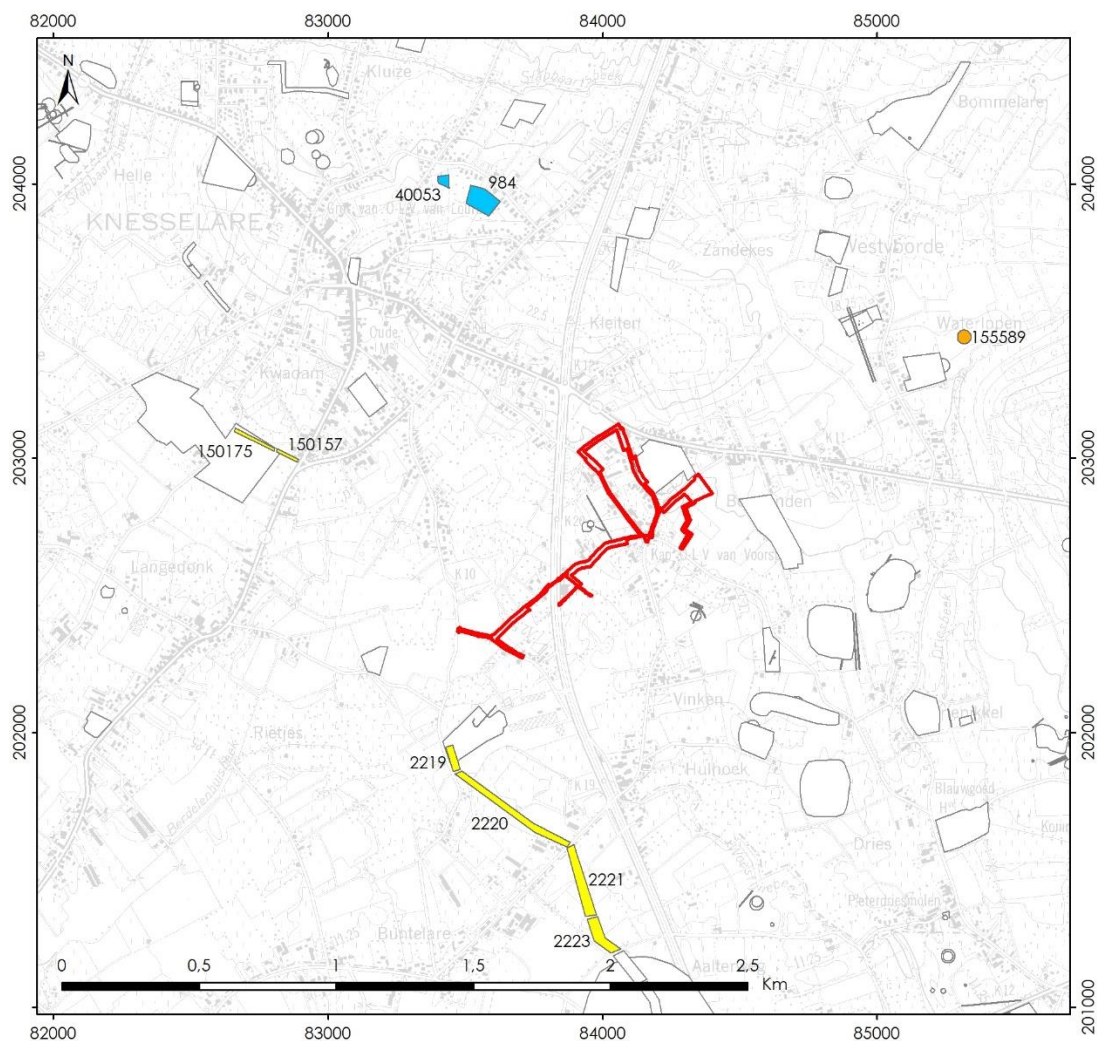
- Projectgebied
- Nieuwste Tijd

Onderwerp: CAI

Figuur 58: Overzicht van vindplaatsen met resten uit de Nieuwste Tijd in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied (bron: CAI / A-OE).

Figuur 59: Overzicht van vindplaatsen in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied die niet aan een specifieke periode konden worden toegeschreven (bron: CAI / A-OE).

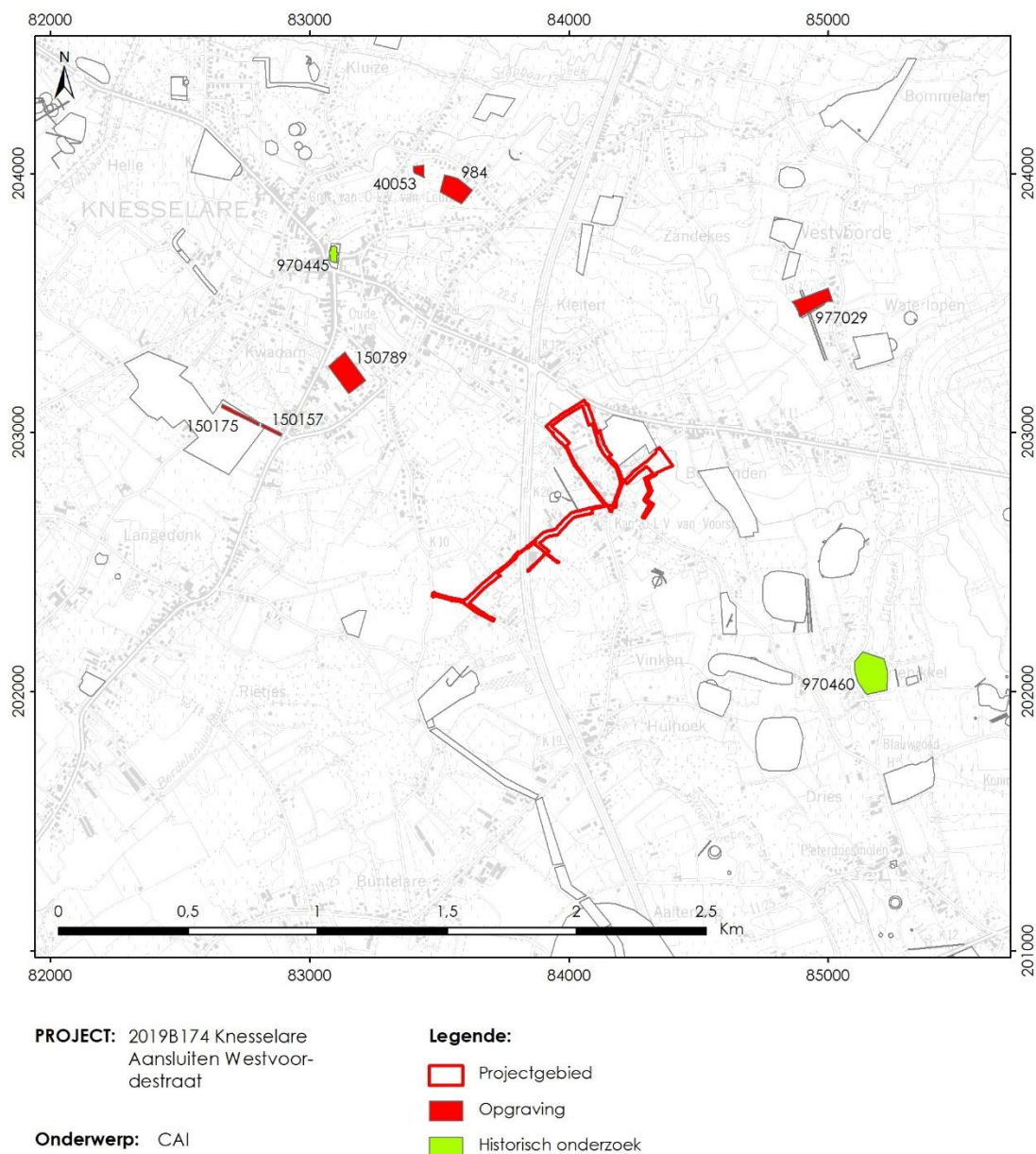
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Onderwerp: CAI

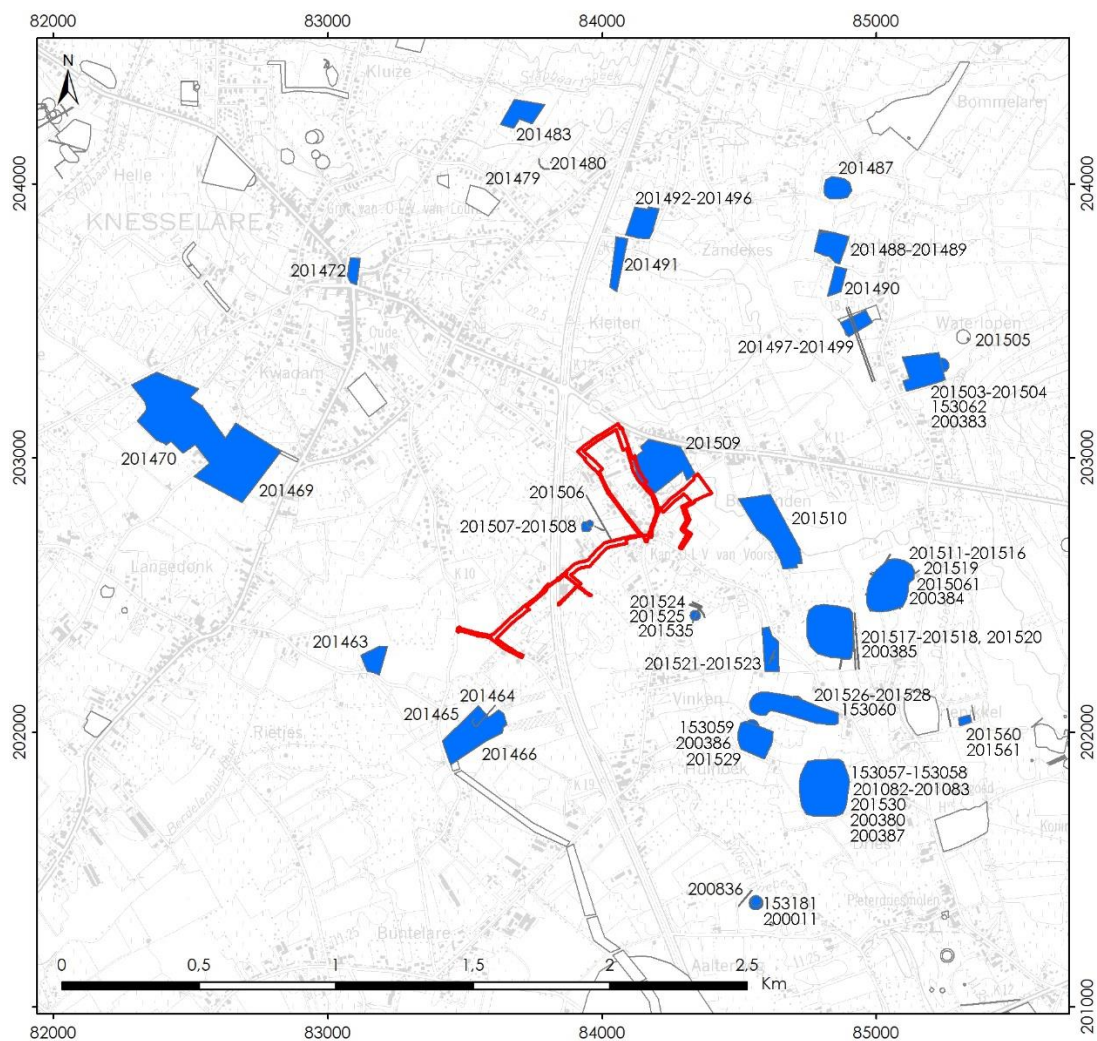
Legende:

- Projectgebied
- Controle der werken
- Veldprospectie
- Mechanische prospectie

Figuur 60: Overzicht van terreinen in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied waar archeologische vondsten werden aangetroffen door middel van veldprospecties, mechanische prospecties, of tijdens een controle der werken (bron: CAI / A-OE).

Figuur 61: Overzicht van terreinen in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied waar archeologische vondsten werden aangetroffen tijdens opgravingen of waar vindplaatsen in kaart werden gebracht door middel van historisch onderzoek (bron: CAI / A-OE).

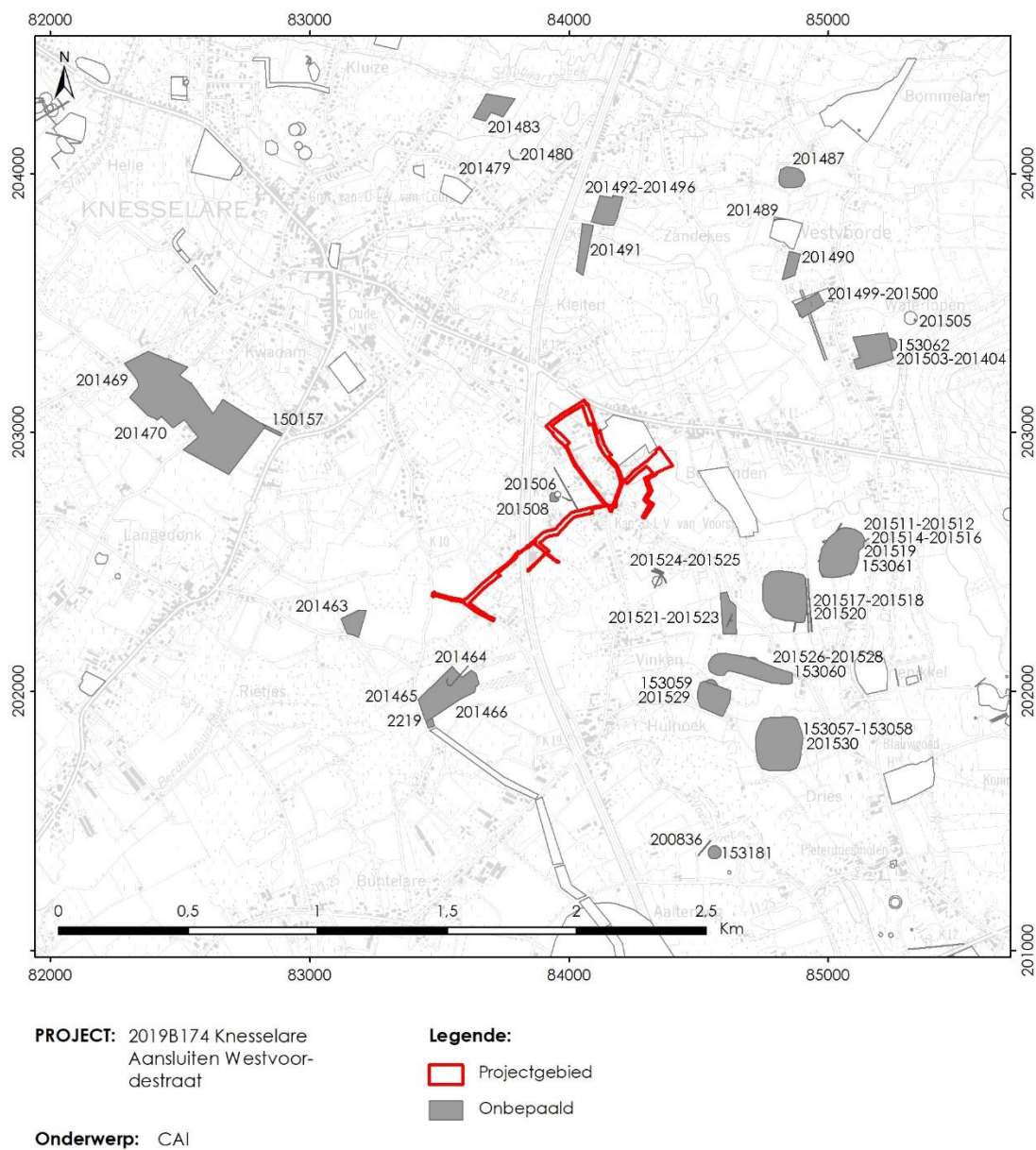
PROJECT: 2019B174 Knesselare
Aansluiten Westvoor-
destraat

Legende:

- Projectgebied
- Luchtfotografie

Onderwerp: CAI

Figuur 62: Overzicht van archeologische vindplaatsen in een straal van 1.5 km rondom het projectgebied die in kaart werden gebracht door middel van luchtfotografie (bron: CAI / A-OE).

Figuur 63: Overzicht van terreinen in een straal van 2 km rondom het projectgebied waar onbepaald onderzoek plaatsvond (bron: CAI / A-OE).

1.2.4 Interpretatie – datering onderzoeksgebied

Het projectgebied (ca. 35,502 m²) bevindt zich in de deelgemeente Knesselare ter hoogte van de Aalterseweg, de Moerakkerstraat, de Akkerstraat, Kleine Kapellestraat, de Grote Kapellestraat, de Driebekweg en een aantal aangrenzende percelen. Het is gelegen in de onmiddellijke omgeving van de Woestijnebeek (O348), op de overgang van de steile zuidelijke rand van het heuvellandschap van Oedelem-Zomergem-Adegem naar de depressie van het kanaal Gent-Brugge en maakt deel uit van de Vlaamse Zandstreek van Laag-België.

Uit de bureaustudie waarin de huidige kennis omtrent de regionale en lokale landschappelijke, geologische, geomorfologische, bodemkundige en culturele contexten werd geschetst, komt naar voor dat de terreinen van het projectgebied waarop tijdelijke werkzones en een terrein voor grondverbetering voorzien worden, sinds de 18e eeuw in gebruik zijn als akker en/of weiland. Sommige van deze percelen zijn volgens de beschikbare historische kaarten in het verleden eveneens gedurende bepaalde periodes bebost geweest. De rest van het projectgebied bestaat grotendeels uit verharde (geasfalteerde) wegen (inclusief nutsleidingen) waarvan de voorlopers zeker teruggaan tot in de 18e en 19e eeuw, zoals duidelijk blijkt uit de cartografische bronnen. De 20e-eeuwse verharding van deze wegen en de aanleg van nutsleidingen hebben op deze locaties gezorgd voor een verstoring van de top van de bodem.

Hoewel in het projectgebied zelf geen beschermde monumenten en bouwkundig erfgoed aanwezig zijn, is de zone waar de Akkerstraat, de Kleine Kapellestraat en de Grote Kapellestraat samenkomen aan de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel wel beschermde dorpsgezicht. Op het plein voor deze kapel bevindt zich wel een jonge linde die in 2004 werd aangeplant als kapelboom en opgenomen is in de wetenschappelijke inventaris houtige beplantingen met erfgoedwaarde. In het kader van de heraanleg van het plein voor de kapel, zal deze linde gerooid worden.

In en rondom het projectgebied zijn voorts verschillende archeologische vindplaatsen gekend, maar is archeologisch terreinonderzoek vooralsnog beperkt gebleven. Ter hoogte van de Grote Kapellestraat overlapt een klein deel van het projectgebied met de vindplaats Knesselare – Driebekweg (CAI-201509). Volgens de CAI betreft het een Steentijdvindplaats die door middel van luchtfotografie in kaart werd gebracht. De verkleuring die op verschillende orthofoto-opnames wordt aangetroffen ter hoogte van perceel 422 en 423A, waar een terrein voor grondverbetering wordt voorzien, is mogelijk een *cropmark*. In een straal 1.5 km rondom het projectgebied bevinden zich daarnaast vindplaatsen uit alle perioden van de geschiedenis, behalve de Nieuwe Tijd.

1.2.5 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

1.2.5.1 Gemotiveerde tekstuele verwachting

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat met uitzondering van de vindplaats Knesselare – Driebekweg (CAI-201509) die door middel van luchtfotografie in kaart werd gebracht, binnen het projectgebied vooralsnog geen archeologische vindplaatsen gekend zijn. Dit beperkte onderzoek in het projectgebied betekent echter niet dat dit gebied geen archeologisch potentieel (meer) heeft. Verder archeologisch vooronderzoek is dus noodzakelijk, althans in een deel van het

projectgebied. Aangezien de verwachting niet voor alle delen van het projectgebied identiek is, wordt de bespreking opgedeeld in twee verschillende zones:

1. Geplande ingrepen ter hoogte van de verharde wegen, met inbegrip van de heraanleg van het plein voor de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel
2. De tijdelijke werkzones en het terrein voor grondverbetering

Geplande ingrepen ter hoogte van de verharde wegen. Een groot deel van de geplande bodemingrepen vindt plaats ter hoogte van geasfalteerde wegen die deels geflankeerd worden door bebouwde percelen en deels door onbebouwde akkers en weiland. Hoewel de aanwezigheid van archeologische waarden ter hoogte van deze wegen op basis van de resultaten van de bureaustudie niet helemaal uitgesloten kan worden, kan op basis van de actuele toestand van het projectgebied in relatie tot de plaats waar de bodemingrepen gepland zijn wel aangenomen worden dat de top van de bodem waar de ingrepen gepland zijn reeds in zekere mate verstoord werd tijdens eerdere werkzaamheden (o.a. rioleringen, wegen, etc.). Archeologische waarden die eventueel met deze top van de bodem geassocieerd zouden zijn, zullen op die locaties daarom ook reeds in zekere mate verstoord of volledig vernield zijn ongeacht de lokale landschappelijke, geologische, geomorfologische, bodemkundige en culturele contexten. Rekening houdend met de aard van de geplande bodemingrepen zal uitgebreid archeologisch onderzoek op de betrokken wegen in kwestie niet meer leiden tot enige archeologische kenniswinst.

Samengevat, hoewel deze eerste zone een archeologisch potentieel bezit, kan worden aangenomen dat dit potentieel ter hoogte van de geplande bodemingrepen reeds verstoord is en de potentie voor archeologische kenniswinst beperkt is. De geplande werken vormen bijgevolg geen bedreiging voor dit potentieel. Er wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Voorts dient te worden opgemerkt dat een deel van deze verharde wegen valt binnen het beschermd dorpsgezicht 'Kapel Onze-Lieve-Vrouw Voorspraak en omgeving' en dat bepaalde werken in dergelijke stads- of dorpsgezichten toelatingsplichtig zijn⁹. De heraanleg van het plein aan de voorzijde van de Onze-Lieve-Vrouw Voorspraakkapel omvat een klein deel van perceel 478B dat is opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed. Ook aan vastgesteld erfgoed zijn bepaalde rechtsgevolgen gekoppeld¹⁰.

De tijdelijke werkzones en het terrein voor grondverbetering. Anders is het gesteld met die delen van het projectgebied waar over relatief grote afstand niet-bebouwde percelen zullen worden aangesneden tijdens werkzaamheden aan bestaande langsgrachten of tijdens de aanleg van nieuwe buffergrachten, van een aantal tijdelijke werkzones en van een terrein voor grondverbetering. Het betreft meerbepaald vijf zones die reeds sinds lange tijd in gebruik zijn als akker- of weiland en die de tijdelijke werkzones ter hoogte van de Moerakkerstraat, Akkerstraat, Kleine Kapellestraat en de Grote Kapellestraat omvatten (Figuur 64: n° 1-4), evenals de tijdelijke werkzone aan de Driebekweg met daarop aansluitend het terrein voor

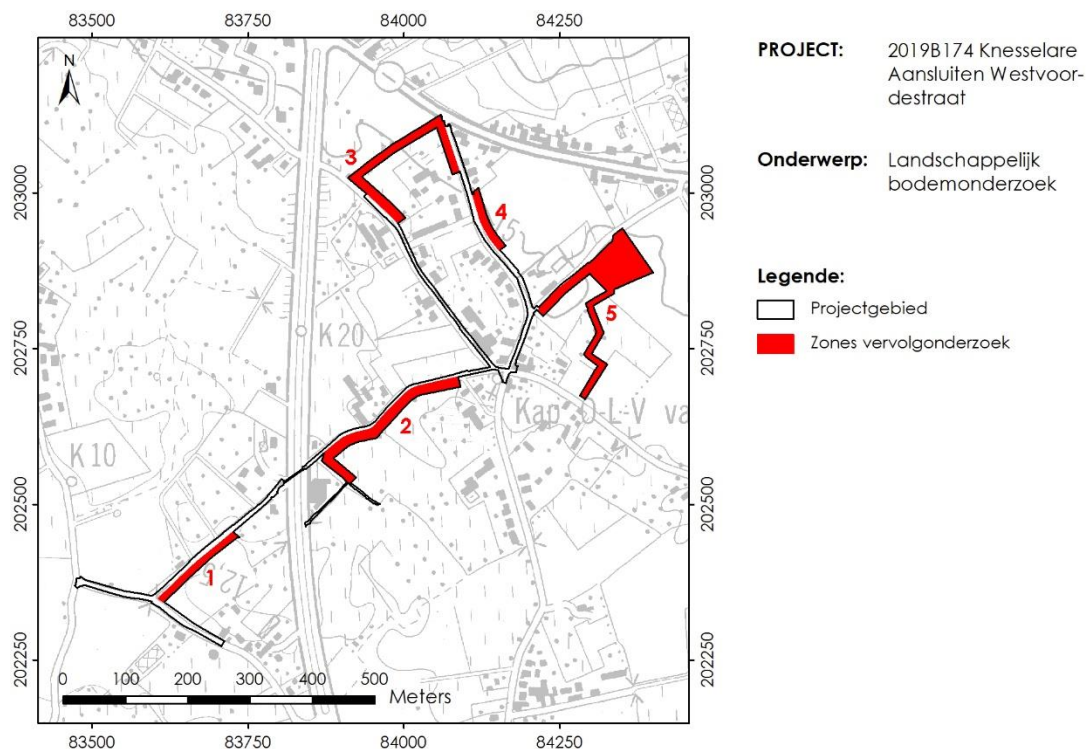
⁹ <https://www.onroerenderfgoed.be/werken-een-beschermd-stads-dorpsgezicht>

¹⁰ <https://www.onroerenderfgoed.be/het-goed-staat-een-vastgestelde-inventaris>

grondverbetering (Figuur 64: n° 5). Voor deze percelen geldt dat archeologische resten uit alle perioden van de menselijke geschiedenis (Steentijd tot en met Nieuwste Tijd) potentieel aanwezig kunnen zijn op beperkte diepte. Het kan daarbij zowel handelen om vondstspredingen als om bodemsporen, ongeacht de ouderdom van de resten. Indien dit het geval is, worden deze resten direct bedreigd worden door de geplande bodemingrepen.

Voor de tijdelijke werkzone langs de Grote Kapellestraat gelegen op delen van percelen 435A en 436X (Figuur 64: n° 4) is er sprake van een hoog archeologisch potentieel aangezien door middel van luchtfoto's op deze locatie een archeologische vindplaats in kaart werd gebracht. Deze observaties dienen echter via een archeologisch terreinonderzoek verder geëvalueerd worden. Een nadere specificatie en waardering (vb. hoog-laag) van het archeologisch potentieel in de overige geselecteerde zones is op basis van het huidige bureauonderzoek niet mogelijk. Zowel de aanwezigheid, de intrinsieke kenmerken (zoals aard, bewaring, samenstelling, omvang en ouderdom) als de behoudenswaardigheid van archeologische resten in deze zones kan echter enkel via een archeologisch terreinonderzoek verder geëvalueerd worden.

Voor deze zones wordt bijgevolg een archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. Meer informatie hierover is opgenomen in het bijbehorende Programma van Maatregelen.

Figuur 64: Deelgebieden binnen het projectgebied waar vervolgonderzoek in de vorm van landschappelijk bodemonderzoek wordt geadviseerd; Legende: 1 = Werkzone Moerakkerstraat; 2 = Werkzone Akkerstraat; 3 = Werkzone grachten GR1, GR2, GR3, 18 en 19; 4 = Werkzone Grote Kapellestraat; 5 = Werkzone Driebekweg.

1.2.5.2 Zones waar geen erfgoed aanwezig is of verwacht wordt

Zoals eerder gemeld ligt het gebied niet in een zone waar geen archeologisch erfgoed meer verwacht wordt. Ook op basis van de resultaten van het bureauonderzoek kunnen vooralsnog geen zones afgebakend worden waar zeker geen archeologisch erfgoed (meer) aanwezig is of verwacht kan worden.

1.2.5.3 Zones waar archeologisch erfgoed vastgesteld is of verwacht wordt

Zoals eerder vermeld overlapt het projectgebied ter hoogte van percelen 435A en 436X aan de Grote Kapellestraat met de vindplaats Knesselare – Driebekweg (CAI-201509), een Steentijdvindplaats die door middel van luchtfotografie in kaart werd gebracht. Voor deze zone is de archeologische verwachting hoog. Elders in het projectgebied kunnen op basis van de resultaten van het bureauonderzoek vooralsnog geen zones afgebakend worden waar met zekerheid archeologisch erfgoed aanwezig is of met quasi zekerheid verwacht kan worden.

BIBLIOGRAFIE

Literatuur:

- Antrop M., van Eetvelde V., Janssens J., Martens I. & Van Damme S. 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest*. Universiteit Gent, Gent.
- Bogemans F. 2005. *De Quartairgeologische overzichtskaart van Vlaanderen*. Vrije Universiteit Brussel & Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.
- De Moor & Van De Velde 1994. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart. Kaartblad 13 Brugge*. Universiteit Gent, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie & Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.
- Gullentops F., Bogemans F., De Moor G., Paulissen E. & Pissart A. 2001. Quaternary lithostratigraphic units (Belgium), *Geologica Belgica* 4 (1-2): 153-164.
- Hoorne, J. 2009. *Archeologische opvolging Aquafintrace Knesselare fase 2, 7 tot 18 augustus 2006 (KLAD-Rapport 12)*. KLAD, onuitgegeven rapport.
- Hoorne J., D. Vanhee, N. Eggermont, J. Decorte 2006. *Archeologische opvolging Aquafintrace Aalter Brug-Knesselare fase 1A, 3 november - 2 december 2005 (KLAD-rapport 1)*. KLAD, onuitgegeven rapport.
- Jacobs P., Marechal R., De Ceukelaire M. & Sevens E. 1993. *Toelichting bij de Geologische Kaart - Kaartblad (13), Brugge, Schaal 1:50.000*. Belgische Geologische Dienst & Bestuur Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.

Kaartmateriaal:

- Carte des Pays-Bas et des frontières de France, avec un recueil des plans des villes, sièges et batailles données entre les hauts alliés et la France [1706-1712]*, door Eugène-Henri Frickx.
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden [1771-1778]*, door generaal Joseph-Jean-François graaf de Ferraris.
- Atlas cadastrale parcellaire de la Belgique [1842-1879]*, door Philippe-Christian Popp.
- Atlas der Buurtwegen [1843 -1845]*.
- Cartes topographiques de la Belgique [1846-1854]*, door Philippe Vandermaelen.

Digitale bronnen:

- www.geopunt.be
- <https://dov.vlaanderen.be>
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <https://geo.onroerenderfgoed.be>
- <https://cartesius.be>
- <https://cai.onroerenderfgoed.be>
- <https://www.onroerenderfgoed.be/de-code-van-goede-praktijk>

BIJLAGE

Bijlagen:

- **Algemene ontwerpplannen (bron: Aquafin)**
 - Bijlage 01 BA_23079A_I_Bestaande toestand
 - Bijlage 02 BA_23079A_I_Nieuwe toestand
- **Ontwerpplannen riolering (bron: Aquafin)**
 - Bijlage 03 BA_23079A_riolering_Bestaande toestand
 - Bijlage 04 BA_23079A_riolering_P_Nieuwe toestand
 - Bijlage 11 BA_23079A-riolering_C_N_1 overstortconstructie O1
 - Bijlage 12 BA_23079A-riolering_C_N_2 overstortconstructie O2
 - Bijlage 13 BA_23079A-riolering_C_N_3 overstortconstructie O3
 - Bijlage 14 BA_23079A-riolering_Legende
 - Bijlage 15 BA_23079A-riolering_PR_N_1 taludversteving 1
 - Bijlage 16 BA_23079A-riolering_PR_N_2 taludversteving 2
 - Bijlage 17 BA_23079A-riolering_PR_N_3 taludversteving 3
 - Bijlage 18 BA_23079A-riolering_PR_N_4 taludversteving 4
- **Ontwerpplannen terreinaanleg (bron: Aquafin)**
 - Bijlage 05 BA_23079A_terreinaanleg_P_Bestaande toestand
 - Bijlage 06 BA_23079A_terreinaanleg_P_Nieuwe toestand
 - Bijlage 19 BA_23079A-terreinaanleg_Legende
 - Bijlage 20 BA_23079A-terreinaanleg_T_B_TP1
 - Bijlage 21 BA_23079A-terreinaanleg_T_B_TP2
 - Bijlage 22 BA_23079A-terreinaanleg_T_N_TP1
 - Bijlage 23 BA_23079A-terreinaanleg_T_N_TP2
- **Ontwerpplan waterlopen (bron: Aquafin)**
 - Bijlage 07 BA_23079A_waterloop_P_Bestaande toestand
 - Bijlage 08 BA_23079A_waterloop_P_Nieuwe toestand
 - Bijlage 24 BA_23079A-waterloop_Legende
 - Bijlage 25 BA_23079A-Waterloop_O348-atlas
- **Dwarsprofielen wegenis (bron: Aquafin)**
 - Bijlage 09 BA_23079A_wegenis_P_Bestaande toestand
 - Bijlage 10 BA_23079A_wegenis_P_Nieuwe toestand
 - Bijlage 26 BA_23079A-wegenis_Legende
 - Bijlage 27 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP1
 - Bijlage 28 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP2
 - Bijlage 29 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP3
 - Bijlage 30 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP4
 - Bijlage 31 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP5
 - Bijlage 32 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP6
 - Bijlage 33 BA_23079A-wegenis_PR_N_MP7
 - Bijlage 34 BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP11
 - Bijlage 35 BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP12
 - Bijlage 36 BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP13

Bijlage 37	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP14
Bijlage 38	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP15
Bijlage 39	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP16
Bijlage 40	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP17
Bijlage 41	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP18
Bijlage 42	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP19
Bijlage 43	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP20
Bijlage 44	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP21
Bijlage 45	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP22
Bijlage 46	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP23
Bijlage 47	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP24
Bijlage 48	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP25
Bijlage 49	BA_23079A-wegenis_PRD_B_DP26
Bijlage 50	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP11
Bijlage 51	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP12
Bijlage 52	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP13
Bijlage 53	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP14
Bijlage 54	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP15
Bijlage 55	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP16
Bijlage 56	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP17
Bijlage 57	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP18
Bijlage 58	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP19
Bijlage 59	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP20
Bijlage 60	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP21
Bijlage 61	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP22
Bijlage 62	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP23
Bijlage 63	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP24
Bijlage 64	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP25
Bijlage 65	BA_23079A-wegenis_PRD_N_DP26
Bijlage 66	BA_23079A-wegenis_PRL_Bestaande toestand
Bijlage 67	BA_23079A-wegenis_PRL_Nieuwe toestand

- **DOV Boringen**

Bijlage 68	DOV boring 1407-B93
Bijlage 69	DOV boring 1431-BPB88
Bijlage 70	DOV boring kb13d39w-B84
Bijlage 71	DOV boring kb13d39w-B123
Bijlage 72	DOV boring kb13d39w-B272
Bijlage 73	DOV boring kb13d39w-B283
Bijlage 74	DOV boring kb1314-B55

Figurenlijst:

FIGUUR 1: LIGGING VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET GRB (BRON: GEOPUNT). LEGENDE: 1 = AALTERSEWEG; 2 = MOERAKKERSTRAAT; 3 = N44 (KNOKSEWEG); 4 = AKKERSTRAAT; 5 = KLEINE KAPELLESTRAAT; 6 = DOORSTEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG; 7 = GROTE KAPELLESTRAAT; 8 = DRIEBEKWEG.....	4
FIGUUR 2: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET GRB – AALTERSEWEG EN MOERAKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT).....	4
FIGUUR 3: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET GRB – AKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT).....	5
FIGUUR 4: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET GRB – KLEINE KAPELLESTRAAT, DOORSTEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG, EN GROTE KAPELLESTRAAT (BRON: GEOPUNT).	5

FIGUUR 5: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET GRB – GROTE KAPELLESTRAAT EN DRIEBEKWEG (BRON: GEOPUNT).....	6
FIGUUR 6: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE TOPOGRAFISCHE KAART (1991-2008; BRON: GEOPUNT / NGI).....	6
FIGUUR 7: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE MEEST RECENTE ORTHOFOTO-OPNAME (BRON: GEOPUNT).....	7
FIGUUR 8: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE MEEST RECENTE ORTHOFOTO-OPNAME – AALTERSEWEG EN MOERAKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT).....	7
FIGUUR 9: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE MEEST RECENTE ORTHOFOTO-OPNAME – AKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT).....	8
FIGUUR 10: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE MEEST RECENTE ORTHOFOTO-OPNAME – KLEINE KAPELLESTRAAT, DOORSTEEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG, EN GROTE KAPELLESTRAAT (BRON: GEOPUNT).....	8
FIGUUR 11: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE MEEST RECENTE ORTHOFOTO-OPNAME GRB – GROTE KAPELLESTRAAT EN DRIEBEKWEG (BRON: GEOPUNT).....	9
FIGUUR 12: ONTWERPPLAN RIOLERING (BRON: AQUAFIN).....	13
FIGUUR 13: ONTWERPPLAN WEGENIS (BRON: AQUAFIN).....	14
FIGUUR 14: STANDAARDPLANNEN AANLEG RIOLERINGEN AQUAFIN (BRON: AQUAFIN).....	15
FIGUUR 15: UITTREKSEL VAN HET GEWESTPLAN VOOR DE ZONE VAN HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT / DEPARTEMENT OMGEVING). LEGENDE: GEEL = AGRARISCH GEBIED; ROOD = WOONGEBIE; ROOD/WIT GEARCEERD = WOONGEBIED MET EEN LANDELIJK KARAKTER; LICHTBLAUW = GEBIEDEN VOOR GEMEENSCHAPSVOORZIENINGEN EN OPENBARE NUTSVOORZIENINGEN.....	20
FIGUUR 16: BODEMGEBRUIKSBESTAND VOOR HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT / AGIV). LEGENDE: WIT = AKKERLAND; GEEL = WEILAND; ROOD = BEBOUWING; GROEN = LOOFBOS.....	20
FIGUUR 17: BODEMBEDEKKING IN HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT / AGENTSCHAP INFORMATIE VLAANDEREN). LEGENDE: GEEL = AKKER; (LICHT)GROEN = GRAS EN STRUIKEN (< 3 M); DONKERGROEN = BOMEN (> 3 M); LICHTBRUIN = OVERIG ONAFGEDEKT; DONKERGRIJS = OVERIG AFGEDEKT; ROODBRUIN = GEBOUWEN.....	21
FIGUUR 18: HYDROGRAFIE VAN HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT / VMM).....	21
FIGUUR 19: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE TERTIAIR-GEOLOGISCHE KAART, SCHAAL 1:200,000 (BRON: GEOPUNT / DOV).....	22
FIGUUR 20: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE QUARTAIR-GEOLOGISCHE KAART, SCHAAL 1:200,000, MET ISOPACHEN (BRON: GEOPUNT / DOV).....	22
FIGUUR 21: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE QUARTAIR-GEOLOGISCHE KAART, SCHAAL 1:50,000 (BRON: GEOPUNT / DOV).....	23
FIGUUR 22: POSITIE VAN DE DOV BORINGEN TEN OPZICHT VAN HET PROJECTGEBIED (BRON: DOV).....	23
FIGUUR 23: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE BODEMASSOCIATIEKAART (BRON: GEOPUNT / DOV).....	24
FIGUUR 24: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE BODEMKAART (BRON: GEOPUNT / DOV).....	24
FIGUUR 25: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE BODEMTEXTUUR (BRON: GEOPUNT / DOV).....	25
FIGUUR 26: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE BODEMDRAINAGE (BRON: GEOPUNT / DOV).....	25
FIGUUR 27: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED (UITBREIDINGSZONE TER HOOGTE VAN DE MELSELESTRAAT 46) TEN OPZICHT VAN DE ORTHOFOTO-OPNAME UIT 1971 (BRON: GEOPUNT / DOV).....	26
FIGUUR 28: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED (UITBREIDINGSZONE TER HOOGTE VAN DE MELSELESTRAAT 46) TEN OPZICHT VAN DE ORTHOFOTO-OPNAME UIT 1979-1991 (BRON: GEOPUNT / DOV).....	26
FIGUUR 29: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MACROSCHAAL (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	27
FIGUUR 30: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MESOSCHAAL (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	27
FIGUUR 31: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MET AANDUIDING VAN DE POSITIE VAN DE HOOGTEPROFIELEN – AALTERSEWEG EN MOERAKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	28
FIGUUR 32: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MET AANDUIDING VAN DE POSITIE VAN DE HOOGTEPROFIELEN – AKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	28
FIGUUR 33: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MET AANDUIDING VAN DE POSITIE VAN DE HOOGTEPROFIELEN – KLEINE KAPELLESTRAAT, DOORSTEEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG, EN GROTE KAPELLESTRAAT (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	29
FIGUUR 34: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN HET DHM, MET AANDUIDING VAN DE POSITIE VAN DE HOOGTEPROFIELEN GRB – GROTE KAPELLESTRAAT EN DRIEBEKWEG (BRON: GEOPUNT / AGIV).....	29
FIGUUR 35: HOOGTEPROFIELEN DOOR HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT). VOOR DE POSITIE VAN DE PROFIELEN, ZIE FIGUUR 30.	30
FIGUUR 36: HOOGTEPROFIELEN DOOR HET PROJECTGEBIED (BRON: GEOPUNT). VOOR DE POSITIE VAN DE PROFIELEN, ZIE FIGUUR 30.	31
FIGUUR 37: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE FERRARIS-KAART (1777) (BRON: GEOPUNT / A-IV).....	32
FIGUUR 38: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE FERRARIS-KAART (1777) – AALTERSEWEG EN MOERAKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).....	33
FIGUUR 39: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHT VAN DE FERRARIS-KAART (1777) – AKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).....	33

FIGUUR 40: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE FERRARIS-KAART (1777) – KLEINE KAPELLESTRAAT, DOORSTEEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG, EN GROTE KAPELLESTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).....	34
FIGUUR 41: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE FERRARIS-KAART (1777) – GROTE KAPELLESTRAAT EN DRIEBEKWEG (BRON: GEOPUNT / A-IV).	34
FIGUUR 42: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE FERRARIS-KAART (1777) – ONZE-LIEVE-VROUW VOORSPRAAKKAPEL (BRON: GEOPUNT / A-IV).	35
FIGUUR 43: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE POPP-KAART (1842-1879) (BRON: GEOPUNT / A-IV).	35
FIGUUR 44: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE POPP-KAART (1842-1879) – ONZE-LIEVE-VROUW VOORSPRAAKKAPEL (BRON: GEOPUNT / A-IV).	36
FIGUUR 45: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) (BRON: GEOPUNT / A-IV).	36
FIGUUR 46: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) – AALTERSEWEG EN MOERAKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).	37
FIGUUR 47: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) – AKKERSTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).	37
FIGUUR 48: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) – KLEINE KAPELLESTRAAT, DOORSTEEK TUSSEN KLEINE KAPELLESTRAAT EN GROTE KAPELLESTRAAT/URSELSEWEG, EN GROTE KAPELLESTRAAT (BRON: GEOPUNT / A-IV).....	38
FIGUUR 49: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) – GROTE KAPELLESTRAAT EN DRIEBEKWEG (BRON: GEOPUNT / A-IV).	38
FIGUUR 50: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ATLAS DER BUURTWEGEN (C. 1840) – ONZE-LIEVE-VROUW VOORSPRAAKKAPEL (BRON: GEOPUNT / A-IV).	39
FIGUUR 51: HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE VANDERMAELEN-KAART (1846-1854) (BRON: GEOPUNT / A-IV).	39
FIGUUR 52: LOCATIE VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE ARCHEOREGIO'S (INZET), GEKENDE ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATSEN, BESCHERMD STADS- EN DORPSGEZICHTEN, BESCHERMD MONUMENTEN, DE VASTGESTELDE INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED, DE WETENSCHAPPELIJKE INVENTARIS HOUTIGE BEPLANTINGEN MET ERFGOEDWAARDE, DE GEBIEDEN WAAR GEEN ARCHEOLOGIE TE VERWACHTEN VALT EN DE GEBIEDEN MET BEKRACHTIGDE (ARCHEOLOGIE)NOTA'S IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI; GEOPUNT).	43
FIGUUR 53: DETAIL VAN HET PROJECTGEBIED TEN OPZICHTE VAN DE BESCHERMD STADS- EN DORPSGEZICHTEN, DE VASTGESTELDE INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED, DE WETENSCHAPPELIJKE INVENTARIS HOUTIGE BEPLANTINGEN MET ERFGOEDWAARDE EN DE BESCHERMD MONUMENTEN. LEGENDE: 1 = BESCHERMD STADS- OF DORPSGEZICHT 'KAPEL ONZE-LIEVE-VROUW VOORSpraak EN OMGEVING'; 2 = HOEVE MET LOSSE BESTANDDELEN; 3 = CAPELLE-HUYSEKEN; 4-5 = ONZE-LIEVE-VROUW VOORSpraakKAPEL; 6 = JONGE OPGAANDE LINDE ALS KAPELBOOM; 7 = HOOG OPGESLEUNDE ZOMEREIK ALS HOEKBOOM (BRON: GEOPUNT).	44
FIGUUR 54: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN MET RESTEN UIT DE STEENTIJD IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI / A-OE).....	45
FIGUUR 55: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN MET RESTEN UIT DE METAALTJIDEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI / A-OE).....	46
FIGUUR 56: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN MET RESTEN UIT DE ROMEINSE TIJD IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI / A-OE).....	47
FIGUUR 57: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN MET RESTEN UIT DE MIDDELEEUEWEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI / A-OE).....	48
FIGUUR 58: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN MET RESTEN UIT DE NIEUWSTE TIJD IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED (BRON: CAI / A-OE).....	49
FIGUUR 59: OVERZICHT VAN VINDPLAATSEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED DIE NIET AAN EEN SPECIFIEKE PERIODE KONDEN WORDEN TOEGESCHREVEN (BRON: CAI / A-OE).	50
FIGUUR 60: OVERZICHT VAN TERREINEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED WAAR ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN WERDEN AANGETROFFEN DOOR MIDDEL VAN VELDPROSPECTIES OF MECHANISCHE PROSPECTIES, EN TIJDENS EEN CONTROLE DER WERKEN (BRON: CAI / A-OE).	51
FIGUUR 61: OVERZICHT VAN TERREINEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED WAAR ARCHEOLOGISCHE VONDSTEN WERDEN AANGETROFFEN TIJDENS OPGRAVINGEN OF WAAR VINDPLAATSEN IN KAART WERDEN GEBRACHT DOOR MIDDEL VAN HISTORISCH ONDERZOEK (BRON: CAI / A-OE).....	52
FIGUUR 62: OVERZICHT VAN ARCHEOLOGISCHE VINDPLAATSEN IN EEN STRAAL VAN 1.5 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED DIE IN KAART WERDEN GEBRACHT DOOR MIDDEL VAN LUCHTFOTOGRAFIE (BRON: CAI / A-OE). HET GROOTSTE DEEL (N = 67) VAN DEZE LOCATIES IS OVERGENOMEN UIT DE LUCHTFOTOGRAFIEDATABANK VAN DE UNIVERSITEIT GENT (HAVIK-PROJECT) EN VINDPLAATSEN OMVAT DIE AAN VERSCHILLENDE ARCHEOLOGISCHE, GAANDE VAN STEENTIJD T/M MIDDELEEUEWEN EN NIEUWSTE TIJD, WORDEN TOEGESCHREVEN. MEER GEDETAILLEERDE INFORMATIE OVER DEZE VINDPLAATSEN ONTBREEKT ECHTER IN DE CAI.	53

FIGUUR 63: OVERZICHT VAN TERREINEN IN EEN STRAAL VAN 2 KM RONDOM HET PROJECTGEBIED WAAR ONBEPaald ONDERZOEK PLAATSVOND (BRON: CAI / A-OE).....	54
FIGUUR 64: DEELGEBIEDEN BINNEN HET PROJECTGEBIED WAAR VERVOLGONDERZOEK IN DE VORM VAN LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK WORDT GEADVISEERD; LEGENDE: 1 = WERKZONE MOERAKKERSTRAAT; 2 = WERKZONE AKKERSTRAAT; 3 = WERKZONE GRACHTEN GR1, GR2, GR3, 18 EN 19; 4 = WERKZONE GROTE KAPELLESTRAAT; 4 = WERKZONE DRIEBEKWEG.	57

Tabellenlijst:

TABEL 1: OVERZICHT VAN DE CAI-RECORDS IN AALTER EN PER DEELGEMEENTE.	41
---	----

SAMENVATTING

De opdrachtgever plant in de deelgemeente Knesselare (gemeente Aalter, provincie Oost-Vlaanderen) een aantal bodemingrepen in een projectgebied van ongeveer 35,502 m² en dit ter hoogte van enkele straten (m.n. de Aalterseweg, Moerakkerstraat, Akkerstraat, Kleine Kapellestraat, Grote Kapellestraat en Driebekweg), een waterloop (m.n. de Woestijnebeek [waterloop O348]) en akkerpercelen/weiland. Deze ingrepen bestaan uit de aanleg van persleidingen en droogwater- en regenwaterafvoerbuizen met inspectie- en pompputten, de aanleg van een aantal nieuwe buffergrachten, de herprofilering of het ruimen van bestaande langsgrachten en van de Woestijnebeek (waterloop O348), het rooien van een aantal bomen, de aanleg van een terrein voor grondverbetering en een nieuw wegenisontwerp (inclusief tijdelijke werkzones).

Volgens de vigerende wet- en regelgeving dient omwille van die reden een archeologisch vooronderzoek te worden uitgevoerd dat resulteert in de opmaak van een archeologienota. GATE werd door de initiatiefnemer aangesteld om deze archeologienota op te maken. Gezien een landschappelijk bodemonderzoek en een vooronderzoek met ingreep in de bodem door de aard van de geplande werken onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk zijn, resulteerde dit in een archeologienota op basis van enkel een bureauonderzoek met een advies naar eventueel uitgesteld landschappelijk bodemonderzoek en vooronderzoek met ingreep in de bodem, werfbegeleiding of vrijgave.

Bureauonderzoek. In deze fase van het archeologisch vooronderzoek werd het onderzochte gebied en haar directe omgeving in functie van de geplande bodemingrepen en het archeologisch potentieel in een landschappelijk, historisch en archeologisch kader geplaatst op basis van een fysisch-, historisch- en archeologisch-cartografisch onderzoek en een literatuurstudie. Het projectgebied bevindt zich op de overgang van de het heuvellandschap van Oedelem-Zomergem-Adegem naar de depressie van het kanaal Gent-Brugge in Vlaamse Zandstreek van Laag-België.

Uit de bureaustudie komt naar voor dat een deel van het projectgebied, meerbepaald de tijdelijke werkzones ter hoogte van de Moerakkerstraat, Akkerstraat, Kleine Kapellestraat, Grote Kapellestraat, de Driebekweg en het terrein voor grondverbetering, eveneens ter hoogte van de Driebekweg, gedurende lange tijd en herhaaldelijk in gebruik zijn (geweest) als akker en/of weiland, en eveneens percelen omvat die volgens de beschikbare historische kaarten tijdelijk bebost waren. Het huidige geasfalteerde wegennet, waar elders in het projectgebied werkzaamheden aan de rioleringen zijn gepland, gaat terug op (tenminste) 18e-en 19e-eeuwse voorlopers.

In en rondom het projectgebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen gekend door middel van luchtfotografie, maar tot nu toe op deze locaties nauwelijks gericht archeologisch terreinonderzoek plaatsgevonden. Ook in de ruimere omgeving van projectgebied is de actuele archeologische kennis relatief beperkt. Op basis van de bureaustudie kan bijgevolg niet gesteld worden dat het gebied geen archeologisch potentieel heeft. Verder archeologisch karterend en waarderend vooronderzoek is dus noodzakelijk, meerbepaald in bovenvermelde werzones en op het terrein voor grondverbetering. Hier kunnen in de dagzomende pakketten op geringe diepte archeologische vindplaatsen vanaf de Steentijd tot en met de Nieuwste Tijd voorkomen die potentieel bedreigd worden door de geplande bodemingrepen.

Op basis van de actuele toestand van het projectgebied ter hoogte van de geasfalteerde wegennet kan ervan uitgegaan worden dat de bodem op die locaties in het verleden reeds in sterke mate verstoord werd tijdens de aanleg van verharde wegen en (openbare) nutsinfrastructuur. Dit betekent dat archeologische waarden, die eventueel geassocieerd zouden zijn met de top van de bodem, waar de bodemingrepen gepland zijn, ook reeds in sterke mate verstoord of volledig vernield zullen zijn, ongeacht de lokale landschappelijke en culturele contexten. Rekening houdend met de aard van de geplande bodemingrepen werd beargumenteerd dat een landschappelijk bodemonderzoek en archeologisch (voor)onderzoek met ingreep in de bodem op deze betrokken niet zal leiden tot (nuttige) archeologische kenniswinst.

